

Pla Nacional de Joventut d'Andorra

*Taula de
Joventut*

PRESENTACIÓ

El Pla Nacional de la Joventut d'Andorra (PNJA) és un document elaborat i pautat per la Taula Mixta de Joventut, formada pels representants polítics i tècnics del Departament de Joventut de Govern i dels Departaments Comunals de Joventut. Per aquest motiu és un document interinstitucional que neix amb la vocació de servir de referent al conjunt de les institucions andorranes en les seves actuacions en matèria de joventut.

No es parteix de zero, sinó que tenim en compte l'esforç que vénen fent les institucions andorranes al llarg dels anys, qüestió que es fa evident en els apartats de definició i mètode.

En aquest procés d'elaboració han participat més de 100 persones, entre les quals experts, tècnics, representants d'associacions i també els joves, tant associats com no associats. Tanmateix, aquest document ha estat contrastat amb el conjunt de la joventut d'Andorra, mitjançant una enquesta envers les accions incloses en el propi document, que han estat respostes per una mostra representativa del col·lectiu dels joves andorrans.

La metodologia emprada en el procés d'elaboració del PNJA parteix de la constitució de taules de treball. Aquestes taules han estat coordinades per experts del país vinculats al món jove. Els experts que han presidit cada una de les taules han redactat un informe, en què s'estableixen conjuntament amb els joves i ens participants unes propostes d'actuació i/o d'intervenció adreçades a la resolució de problemes i mancances detectades en la joventut, per tant els seus informes són personals. En aquest mateix terreny, la Taula Mixta de Joventut va aprovar que els experts no fossin necessàriament tècnics de les administracions amb la finalitat d'establir un criteri més ampli de debat i planificació.

Com a conseqüència d'aquest treball, s'arriba a unes propostes d'actuació per a tres anys. El quart any servirà per a avaluar i actualitzar el document.

Entenem que els acords a assolir s'han de fonamentar en tres criteris bàsics:

1. L'eficàcia per donar resposta als problemes de les persones joves.
2. El realisme polític de les accions, perquè entenem que les propostes presentades són fonamentades.
3. I el seu caràcter estratègic, perquè són fruit del present i han de mirar al futur.

Aquest document neix d'una anàlisi integral de la problemàtica jove i planteja actuacions també de caràcter integral que serveixen a la joventut andorrana per a afrontar les necessitats que tenen en set àmbits estratègics: educació i formació; treball i accés al món laboral; salut, família i qualitat de vida; habitatge; lleure, cultura juvenil i esports; suport a l'associacionisme i foment de la participació ciutadana; i mobilitat internacional.

Repetim que aquest document és el reflex del compromís de les institucions andorranes amb la joventut per als propers anys.

Pròleg

Autors
Declaració de principis
Agents que han participat en l'elaboració dels Pla Nacional de la Joventut d'Andorra
Funcionament de la Taula de Joventut

Calendari de Treball

Introducció

Per què un Pla Nacional de la Joventut d'Andorra?
La joventut com a recurs
Andorra
Pla Integral de Joventut
Aproximacions al concepte de joventut i polítiques de joventut

Polítiques integrals de joventut

joventut Definició de joventut i el perquè de les polítiques integrals de joventut
Polítiques integrals de joventut. Diagrama I
Característiques de la política integral. Diagrama II

Línies d'actuació

Exposició de motius
Àmbits, jornades de joventut 2003 i propostes
Educatió i formació
Treball i accés al món laboral
Salut, família i qualitat de vida
Habitatge
Lleure, cultura juvenil i esports
Suport a l'associacionisme i foment de la participació ciutadana
Mobilitat internacional
Conclusions de les Jornades de Joventut 2006
Informe de les polítiques de joventut en el marc d'Andorra

Inventari de les activitats actuals. Maig 2008

Govern
Canillo
Encamp
Ordino
La Massana
Andorra la Vella
Sant Julià de Lòria
Escaldes-Engordany

Conclusions de l'enquesta als joves d'Andorra 2006

Anàlisis, informes i propostes a les administracions

Educació i formació
Treball i accés al món laboral
Salut, família i qualitat de vida
Habitatge
Lleure, cultura juvenil i esports
Suport a l'associacionisme i foment de la participació ciutadana
Mobilitat internacional

Pròleg

M.I. Sra. Meritxell Mateu
M.I. Sr. Carles Font
M.I. Sra. Roser Bastida

Hble. Sra. Celine Mandicó
Hble. Sr. Daniel Mandicó
Hble. Sr. Jordi Orozco
Hble. Sra. Elisabet Piro
Hble. Sra. Cristina Lozano
Hble Sra. Bernadeta Coma
Hble. Sr. Josep M. Fusté
Hble. Sra. Sònia Font
Hble. Sr. Marc Pons
Hble. Sr. Patrick Bosch
Hble. Sra. Cristina Ribot
Hble. Sra. Beatriz Lorenzo
Hble. Sra. Trinitat Marín
Hble. Sr. Àlex Molina

Sr. Josep Anton Bardina
Sr. Víctor Filloy

Sra. Patty Bafino
Sra. Anna Call
Sra. Lluïsa Casas
Sr. Jordi Cerqueda
Sra. Montserrat Cobo
Sra. Teresa Cobo
Sra. Rebeca de Vera
Sra. Eva Descarrega
Sra. Rosa Duró
Sra. Pilar Escaler
Sra. Maria Fernández
Sr. Pere Guiu
Sr. Jordi Llusilla
Sr. Albert Maluquer
Sra. Sandra Mas
Sr. Joan Micó
Sra. Sandra Molné
Sra. Maribela Moreno
Sra. Teresa Moreno
Sra. Agatha Moya
Sr. Albert Moya
Sra. Sílvia Muns
Sra. Marta Panadero
Sr. Antoni Pol
Sr. David Prats
Sra. Sílvia Puente
Sra. Meritxell Rabadà
Sr. Pau Rosillo
Sra. Agnès Sánchez
Sr. Manel Sánchez
Sra. Roser Suñé
Sra. Maitetxu Tejeiro
Sr. Josep M. Ubach
Sr. Jordi Vintró

I tots els joves d'Andorra que amb la seva presència en les trobades a les parròquies, les reunions d'àmbit tècnic o des de l'anonimat han participat en la redacció d'aquest document

Declaració de principis

Les persones anteriorment esmentades, fruit del nostre compromís, apostem per les polítiques afirmatives de joventut, enteses com:

- Universals, perquè s'adrecin a totes les persones joves estudiants i/o població jove laboral.
- Impulsores de l'emancipació i l'autonomia dels joves.
- Complementàries i d'acompanyament respecte a altres accions dins del marc de les polítiques adreçades als joves (educatives, habitatge, laborals...).
- Polítiques intervencionistes en el sentit de definir i articular amb coherència una política global, utilitzant una metodologia de treball transversal.
- Afavoridores de les potencialitats dels joves.
- I que ofereixen respostes a les necessitats i inquietuds de les persones joves.

Bé, germà. Si tens un problema i no n'ets part de la solució, ets part del problema.

Eldridge Cleaver (1935-1995)

AGENTS QUE HAN PARTICIPAT EN L'ELABORACIÓ DEL PNJA

INSTITUCIONS

Govern d'Andorra
Tots els Comuns

REPRESENTATS ESTUDIANTILS

Universitat d'Andorra
Representants dels universitaris a Barcelona i Toulouse (Institut d'Estudis Andorrans)
Representants dels delegats de secundària i batxillerat dels sistemes educatius
Representants dels delegats de formació professional

ASSOCIACIONS JUVENILS

Representants d'associacions juvenils

AGENTS SOCIALS

Seccions joves dels partits polítics
Associacions empresarials i sindicats
ONG
Entitats culturals
Entitats mediambientals
Federacions esportives
Entitats esportives
Associació de Dones
Associació de la Gent Gran
Associació de Pares Separats d'Andorra
Comissions de festes
Espais jovent
Seccions d'acció esportiva juvenil

ÒRGANS CONSULTIUS

Cambrà de Comerç
Col·legis professionals
Institut Nacional de Finances
Caixa Andorrana de la Seguretat Social
Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra

JOVENTUT NO ASSOCIADA

FUNCIONAMENT DE LA TAULA DE JOVENTUT

Règim de funcionament de la Taula de Joventut per a l'elaboració del Pla Nacional de la Joventut i els plans locals respectius

Fruit de l'acord assolit en la sessió de treball celebrada el dia 26 de març del 2008 pel secretari d'Estat de Joventut i Esports, i els consellers i les conselleres comunals amb competència en matèria de Joventut per a crear un òrgan de col·laboració i de suport amb l'objectiu de promoure la coordinació i la cooperació de totes les administracions públiques andorranes per a impulsar i desenvolupar polítiques en matèria de joventut;

Afirmant que aquesta Taula de Joventut es fonamenta en els principis de disponibilitat de les parts i sota la metodologia de la transparència, i atès que la redacció del Pla Nacional de la Joventut per part de Govern i els plans locals de joventut des de les corporacions comunals és un element prioritari;

Establim aquest redactat amb la finalitat d'assolir un bon funcionament a la Taula de Joventut i en els equips de treball.

Objecte, naturalesa i adscripció

1. Es crea la Taula de Joventut amb la composició, les funcions i altres pautes que s'estableixin en aquest document.
2. La Taula de Joventut es crea com a òrgan amb representació interinstitucional per al desenvolupament de les funcions que li siguin atribuïdes amb relació als plans de joventut esmentats.
3. La Taula de Joventut està tutelada pel Ministeri d'Educació, Formació Professional, Joventut i Esports amb la finalitat d'assolir la redacció del Pla Nacional de la Joventut, i assumeix la coordinació en l'elaboració dels plans locals respectius.

Funcions de la Taula de Joventut

Les funcions de la Taula són les següents:

- A) Redactar, coordinar i impulsar el desenvolupament del Pla Nacional de la Joventut i coordinar els plans locals respectius amb els comuns.
- B) Cada part informarà de les accions incloses dins dels plans respectius, així com del desplegament que se'n fa.
- C) Proposar les modificacions que es considerin oportunes en el plans nacional i locals de joventut.
- D) Establir fórmules de col·laboració i coordinació entre els organismes implicats en els plans respectius.
- E) Establir camins permanents de col·laboració amb les entitats juvenils, els joves del país i amb els agents socials directament relacionats amb la joventut.

- F) Servir d'espai d'anàlisi tant de les aportacions i informes dels mateixos joves i del Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra com de les propostes que arribin de la societat.
- G) Aprovar els documents relacionats amb el treball efectuat pel grup tècnic.

Composició de la Taula

La Taula de Joventut està formada per representants del Govern d'Andorra i els comuns, amb la distribució següent:

- El ministre competent en Joventut o el secretari d'Estat de Joventut i Esports, que presideix la Taula.
- Els consellers i les conselleres comunals amb competències directes en matèria de joventut de cada un dels 7 comuns.
- El cap d'Àrea de Joventut, que actua com a secretari.

Reglament de funcionament

- 1.- Correspon a la Taula de Joventut l'elaboració i la modificació del seu Reglament de funcionament, que aproven els membres que formen part de la Taula de Joventut.
- 2.- Així mateix, el president de la Taula de Joventut pot requerir la presència a les reunions de responsables de les administracions públiques implicades en matèries sectorials que estan relacionades amb la joventut i de representants qualificats o experts de la mateixa societat andorrana o forana.

Composició de la Taula Mixta de Joventut

La Taula Mixta de Joventut per a l'elaboració del Pla Nacional de Joventut i els plans locals respectius està formada per representants del Govern d'Andorra i dels comuns, amb la distribució següent:

- La presidència serà rotatòria entre la Secretaria d'Estat competent en joventut i els comuns, per un espai semestral a comptar a partir de la data d'avui, seguint l'ordre protocol·lari de les parròquies i essent l'organisme que tanca el cicle la Secretaria d'Estat competent en joventut.
- El ministeri competent en joventut.
- El conseller o la consellera comunal amb competències directes en matèria de joventut de cada un dels 7 comuns.
- Els directors o coordinadors comunals de joventut.
- Dos representants del Fòrum Nacional de la Joventut.
- El cap de l'Àrea de Joventut, que assumeix la responsabilitat tècnica de la redacció del Pla Nacional de la Joventut d'Andorra, i ofereix la disponibilitat, la

col·laboració i l'assessorament de la Secretaria d'Estat d'Esports, Joventut i Voluntariat, en la redacció dels plans locals de joventut.

- El responsable del Punt Jove d'Andorra, que actua com a secretari d'aquesta Taula.

- Representants tècnics designats per cada un dels 7 comuns (un màxim de dos per parròquia), que assumeixen la responsabilitat de la redacció del pla local i ofereixen la disponibilitat, la col·laboració i l'assessorament en la redacció del Pla Nacional de la Joventut.

Convocatòria de reunions

La Taula de Joventut es reunirà trimestralment en període de normalitat. Així mateix, la Taula pot ser convocada pel seu president per iniciativa pròpia o a petició d'algun dels seus membres mitjançant una petició escrita de demanda adreçada al president.

La Taula Mixta de Joventut es reunirà cada vegada que el grup tècnic finalitzi una de les fases del pla director i les seves competències s'emmarquen dins les directrius de la Taula de Joventut.

El grup tècnic i les comissions tècniques es reuniran amb la periodicitat necessària per al compliment de la temporització aprovada en el pla director.

Grup tècnic

1.- Amb l'objectiu de redactar els plans esmentats, es crea el grup tècnic amb la finalitat d'elaborar els documents i informes que es creguin oportuns. Els seus membres seran designats pels comuns i la Secretaria d'Estat d'Esports, Joventut i Voluntariat respectivament, i coincidiran amb els membres tècnics de la Taula Mixta de Joventut.

2.- El cap de l'Àrea de Joventut de la Secretaria d'Estat d'Esports, Joventut i Voluntariat assumeix la responsabilitat de coordinar el grup tècnic i dirigir les comissions tècniques que es creïn.

3.- Els membres d'aquest grup poden efectuar per escrit les esmenes que creguin oportunes en la presentació de les propostes.

Comissions tècniques

1.- Una vegada aprovats els àmbits d'actuació dels plans respectius, s'establiran els grups de treball per àmbits, cada un dels quals coordinat per un responsable, aprovats per la Taula de Joventut a proposta del cap d'Àrea de Joventut.

Una vegada designat el responsable de cada grup, es reuniran amb els agents que participen en l'elaboració dels plans i conjuntament redactaran una

proposta en què s'analitzin les necessitats, els objectius i les accions prioritàries dels diversos àmbits.

En el procés d'elaboració dels respectius plans es preveuen trobades periòdiques amb la participació conjunta de les comissions tècniques i el grup tècnic.

Disposició addicional

Aquest document entrarà en vigor el dia següent de ser aprovat per la Taula de Joventut.

Andorra la Vella, 26 de març del 2008

CALENDARI DE TREBALL

Calendari per a l'elaboració del Pla Nacional de la Joventut d'Andorra

Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4	Fase 5
<i>Definició</i>	<i>Anàlisi i informes</i>	<i>Diagnòstic i consulta</i>	<i>Disseny de program es i aprovació</i>	<i>Execució</i>
MARÇ 2006	MAIG 2006	JUNY 2006	MAIG 2007	
<p>Definició de què és ser jove i què són les polítiques de joventut</p> <p>Característiques de les polítiques integrals de joventut</p> <p>Agents que participen en l'elaboració del PLA</p> <p>Eixos d'actuació</p> <p>Responsables dels grups de treball</p>	<p>Informe de la situació dels joves a Andorra</p> <p>Inventari dels recursos i avaluació de les activitats actuals</p>	<p>Informe dels grups de treball: anàlisi de necessitats, àrees, objectius i accions prioritàries</p> <p>Diagnòstic consensuat envers la situació juvenil i prioritats d'actuació</p> <p>Document de consulta adreçat als joves i a la societat civil</p>	<p>Modificacions del document</p> <p>Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra</p>	<p>Document final, que serà assumit per tots els membres de la Taula</p> <p>Aprovació: Consell de Govern. Consell de Comú</p> <p>Mecanismes d'impuls i desenvolupament del Pla</p> <p>Constitució dels òrgans de coordinació, seguiment i avaluació</p> <p>Desenvolupament normatiu</p>

INTRODUCCIÓ

Per què un Pla Nacional de Joventut?

El Pla Nacional de la Joventut serà la culminació d'un període de reflexió sobre la situació dels joves i de les joves d'Andorra, sobre quines han estat les polítiques de joventut els darrers anys, i especialment sobre quines han de ser avui i en el futur les grans línies d'actuació en matèria de joventut. Desitgem fermament que aquest sigui un moment vital perquè els joves preguin la paraula i hem de facilitar els mecanismes perquè puguin fer-ho en tot el transcurs de la redacció del Pla Nacional. Necessitem rebre les seves preocupacions, però també les seves propostes i el seu compromís personal; també hem de promoure la igualtat d'oportunitats entesa en el sentit ampli, resideixin on resideixin i siguin com siguin.

Aquest treball suposa el reconeixement de la joventut com un sector de la ciutadania amb entitat pròpia i diferenciada, amb unes circumstàncies i unes necessitats socioculturals específiques, i que per tant han de ser objecte d'actuacions específiques.

Cal, doncs, que les polítiques adreçades als joves siguin concebudes des dels criteris de transversalitat i integralitat, no només atenent determinades necessitats dels joves i oferint determinats serveis, sinó treballant des d'una perspectiva global que interrelacioni els diversos àmbits de la vida dels joves: la formació, el treball i l'habitatge, la salut, la participació ciutadana i la cohesió social.

El concepte d'integralitat s'ha de traduir en una acció transversal i coordinada entre totes les administracions i els seus diferents nivells de gestió, des de la suma d'esforços i de la definició d'una política de joventut compartida per tothom.

El Pla és el marc de referència per a la política de joventut a Andorra, l'eina per definir, impulsar i coordinar les polítiques de joventut d'arreu del país, garantint l'autonomia dels joves, l'equilibri del territori i la cohesió social del país.

Reiterem que és imprescindible comptar amb la participació activa dels joves en totes les fases del projecte, des de la concepció a l'execució, de manera que les polítiques siguin sentides com a pròpies.

La joventut com a recurs

L'estudi dels problemes causats pels joves tendeix a criminalitzar i estigmatitzar aquest col·lectiu; l'estudi dels problemes que tenen els joves, però, facilita la seva victimització, ja que s'analitzen processos que ells no controlen. D'aquesta manera s'ignoren les potencialitats de transformació presents en la cultura i el

món juvenil: els joves d'avui no només són els més ben formats de la història, sinó que com a joves tenen una gran creativitat i capacitat d'innovació. L'energia i entusiasme de molts joves hauria de ser la matèria primera de la investigació en matèria de joventut. El poc aprofitament d'aquest potencial el causa el fet que la majoria d'estudis tracten sobre els joves els fan experts que treballen per a institucions allunyades del dia a dia dels joves, o en espais complementaris al seu propi àmbit d'actuació. Les formes més eficients són aquelles que fan aflorar les potencialitats i necessitats de la joventut, i que per aconseguir-ho, els gestors utilitzen metodologies participatives en què els joves no són mers objectes d'estudi, sinó una part activa del procés, el qual es converteix, d'aquesta manera, en procés de transformació.

ANDORRA

El desplegament de les polítiques de joventut ha d'anar relacionats amb una sèrie de debats i treballs tècnics que han d'anar configurant el perfil de les actuacions en matèria de joventut. Aquests debats generals, elaborats pels principals actors que tenen capacitat de generar discurs –Govern, els Comuns, la societat civil o els propis joves associats o no associats– han de servir de marc per a impulsar, des dels diferents àmbits competencials, les polítiques de joventut al nostre país. Cal afirmar que solament és possible el desenvolupament de l'articulació de les polítiques de joventut des de la integralitat, i per tant coordinant xarxes de transversalitat i d'interinstitucionalitat. En l'aspecte substantiu, els objectius de les intervencions passen des del lleure al suport a l'associacionisme, a la inserció social i professional o al suport a la plena ciutadania de la gent jove. Les franges d'edat a les quals aniran destinades les nostres polítiques de joventut se situen entre els **16 i els 29 anys**, tot i que en algunes intervencions ens haurem de replantejar les franges d'edat, tant per a les més baixes, a partir dels 12 anys –algunes polítiques preventives–, com per a les més avançades, fins als 35 anys –algunes polítiques d'habitatge i del mercat laboral–. L'acció d'una política de joventut hauria de partir com a mínim de les consideracions següents:

- Que la persona a qui es dirigeix és una ciutadà o ciutadana complet.
- Que les polítiques de joventut de les diverses administracions no poden ser contradictòries.
- Que la política de joventut és més un estil polític i tècnic d'actuar que no pas una llista d'accions concretes que solucionen problemes concrets o que ocupen el temps de la gent jove.
- Que no es pot fer política de joventut sense comptar amb la gent jove.
- Que les polítiques de joventut s'han d'implementar en la totalitat del territori.

Ens trobem amb diverses categories de joves, en les quals l'edat pot ser un element important però no és definitiu. Es parla d'adolescents, de

postadolescents i de joves adults, però seran les seves circumstàncies personals i no la seva edat les que defineixin la seva situació.

En aquest context hem d'emmarcar les accions adreçades als joves, hem d'aplanar el camí de les persones cap a l'emancipació, però no podem oblidar que són persones de present, ciutadans i ciutadanes de ple dret, i no solament projectes de futur. Hem de conjugar aquesta incertesa del futur amb la certesa de comptar amb unes generacions de persones disposades a assumir la responsabilitat del seu projecte personal.

Sovint, quan es tracten temes relacionats amb la joventut s'acostuma a definir els joves com un *problema* (drogues, accidents, violència, sorolls, etc.), i produint tota mena de tòpics que els qui coneixen una mica la realitat juvenil saben del cert que no tenen fonament.

Si fem l'esforç d'analitzar una mica acuradament aquesta realitat, descobrirem ràpidament que no és que els joves siguin un *problema*, sinó que els joves tenen *problemes*, i abans de culpar-los cal donar-los el suport adequat.

Es pot argumentar que tots els ciutadans tenen *problemes* i que, per tant, no cal desenvolupar unes polítiques especials per als joves. I és cert, però cal entendre no és que els joves siguin especials, sinó que tenen unes necessitats i unes problemàtiques específiques, i que per això es fa necessari desenvolupar unes polítiques específiques.

Des d'aquesta perspectiva tenen sentit les polítiques de joventut. Unes polítiques de joventut que han d'ajudar a transformar les limitacions juvenils i a convertir-les en potencialitats: els joves han de ser un motor de present.

Fer unes veritables polítiques de joventut significa, entre altres coses, fer unes polítiques realistes, que abordin els veritables problemes dels joves, que hi aportin solucions i que, a més, es facin conjuntament amb ells.

Per això cal que ens dotem d'una eina que ens permeti assolir aquests objectius: un Pla Integral de Joventut en les seves dues vessants, el Pla Nacional de Joventut d'Andorra i els Plans Locals de Joventut.

Un pla integral de joventut és l'eina per definir, impulsar i coordinar les polítiques de joventut

Definir les polítiques de joventut significa definir un model teòric que parteixi de l'anàlisi de la realitat i que doni solucions integrals, és a dir, abraçant tots els problemes plantejats pels joves (tant si són competència exclusiva dels Departament de Joventut com si no ho són).

Per tant, caldrà determinar quins seran els eixos principals de la nostra política, els àmbits d'actuació i els objectius a assolir per resoldre les diferents necessitats i problemàtiques.

Impulsar les polítiques de joventut significa definir les actuacions que es desenvoluparan dins el territori per tal d'assolir els nostres objectius i donar el suport necessari per tirar-les endavant. No es tracta únicament de les actuacions que desenvolupi el Departament de Joventut del Govern, sinó també de les actuacions que duguin a terme totes les administracions i, també, el teixit social juvenil.

Coordinar les polítiques de joventut significa descriure un mètode de treball que ens permeti desenvolupar unes polítiques que englobin tots els problemes dels joves.

I això no es pot fer d'una altra manera que treballant amb les diferents àrees de la nostra Administració, amb la resta d'administracions i sobretot amb els joves.

Així doncs, apostem per una eina de treball que ens permeti fer polítiques integrals de joventut.

Els passos a seguir per fer un pla integral de joventut seran:

- En primer lloc, fer una visualització de les polítiques que s'estan fent.
- Paral·lelament, fer una anàlisi de la realitat juvenil del nostre territori i veure les necessitats i problemàtiques bàsiques, i els objectius que cal assolir.
- De la comparació entre allò que estem fent (el que hem visualitzat) i allò que cal fer, en sortiran unes conclusions: això serà el diagnòstic.
- Tot seguit ja podem dissenyar el nostre pla, decidint les accions que farem per assolir els objectius.
- Per desenvolupar aquestes accions haurem de pensar un mètode de treball.
- També decidirem com valorar els resultats, mitjançant un sistema d'avaluació.
- Per finalitzar, mirarem els recursos necessaris i planificarem quan ho farem.

Aproximacions al concepte de joventut i polítiques de joventut

Conceptes clau

Edat Temps transcorregut des que una persona ha començat a viure. Tota societat tendeix a assignar un conjunt de tasques i rols als individus de cada edat, de manera que l'edat va associada a una sèrie de drets i deures socials. Avui, el que s'espera dels joves i el que se'ls ofereix està canviant, de manera que la joventut actual té poc a veure amb la de fa tot just unes dècades.

Generació Conjunt de persones nascudes en un mateix any o etapa. Els joves no només tenen trajectòries relativament paral·leles pel fet de tenir la mateixa edat, sinó que també es veuen afectades per les característiques del seu context històric. Això provoca, per exemple, que les etapes vitals que defineixen la joventut actual siguin diferents que les dels seus pares. Des d'aquesta perspectiva podem entendre que les dificultats dels joves d'avui no només deriven del fet de tenir una edat determinada, sinó del fet de ser membres d'una generació afectada per les transformacions socials actuals (crisis econòmiques cícliques, desregulació del mercat de treball, crisi de l'estat del benestar, etc.)

Període Porció de temps limitat i determinat per l'ocurrència d'algun fenomen. Els fenòmens particulars d'un període concret (una recessió econòmica, per exemple) afecten les oportunitats que tindran els joves. Tot i així, el context històric en què viuen els joves és el que marca, a la llarga, les experiències d'una generació.

Integralitat Perspectiva de treball que té en compte una visió global dels joves i relaciona els diversos àmbits de les seves vides: la salut, la feina, la cultura, la formació, l'habitatge o la participació.

Transversalitat Mètode de treball basat en la coordinació de les diferents àrees de l'Administració per a afavorir la integralitat en el disseny de les polítiques de joventut.

Interinstitucionalitat Mètode de treball per a coordinar els diferents agents i les institucions d'un territori.

Polítiques de joventut explícites i implícites Les polítiques implícites són les que afecten els joves però que es fan sense reconèixer-les com a polítiques de joventut. I les polítiques explícites són les assignades a les àrees de joventut.

Polítiques de joventut nuclears o perifèriques Diem que fem polítiques nuclears quan les accions intervenen directament en la posició social de la població jove: formació, ocupació, habitatge o exclusió social. En canvi, quan dissenyem actuacions en el camp de la cooperació internacional, fem concerts de rock o promocionem descomptes en determinats productes destinats a la gent jove estem fent polítiques de caràcter perifèric; aquestes intervencions són importants per a millorar la qualitat de vida de la gent jove però no tenen un impacte directe en la seva posició social.

Educació És un procés –que es fa al llarg de tota la vida– que afavoreix el ple desenvolupament de les persones en tant que individus i membres d'una societat concreta. L'educació es dona des de diferents àmbits: des de l'educació formal –sistema educatiu–, des de l'educació informal –família, grup d'amics, mitjans de comunicació, etc.– o des de l'educació no formal –món associatiu–. Hi ha una pluralitat d'agents socialitzadors; tots eduquen i tots tenen responsabilitats en les oportunitats educatives que s'ofereixen als individus. Aquesta realitat indica que l'educació és un element fonamental en la construcció de la ciutadania, en el sentit que ha transcendit de l'àmbit escolar i es fa present en el camp sociocultural i en la vida quotidiana. És per això que en el disseny de les polítiques de joventut s'hauria de tendir a explicar quina és la dimensió educativa de les actuacions.

Oci Temps de no-treball destinat al descans, a la diversió o al desenvolupament personal. Les pràctiques d'oci de les persones joves depenen no només dels gustos i les seves preferències personals, sinó també de la seva capacitat

econòmica, de la seva posició i identitat de classe, gènere i ètnia, i del tipus de societat on viuen.

Cultura És el conjunt d'activitats i manifestacions humanes que configuren una societat, les quals inclouen el camp de les arts i les pràctiques intel·lectuals. És a dir, inclou l'àmbit de les arts i les activitats intel·lectuals, clarament delimitat i reconegut, que opera amb unes regles pròpies i interactua amb els àmbits de l'activitat humana. Aquestes activitats no són "naturals", sinó que han estat construïdes socialment/culturalment.

Identitat La manera com els individus i els col·lectius es perceben a ells mateixos i són percebuts pels altres. El procés de la construcció de la identitat no és individual ni igualitari, ni neutre. Aquests condicionants externs, però, es plasmen en identitats subjectives, de manera que les persones i els col·lectius són productes de la societat; al mateix temps, però, són capaços d'influir en la societat i en la pròpia identitat.

Treball Activitat física o mental que transforma materials, proveeix i distribueix béns o serveis i estén el coneixement humà. Implica un conjunt d'activitats que no afecten únicament l'esfera econòmica, sinó que també inclouen l'esfera reproductiva, l'esfera de les relacions i l'esfera personal.

Treball formal/informal Activitat econòmica feta dins el marge de les regulacions econòmiques formals. El debat sobre el voluntariat –s'ha de tendir a la professionalització?– implica convertir en formals una sèrie d'activitats actualment informals.

Treball productiu/reproductiu Activitat encaminada a la reproducció de mercaderies o a la reproducció de la força del treball. Històricament, aquesta ha estat la principal visió entre feina remunerada i no remunerada, per la qual cosa s'intenta, des de posicions feministes, aconseguir superar aquesta dicotomia.

Ocupació Activitat remunerada desenvolupada en l'esfera pública. La taxa d'atur no fa referència a la manca de feina, sinó a la manca d'ocupació, per això parlem de desocupació.

Ocupabilitat La capacitat dels individus per a trobar i mantenir una ocupació. Aquest concepte polifacètic ajuda, d'una banda, a prendre consciència de les mancances formatives o d'experiència dels individus i, per tant, a superar-les; però, d'altra banda, individualitza el problema de trobar i mantenir una feina, i culpa el desocupat de la seva situació.

Habitatge Casa, part de la casa o pis apte per a habitar-hi. És un dels principals espais on els individus poden desenvolupar la seva vida privada. L'accés a l'habitatge pot ser considerat un dels drets bàsics de l'individu, per la qual cosa alguns autors defensen que aquest dret s'està vulnerant i que l'Estat l'hauria de garantir a la pràctica, i no només teòricament.

Llar Casa que hom habita amb els seus. En les societats tradicionals els *seus* tendien a ser la família, la qual no es limitava a la parella i els fills, sinó que sovint incloïa els pares i altres familiars. En les societats industrials les llars han tendit a estar constituïdes per un matrimoni i els seus fills. Les transformacions socials actuals, l'allargament del període d'estudis, precarietat laboral, individualització, etc. estan provocant el creixement de les formes no familiars de convivència, companys d'estudi, rellogats, llars unipersonals, etc. Ara bé, aquestes formes no substitueixen les formes familiars de convivència, sinó que funcionen com a pas intermedi entre la llar d'origen i la de destinació.

Autonomia Capacitat de governar-se a si mateix. Tot i que hi ha moltes societats on l'individu exerceix aquesta capacitat des de la llar d'origen, avui en dia la creació d'una llar pròpia es veu com un requisit per a l'autonomia personal. En aquest sentit, la no-consecució d'aquesta llar es percep socialment com una mancança. De fet molts autors opinen que la creació d'una llar pròpia és un ritu de pas bàsic en les societats modernes i que la joventut és precisament el procés d'emancipació econòmica i domiciliària.

Salut La salut és un estat complet de benestar físic, mental i social, i no només l'absència de malaltia o malestar. Aquesta definició de l'Organització Mundial de la Salut combina d'una manera eficaç els aspectes mèdics i biològics de la salut amb la seva dimensió social. És a dir, no podem parlar de salut sense tenir en compte dues qüestions: en primer lloc, la dificultat d'entendre la salut únicament com a benestar físic. No podem dir que tingui una bona salut algú que treballa en una situació d'explotació o que viu tancat a casa seva aïllat de la resta del món, independentment del funcionament correcte del seu cos. I en segon lloc, cal considerar que els individus vivim en contextos que la condicionen: d'una banda, la salut dels individus depèn de la posició social de cadascú. D'altra banda, el cos actua com a reflex de les característiques i contradiccions de cada societat: fenòmens com l'anorèxia estan vinculats a la gran importància concedida a la imatge, el consum massiu del tabac i cafès en contextos laborals s'insereix dins d'una lògica clarament productivista, etc. Finalment, el cos serveix com a mitjà d'expressió de la identitat individual, en la mesura que el podem treballar, vestir, ornamentar, etcètera, de la manera que ens sembli que expressa millor qui som o volem ser.

Participació El procés de prendre part en les coses. És per això que quan parlem de participació en la construcció de les polítiques de joventut ens centrem en els processos, les accions i les actituds que generen capacitat de decisió i d'intervenció de les persones en tot allò que les afecta, en la capacitat d'incidir i decidir sobre el seu projecte vital i col·lectiu. Des d'aquesta perspectiva les administracions han de buscar aquells mecanismes que permetin impulsar processos participatius en la formulació de les polítiques de joventut.

Processos de participació juvenil en les polítiques de joventut La gent pot participar en les polítiques de joventut a través de l'acció –la creació de

polítiques des del mateix teixit social juvenil– o de la interlocució –a través del diàleg amb l'Administració per participar en les decisions que es prenen en el camp de les polítiques de joventut.

Acció: tot allò que els joves fan des d'associacions, col·lectius o moviments socials.

Interlocució: consells juvenils, comissions comunals, fòrums joves, plataformes mixtes, etc.

Sexe Fa referència al que és natural, anatòmic i fisiològic; que divideix l'espècie humana en dues categories: mascles i femelles.

Gènere Fa referència als atributs d'identitat i a les funcions socials que la societat assigna a cada sexe. Per tant, defineix en cada context social el que és la feminitat i la masculinitat. El gènere és un concepte relacional, ja que per entendre la feminitat cal tenir en compte la masculinitat, i viceversa; i, alhora, és també un concepte analític, ja que permet visualitzar les desigualtats entre home i dona, l'atribució diferenciada de rols i les funcions socials que s'atorguen a uns i a unes.

Divisió sexual del treball En la majoria de societats les feines es reparteixen en funció del sexe. La divisió sexual del treball acostuma a ser causa i alhora conseqüència de la distribució de poder entre ambdós sexes. L'existència d'aquesta divisió, però, no implica automàticament que les feines es valorin diferent.

Desigualtat de gènere Es produeix quan les feines que normalment fan les dones estan menys valorades que les que normalment fan els homes.

Desigualtat sexual Es produeix quan una dona, tot i tenir la mateixa feina que un home, està pitjor pagada o considerada que l'home.

Classe social Defineix la posició que tenen els individus en el mercat de producció i, per tant, defineix les xarxes de relació i els recursos disponibles. La classe social està condicionada per l'origen social i descriu, en molt bona mesura, les oportunitats de vida en la construcció de projectes vitals i col·lectius de les persones. Els processos de transició –típicament juvenil– comporten passar de la classe social d'origen a la de destinació.

Consciència col·lectiva És el procés a través del qual les persones assumeixen les pròpies constriccions socials i el sentiment de pertinença a una comunitat. Aquests dos elements són fonamentals per a afavorir la integració en el projecte de vida de la dimensió social i política. La consciència col·lectiva va lligada a la capacitat d'afirmar-se col·lectivament: sóc dona, sóc de classe obrera, sóc jove, sóc ciutadana, etc. I comparteixo amb els altres una situació similar i capacitat de mobilització. Per tant, reconec que som actors polítics, amb capacitat d'intervenció col·lectiva.

Trajectòria Actualment el context en què la gent jove fa el trànsit entre l'escola i la feina, i el pas a la creació d'una llar i/o família pròpies no té res a veure amb el que van tenir els seus pares. El que abans eren trajectòries lineals i tancades ara són trajectòries més obertes i incertes. Els destins o objectius estan molt més diversificats i els punts de partida per a fer aquest procés estan molt marcats per les oportunitats de classe, ja que l'èxit depèn en gran mesura de les possibilitats que cada persona té a l'abast –possibilitats de formació, xarxes socials, etcètera- Alhora, en no estar tan definits els itineraris, cal un paper actiu per prendre les decisions adequades i assumir les possibilitats de canvi, de decisions errònies i/o de bloqueig que es poden donar en aquest procés. Tot això té una forta repercussió en les possibilitats que la gent jove té per descriure els seus projectes vitals i col·lectius.

Ètnia Fa referència a una manera de classificar les poblacions humanes basada en elements culturals. Amb aquest concepte s'intenta categoritzar un conjunt de persones per mitjà d'un o més trets culturals –llengua, religió, cultura, etcètera-. Igual que la classe o el gènere, l'ètnia és un concepte que permet visualitzar les situacions de dominació entre grups culturals.

Exclusió Fa referència al procés social que provoca que una persona o un col·lectiu social no tingui els recursos i/o mitjans per a desenvolupar-se d'una manera integral en el marc d'una societat concreta. Les raons d'aquesta exclusió poden ser diverses: econòmiques, culturals, racistes, socials, etc.

Integració Procés que consisteix en l'assumpció de normes comunes negociades per les persones i els grups d'una societat amb l'objectiu de poder establir un marc favorable per a la col·laboració i la convivència. Així doncs, tot i que en les societats hi ha diferents identitats culturals, cap d'aquestes no pot reclamar l'exclusivitat sobre les altres ni sobre els espais públics.

Adultocràcia Aquelles societats on els individus que controlen l'accés als recursos utilitzen la seva posició de poder per dificultar a les noves generacions l'accés a aquests recursos. Es tracta d'una perspectiva parcial, però que ens permet entendre determinats aspectes de la societat. En aquest sentit, és un concepte analític semblant al de *patriarcat* –el gènere com a variable de dominació –o al de *classisme*– la classe com a variable de dominació.

La pretensió dels adults que els joves assumeixin d'una manera ràpida les seves suposades responsabilitats –ocupació i independència domiciliària– i abandonin les pràctiques culturals i d'oci pròpies dels joves, és un discurs reiterat. Discursivament, les polítiques de joventut actuals –tant les afirmatives com les de transició– rebutgen aquest plantejament adultocràtic i preconeixen una perspectiva juvenilista, és a dir, defineixen la joventut des de les seves característiques pròpies i intenten desenvolupar amb la gent jove actuacions que responguin a les seves demandes i necessitats específiques. Tot i així, a la pràctica trobem que encara hi ha moltes dificultats per implementar aquesta visió més enllà del discurs.

Protecció social És la despesa estatal dedicada a les prestacions per jubilació, malaltia, discapacitat, exclusió i ajuts a la família, principalment. El volum de despesa social, el tipus de prestacions i l'accés a les prestacions socials varien fortament en funció de cada país, la mitjana europea és del 28,4% del producte interior brut. Desembre 2004.

Tercer sector La xarxa d'organitzacions socials en contraposició a l'economia, les institucions polítiques i administratives, i el sector informal. Tot i que el tercer sector sempre ha existit, en les darreres dècades el nombre i la diversitat d'organitzacions socials s'ha multiplicat, fins al punt de convertir-se en una alternativa i/o complement al model estatista o de mercat. Aquest creixement del tercer sector està vinculat al fet que les organitzacions socials sovint operen d'una manera més flexible i dinàmica, i ofereixen una resposta més propera a les necessitats a les quals intenten donar resposta. De totes maneres, potser el factor fonamental que n'explica el creixement ha estat la crisi dels estats del benestar i la incapacitat del mercat de cobrir els buits deixats per aquest afebliment de l'estat, els quals sovint han de ser assumits pel teixit social. Aquest paper substitutori es fa evident quan tenim en compte que la majoria dels recursos amb què operen bona part de les organitzacions socials provenen de fons públics.

Polítiques de proximitat És important el paper que poden tenir les polítiques locals de joventut en l'assumpció del principi de proximitat per poder gestionar una realitat que és cada vegada més complexa i que està formada per dimensions globals i locals alhora. La proximitat, d'una banda, fa possible el disseny de polítiques de joventut que parteixen de la quotidianitat i de la diversitat: una acció local respondrà més a les necessitats de la gent jove que no pas una de nacional, i en algunes ocasions una acció des del barri tindrà més encaix que una de pensada per a tota la parròquia. D'altra banda, des del món local es poden impulsar millor les xarxes de coordinació interinstitucional, pel coneixement que es té del territori, i així es podran detectar les necessitats dels joves i s'hi donaran respostes més immediates i properes.

POLÍTIQUES INTEGRALS DE JOVENTUT

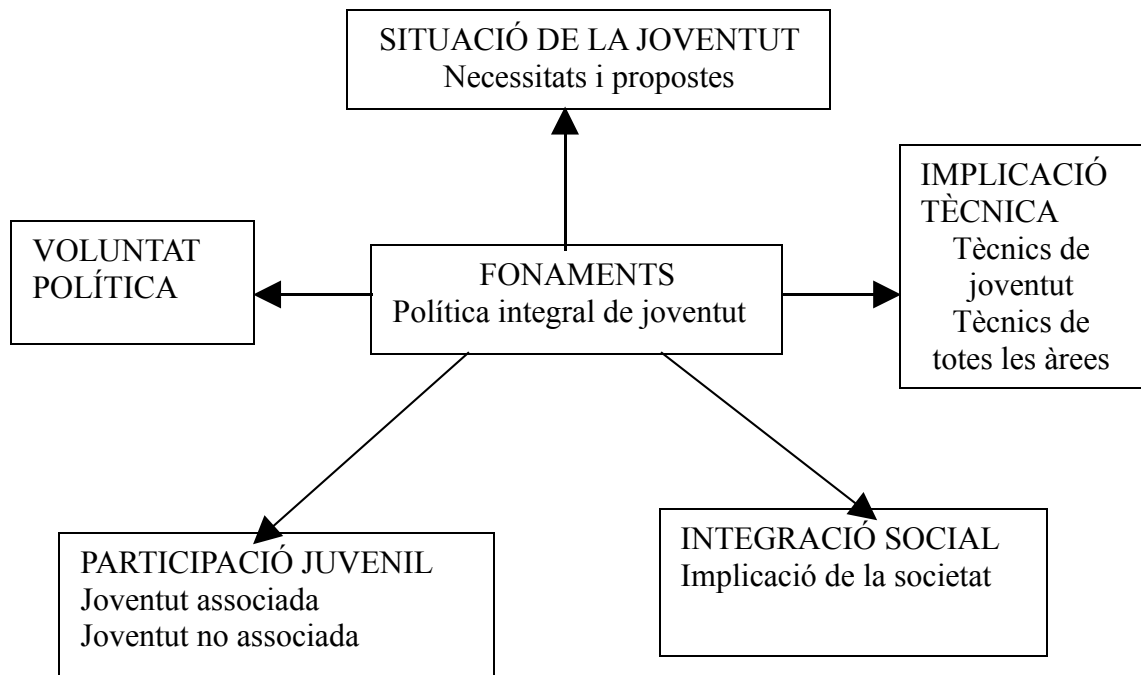
Què entenem per joventut i per polítiques integrals de joventut?

La joventut és una etapa de ciutadania, en què les persones adquireixen i posen en pràctica els drets i deures socials. La joventut no es defineix com allò que no és, sinó com allò que és: el procés a través del qual cada persona defineix el seu projecte vital dins el context social. En el context actual (caracteritzat per la precarietat laboral, les dificultats d'accés a l'habitatge, l'afebliment de la protecció social, etc.) hi ha una major diversitat de trajectòries i, al mateix temps, majors dificultats per a posar en pràctica l'exercici de la plena ciutadania. Per tant, la qüestió de fons no és tant aconseguir la independència que suposadament defineix els adults, sinó poder accedir als recursos socials, polítics, econòmics i culturals necessaris per a exercir la ciutadania. Així, podem dir que el que converteix els joves en ciutadans no és la possessió d'una sèrie de drets sinó activar-los en la pràctica. *La joventut com a ciutadania.*

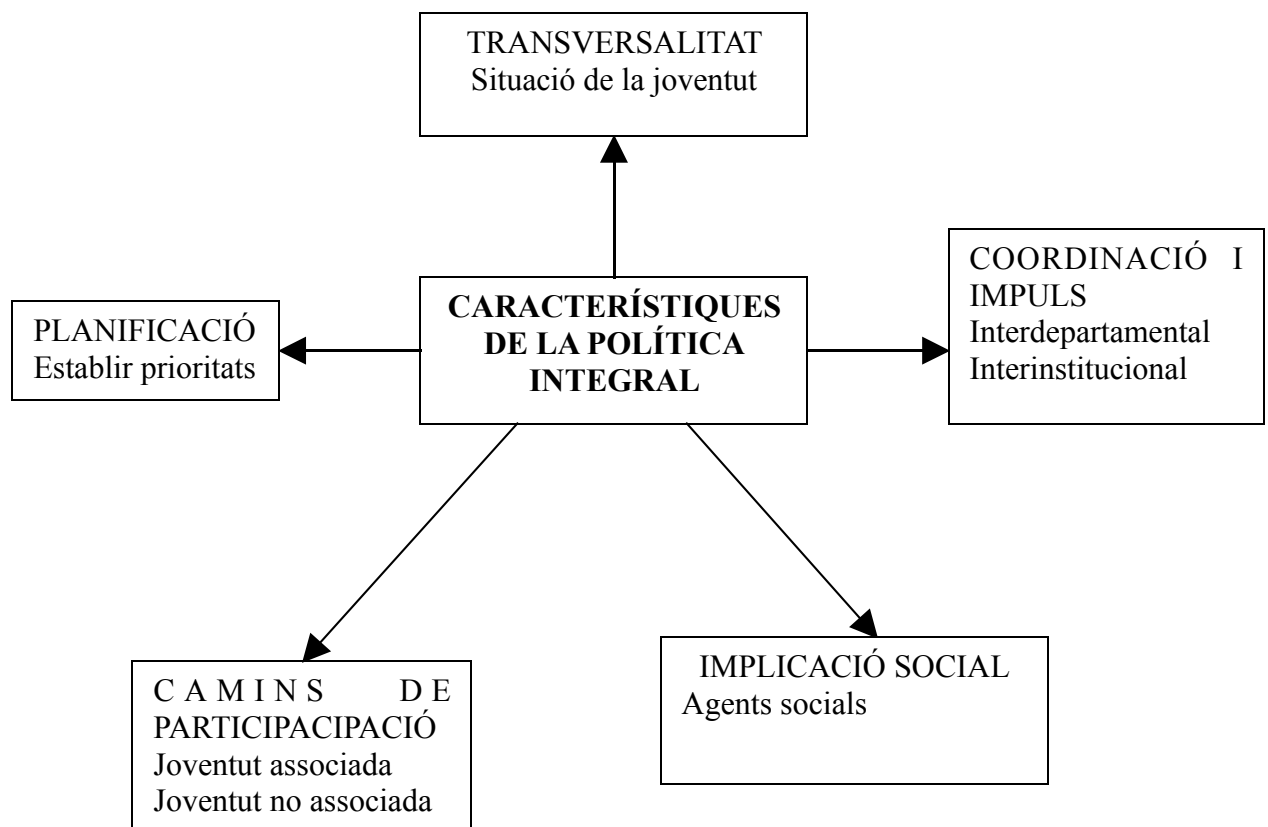
Les polítiques de joventut han d'ocupar-se de les necessitats de la gent jove. Es parteix d'una visió integral, ja que tant el treball com l'educació formen part d'un conjunt de relacions entrelaçades que defineixen les possibilitats de decidir el projecte de vida. L'objectiu de les polítiques de joventut és afavorir la construcció dels projectes de vida de la gent jove, i alhora facilitar que puguin obtenir i posar en pràctica els recursos i les competències que permeten assolir la plena ciutadania. És per això que s'hauran d'articular intervencions que tinguin en compte aquest complex entramat i, per tant, buscar els mecanismes de coordinació entre les diferents àrees –transversalitat– i administracions –interinstitucionalitat– per a fer front a les necessitats del col·lectiu jove. Des de la perspectiva de la integralitat s'hauria de buscar l'equilibri, en funció del context, entre les actuacions destinades al camp econòmic i social i les que prioritzen les accions relatives al món cultural i vivencial per a fer les polítiques que afavoreixin el desenvolupament dels projectes vitals dels joves. *Les polítiques integrals.*

Hem d'oferir al nostres joves les oportunitats necessàries perquè siguin ciutadans actius, lliures i responsables.

Polítiques integrals de joventut. Diagrama I

Característiques de la política integral. Diagrama II

JORNADES DE JOVENTUT 2003
Exposició de motius, introducció i conclusions

Exposició de motius

- Les línies d'actuació han de recollir el que s'està fent i s'han de reconduir cap a la filosofia dels plans.
- Línies d'actuació que coordinin iniciatives similars que ja s'estan fent en les diferents administracions o agents socials.
- Línies d'actuació que busquin trobar criteris comuns d'actuació entre les diferents administracions.
- Línies d'actuació noves que siguin eixos a l'entorn dels plans, relatives, sobretot, a anàlisi permanent de la realitat, propostes de participació de les entitats juvenils i socials, propostes de creació de protocols d'actuació conjunta amb diverses administracions, etc.
- Línies d'actuació que contemplin actuacions transversals relatives a igualtat de gènere, família, atenció a grups de risc d'exclusió social, educació en valors, etc.
- Línies d'actuació de posada en marxa i seguiment, relatives sobre tot a la creació d'equips de planificació i/o gestió, altres figures de coordinació, grups de treball, comissions tècniques, etc.
- Línies d'avaluació continuada de la implantació i desenvolupament dels plans, mitjançant enquestes contínues, avaluacions periòdiques, recollida sistemàtica i permanent d'informació, equips de control, etc.

ÀMBITS

1. Educació i formació

L'educació feta des de qualsevol àmbit educatiu té la finalitat de transformar la societat. En aquest sentit, l'educació va més enllà de transmetre uns coneixements i obre un procés per a aprendre a conèixer, a fer i a conèixer, tot això en un espai de confiança entre els individus –els educands i els educadors– que permet desenvolupar la plena autonomia i l'esperit crític. Si imaginem com es concreta aquesta perspectiva en la intervenció, per exemple, d'un casal de joves, veiem la que la finalitat és la transformació social i l'alliberament personal –prendre consciència social–. La programació és participativa i compartida, amb capacitat de generar processos d'intercanvi de coneixements entre les persones –una jove que sap capoeira n'ensenya a la resta un cop a la setmana–. El paper de l'equip pedagògic és, bàsicament, el d'acompanyament en el procés que fan els joves. La gent jove del casal són subjectes actius, amb capacitat de decidir i incidir en la presa de decisions, i es tendeix a buscar formes al màxim d'autogestionades i que potenciïn l'autonomia en tots els sentits. *L'educació com a transformació social.*

- Treballar per a la millora en la transició de l'educació al món del treball i a l'inrevés.
- Impulsar el desenvolupament del concepte "formació al llarg de tota la vida".

- Impulsar en els centres d'ensenyament l'educació en valors i la transversalitat en totes les modalitats de formació.
- Apropar els centres educatius a l'entorn social.
- Impulsar estratègies que estimulin la participació dels alumnes en els centres d'ensenyament.

Conclusions de les Jornades de Joventut 2003

- Els canvis que s'han registrat en els últims anys en la vida comunitària, en el món educatiu, en l'ús de les noves tecnologies de la informació, en el món laboral, etc. han modificat els mecanismes de socialització de les generacions joves més enllà de les previsions.
- Aquesta circumstància obliga a un debat constant sobre la socialització dels joves i la funció, competències i prioritats dels diversos agents socials implicats en aquesta tasca.
- El jove ha de conèixer la seva identitat, ha de conèixer el seu entorn i es fa evident que tots els centres educatius han d'obrir-se, no solament des de la perspectiva d'un millor ús dels seus equipaments, sinó també de cara a integrar la realitat de l'entorn a l'escola.
- L'educació en valors constitueix una de les claus de la tasca educativa. Cal parlar de quins són els valors que han de garantir la nostra convivència de manera positiva.
- Valors com la participació, la solidaritat amb aquells que estan en situació de desigualtat social i el respecte a la diversitat són eixos prioritaris.

2. Treball i accés al món laboral

Treballar és produir, independentment de si aquesta activitat es fa a canvi de diners. El fet que una activitat estigui remunerada depèn de cada societat i moment històric, d'acord amb les relacions de poder existents. Les institucions socials –com ara el mercat o l'Estat– determinen la divisió del treball –qui fa què–, la distribució dels recursos generats –qui es queda què– i la remuneració o no de les activitats –qui cobra pel que fa–. En altres paraules: fregar el terra és treballar, independentment de si la societat considera que s'ha de pagar –treball domèstic– o no –feines de casa–; igualment, educar els infants és treballar, ja sigui a canvi de diners –en l'àmbit de l'educació formal– o d'una manera voluntària –en l'educació en el lleure–. Des d'aquesta perspectiva, es pot demanar el reconeixement de la utilitat social de totes les feines, ja sigui econòmicament –remunerar la feina reproductiva i voluntària –, amb formació –validar l'experiència adquirida– o simbòlicament –ser visibles i respectar totes les tasques de tots els col·lectius.

Davant del creixement econòmic hi ha la possibilitat d'intentar estimular l'economia i la creació d'ocupació a partir de polítiques i actuacions que flexibilitzin –dinamitzin– el mercat de treball sense desregular-lo –desprotegir els treballadors–. Per a aconseguir aquesta flexibilitat cal introduir a les empreses maneres de treballar dinàmiques i noves tecnologies, de forma que

es puguin mantenir els beneficis i la competitivitat sense perjudicar els treballadors.

- Iniciatives adreçades a la creació de treball.
- Fomentar l'esperit emprenedor.
- Afavorir la igualtat d'oportunitats en l'accés al treball (lluita envers les desigualtats per motius territorials, de gènere, formació, nacionalitat, situació social, etc.).
- Recolzar la millora de les condicions laborals de la joventut.
- Impulsar una política coordinada orientada a la creació i manteniment de llocs de treball per a persones joves mitjançant accions positives, aplicació d'ajuts fiscals i ajuts a la contractació.
- Crear un servei d'orientació i finestra única adreçat a les persones joves que busquin treball o crear una empresa.
- Desenvolupar una política coordinada adreçada a recolzar l'autotreball i la creació d'empreses, mitjançant el cooperativisme o altres fórmules adreçades als joves.
- Millorar la qualitat del treball juvenil.

Conclusions de les Jornades de Joventut 2003

- A casa nostra ha tingut lloc una redefinició del context laboral, la qual cosa ha representat una nova cultura del treball. Aquestes transformacions estan relacionades amb una demanda d'adaptació i reciclatge constants als treballadors i treballadores joves.
- Les persones joves no disposen de la informació necessària a l'hora d'elegir el seu itinerari formatiu.
- Cal que la formació que rebin s'adapti a les característiques econòmiques i socials del nostre país.
- No pot ser que en el segle XXI la dona sigui un objecte de discriminació sota els paranyes de la manca de reconeixement social i salarial de la seva activitat laboral.
- El món educatiu ha de permetre la participació dels agents socials en la planificació i la gestió de la formació per al treball.
- Cal apostar fermament pel concepte de formació al llarg de la vida, en el qual es tingui en compte l'educació formal, l'educació informal i l'educació no formal.
- La formació per al treball té com a objecte l'augment de la competitivitat. La necessària millora de la qualificació i la capacitat d'adaptació dels treballadors i les treballadores passa per incrementar el nivell de coneixements en el domini de les noves tecnologies i per integrar el plurilingüisme en la formació.

3. Salut, família i qualitat de vida

La millor estratègia per a prevenir les conductes de risc i promoure hàbits saludables consisteix a fomentar la responsabilitat. Cal educar les persones

perquè siguin conscients dels riscos associats a cada pràctica, però sense tractar els adolescents i joves com a subjectes irracionals, sinó ajudant-los a entendre les conseqüències de les seves accions i a prendre les pròpies decisions. Aquesta estratègia té dos avantatges: contribueix a la formació del jove –ja que estimula l'adquisició de responsabilitats– i supera un inconvenient de les estratègies prohibicionistes: convertir en desitjable allò prohibit. És a dir, bona part de les conductes i dels consums de risc es practiquen perquè són transgressors respecte de les normes del món adult. Sovint, des d'aquests plantejaments es tenen en compte dos elements: la neutralitat –no es valora la bondat de la conducta– i la proximitat –s'intenta que els informadors o agents siguin joves i que els contextos on es fa la transferència d'informació siguin adequats–. El foment del consum responsable és un exemple de polítiques vinculades a aquests plantejaments.

- Assegurar la transversalitat de valors saludables, conductes no violentes i consum racional.
- Promoure estils de vida i conductes saludables dins del col·lectiu del joves.
- Fomentar la coordinació de les intervencions per a la salut de les persones joves.
- Prevenció i intervenció social envers la marginalització de les persones joves.
- Garantir l'accés als béns i serveis a totes les persones joves, especialment a aquelles que tenen menys oportunitats.
- Afavorir la participació de les dones joves per a evitar situacions de risc i exclusió.
- Recolzament a les famílies com a element clau en la socialització i l'adquisició de valors per part de la joventut.

Conclusions de les Jornades de Joventut 2003

- El concepte de salut és complex. L'anàlisi dels problemes i els mitjans que es proposin per a superar-los dependrà de com es defineixi el propi concepte. Avui, el concepte de salut és un concepte integral, relacionat amb la qualitat de vida, on la persona ha d'estar físicament, psíquicament i socialment sana.
- La intervenció de les diferents administracions ha de fer-se des d'una òptica global de la salut, que treballi els conceptes d'informació, prevenció i formació, tenint presents, a més a més, les característiques i les particularitats dels joves.
- Existeixen problemes de salut pública que afecten de manera especial els joves. Són: els accidents de trànsit, els comportaments addictius, pràctiques sexuals de risc (sida, ETS, embarassos no desitjats) trastorns alimentaris i trastorns mentals.
- Hem de fomentar els hàbits i les conductes de vida saludables; i hem de coordinar-nos molt millor, no solament entre els diversos ministeris, sinó també amb les altres institucions i amb els agents socials que intervenen en la gestió dels programes de salut.

- Hem d'incidir en l'entorn social i familiar més proper a les persones joves amb mancances, com a eix preferent per provocar un canvi d'hàbits dels joves
- És imprescindible apropar i adaptar millor, si és possible, els serveis de salut existents a les necessitats de la joventut.

4. Habitatge

El mercat, sense regulacions i intervencions que en corregeixin els efectes, sovint provoca l'increment de les desigualtats. En el cas de l'habitatge, la manca de construcció d'habitatges de protecció oficial i la liberalització del sòl han provocat un augment molt fort dels preus. Avui, els habitatges que es construeixen sovint són comprats o llogats com a segona residència o com a inversió, més que com a necessitat –per anar-hi a viure–. Els joves són els perjudicats per aquesta situació ja que, tot i que es construeix més que mai, no tenen accés a aquests habitatges per culpa del preu –que ha augmentat molt per sobre dels salaris–. El mercat, per tant, incrementa les desigualtats entre els individus de diferent edat, en facilitar l'accés a l'habitatge a les persones que ja en tenen –els adults– i dificultar l'emancipació dels joves. Cal una intervenció pública decidida per a corregir aquesta situació, orientada específicament als col·lectius més desfavorits –incloent-hi els joves– i no pas a les classes mitjanes –com sovint s'ha fet–. Entre altres mesures: abaratir i agilitar els tràmits, penalitzar la tinença d'habitatges desocupats, impulsar la rehabilitació, crear ajuts al lloguer i a l'emancipació, etcètera.

- Facilitar l'accés de les persones joves al primer habitatge mitjançant els ajuts al lloguer.
- Promoure accions i sensibilitzar sobre noves propostes per combatre el problema de l'habitatge.

Conclusions de les Jornades de Joventut 2003

- Conjuntament amb el món del treball, representa un dels elements bàsics en el procés d'emancipació dels joves. El treball i l'habitatge són els drets fonamentals que més inquietud i preocupació provoquen en la joventut d'edats compreses entre els 25 i 30 anys.
- L'habitatge proporciona a les persones joves un marc propi de desenvolupaments personal, els inicia en noves responsabilitats i els obre noves perspectives en la seva trajectòria de vida. L'absència d'oportunitats d'accés a l'habitatge limita la capacitat del propi jove a l'hora de determinar un projecte vital.
- Les administracions s'han de comprometre seriosament en la millora de les possibilitats dels joves en l'accés a l'habitatge, però la solució consisteix a treballar conjuntament totes les institucions (Consell,

Govern, comuns, quarts...) i coordinadament amb els diferents agents socials i econòmics.

- L'habitatge és un bé escàs i car, la gestió del qual es desenvolupa en un marc d'oferta i demanda. Una línia correcta d'actuació de l'Administració seria trobar incentius dirigits al lloguer, tant per a les persones arrendatàries com per a les arrendadores, sota el fonament d'una política de lloguers d'ús intensiu i amb rotació entre el major nombre possible de joves.
- Hem d'estudiar totes i cadascuna de les alternatives possibles per a ajustar les solucions als diferents tipus de demanda i necessitats.

5. Lleure, cultura juvenil i esports

La cultura no la formen només les manifestacions artístiques reconegudes com a tals, sinó el conjunt d'activitats creatives i simbòliques desenvolupades quotidianament que contribueixen a dotar de sentit les vides dels qui les fan. Anar a comprar, fer zàping, ballar, etcètera, són activitats creatives –tot i els condicionants comercials– que ajuden les persones joves a definir la seva identitat i a posicionar-se socialment. Aquesta perspectiva implica donar el mateix valor a totes les manifestacions culturals –ja sigui la cultura hip-hop o un espectacle d'òpera– i, per tant, no classificar els qui les practiquen a partir d'una escala imaginària que va del sublim al vulgar. I implica també reconèixer que les jerarquies culturals –l'òpera és millor que el hip-hop– no són objectives, sinó que han estat construïdes per algú –els qui prefereixen l'òpera– i que tenen una clara conseqüència: la legitimació del gust i de la cultura dels "de dalt" i la legitimació de la inversió pública en aquestes manifestacions. Aquesta perspectiva genera dos grans plantejaments sobre les polítiques culturals juvenils: d'una banda, hi ha qui defensa que la millor política cultural és la no-política –per tal d'evitar jerarquització i prioritització d'activitats per part dels gestors–, i, d'altra banda, hi ha qui defensa que les actuacions de l'Administració han de respondre a les demandes concretes dels joves per a ajudar-los a desenvolupar les pròpies activitats culturals.

La gent jove cada cop basa més la identitat en la cultura, l'oci i el consum, i menys en el treball. Dos factors han generat aquest canvi: en primer lloc, l'allargament del període d'estudis i l'endarreriment de l'emancipació estan provocant que augmenti el temps de no-treball i de manca de responsabilitats familiars, amb el consegüent increment de l'oci. Igualment, en tenir un nivell educatiu més alt, les persones joves eixamplen les seves perspectives i tendeixen a atorgar més importància a les activitats extraescolars o extralaborals. Alguns autors han defensat que l'hedonisme –la recerca del plaer– i l'eclecticisme –la capacitat d'integrar pràctiques i referències culturals d'origens molt diversos– són les característiques bàsiques dels joves actuals.

- Promoure la pràctica cultural, la creativitat i la innovació de la joventut, així com el consum cultural de qualitat.

- Mantenir una oferta permanent d'activitats de lleure participatiu al llarg de l'any.
- Potenciar l'espai educatiu del lleure i la participació de la joventut en la seva gestió.
- Desenvolupar serveis de joventut.
- Definir noves perspectives de lleure.
- Recolzar la cultura juvenil en les seves diferents etapes.
- Promoure l'ús del català en l'oferta de les activitats esportives, culturals i de lleure.
- Implantar els valors en la societat mitjançant l'esport i adaptar els recursos existents a les noves necessitats esportives de la joventut.

Conclusions de les Jornades de Joventut 2003

- La principal característica de les persones joves en l'àmbit cultural és la heterogeneïtat, tant des de la perspectiva de la creació com del consum cultural
- L'activitat cultural és una realitat que es manifesta en diferents dimensions que configuren unes etapes encadenades entre elles mateixes, i en les quals podem identificar la formació, la creació, la producció, la difusió, la promoció, la distribució i el consum cultural
- L'Administració ha de comprometre's en tres línies:
 1. Compromís amb l'assoliment d'una comunicació eficient dels productes culturals.
 2. Compromís amb les infraestructures i els mitjans necessaris per possibilitar la creació i la difusió cultural.
 3. Compromís de recolzar i promocionar aquells sectors més deficitaris.
- Conjuntament amb una política de projectes emblemàtics, és necessària la creació d'una xarxa més senzilla per a la producció i la difusió
- En el camp del consum cultural, l'Administració ha d'adquirir un compromís amb l'accessibilitat i amb l'educació en hàbits de consum cultural.
- El català és un eix transversal que ha d'estar present en totes les dimensions de l'activitat cultural. I ha de ser objecte d'especial atenció la creació cultural jove en català.

6. Suport a l'associacionisme i foment de la participació ciutadana

Tot i que genèricament *participar* significa prendre part en les coses, volem acotar el concepte centrant-nos en aquells processos, accions i actituds que generen capacitat de decisió i d'intervenció de les persones en tot allò que els afecta. Així doncs, definim la participació com la capacitat de decidir sobre allò que afecta directament o indirectament la nostra vida; sobre tot allò que condiciona el nostre entorn, les nostres relacions i les nostres possibilitats de desenvolupament personal i col·lectiu.

En primer lloc, és important tenir present que la participació és un procés social. És a dir, d'una banda, la participació es crea i té lloc sempre en un context social determinat, en el qual existeix una cultura política i participativa concreta, així com les relacions socials preestablertes i desigualtats socials. D'altra banda, cal pensar que els actors que intervenen en els processos participatius –grups de joves, diferents institucions...– tenen, en aquest context, posicions socials diferents i desiguals, i que mantenen relacions de poder entre ells. En aquest sentit, caldrà tenir en compte que la participació sempre està emmarcada en la cultura política de l'entorn i dels diversos actors; en les identitats col·lectives que genera el context social, en les relacions de poder entre els diversos actors que intervenen en el procés i en les posicions socials que ocupen els diversos actors.

De la mateixa manera, també cal entendre la participació com a forma de relació, de comunicació i llenguatge, d'interacció entre diversos agents. D'aquesta manera, acceptant que els individus i els grups ens comuniquem de multitud de maneres diferents, els processos de participació –en termes metodològics i d'estructuració– s'hauran d'adaptar a cada moment, a cada situació i al conjunt d'individus i grups que hi intervenen.

D'altra banda, entenem que la participació no és una finalitat en si mateixa, sinó una eina que ens permet assolir uns determinats objectius. És a dir, l'ús que fa cada actor –cada persona o grup de persones– de la seva capacitat de decisió respon als seus objectius, a la construcció de projectes propis d'acord amb la seva visió general.

També és important tenir en compte que la participació és un procés d'aprenentatge que es caracteritza pel fet de ser sobretot vivencial, en el qual s'interioritzen actituds, habilitats i coneixements a través de la praxi –a través de les relacions que establim amb els altres, del rol que assumim en els diferents grups i entorns–. En aquest sentit, la participació és un aprenentatge per a tothom: d'una banda, per a les mateixes persones joves, que a través de la pràctica de la participació i de la reflexió que aquesta implica aprenen habilitats, actituds i valors. I, d'altra banda, per al conjunt de la societat, que es beneficia de tot allò que aporten les persones joves a partir de la seva capacitat d'innovació i de la visió que tenen sobre el conjunt de processos que viuen actualment les nostres societats.

Tenint en compte el que s'ha explicat fins ara, si entenem que la participació i les formes de participar són un producte del context social en què es donen, caldrà que pensem que, si actualment els joves viuen una situació diferent de la dels adults, les seves formes de participació, les seves motivacions per participar i les seves inquietuds també seran diferents. En aquest sentit ens trobem que la participació jove té unes característiques específiques: les demandes sobre les necessitats concretes de les persones joves, la recerca de noves formes de participació que permetin més flexibilitat, sovint més horitzontalitat, el recel cap a les administracions i les institucions polítiques, o la immediatesa, la necessitat de percebre resultats immediats a l'acció.

Tres dels motius que ens haurien d'empènyer a reconèixer o impulsar els processos participatius de la gent jove són:

1. Partint del fet que les persones joves tenen necessitats i problemes específics, la participació jove posa de relleu aquestes necessitats, les fa visibles i alhora permet a la mateixa població jove ser la protagonista en el procés de donar-hi resposta. És a dir, a través de la participació de les persones joves es poden posar de manifest quines són les seves necessitats específiques i proposar o crear mecanismes per satisfer-les.
2. Perquè les persones joves puguin gaudir realment d'una situació de plena ciutadania, cal que com a membres de la societat tinguin la possibilitat de participar plenament en la vida social, cultural i política. Al mateix temps, si volem crear un context de democràcia participativa caldrà que garantim la possibilitat de tots els sectors socials i, doncs, de la població jove.
3. Finalment, la participació jove en la construcció de les polítiques de joventut aporta coherència i realisme, ja que ens permet conèixer i ser conscients de la situació de les persones joves i de les seves propostes i accions. Al mateix temps, ens possibilita la creació de consens al voltant de les seves necessitats i el compromís mutu –entre joves i Administració– en la recerca de solucions.
 - Fomentar l'associacionisme com a forma de participació.
 - Fomentar la participació dels joves no associats, recolzant les iniciatives i canals informals.
 - Promoure els drets i els valors del concepte de ciutadania, com a base per a la igualtat d'oportunitats, amb independència del lloc d'origen, orientació sexual, gènere, etc.
 - Desenvolupar recursos per a la participació dels joves en la vida de la nostra comunitat.
 - Desenvolupar xarxes i infraestructures per a facilitar l'accés a la informació i la documentació.
 - Fomentar els mitjans de comunicació com espais de participació i expressió de la població jove.
 - Fomentar l'ús de les noves tecnologies de forma racional en l'àmbit de les persones joves.
 - Impulsar la participació social i institucional dels joves en els fòrums internacionals.

7. Mobilitat internacional

El compromís de les persones amb la solidaritat és una constant en la història de la humanitat. Especialment en l'últim segle, el moviment del voluntariat lluita per la llibertat, la igualtat, la solidaritat i la justícia com a aspectes essencials del comportament de l'ésser humà dins de la comunitat.

Aquest fenomen té el seu reflex en els diversos tractats internacionals del segle XX. Així, els estats signants de la Carta Social Europea (1961) es comprometen a "estimular la participació de les persones i les organitzacions de voluntariat en la creació i el manteniment dels serveis socials". L'Assemblea de les Nacions Unides (febrer del 1986) demana a tots els governs que prenguin

les mesures necessàries per a fer conèixer la importància del voluntariat en els assumptes d'interès general. També la recomanació del 21 de juny de 1985 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa als estats membres sobre el voluntariat en activitats de benestar social els demana que reconeguin el paper, les característiques i el valor del treball desenvolupat de manera altruista per les persones que per la seva pròpia voluntat participen en l'acció social.

Per tant, el voluntariat neix en el mateix caràcter solidari de la nostra societat i troba suport en les institucions tant d'àmbit nacional com internacional. Pensem que l'estat democràtic dirigeix les seves accions a la recerca de les millores socials per a la majoria de la ciutadania. A la vegada, hem de garantir el dret de la ciutadania a participar en la millora de la qualitat de vida i en la construcció d'una societat més solidària. Com a deure dels poders públics, han de facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica i social.

Per aquests motius han de ser sensibles a tots els moviments que puguin millorar la nostra cohesió social, donar-los suport i reconèixer la importància del voluntariat com a mecanisme canalitzador de les inquietuds de les persones i de les organitzacions sense afany de lucre en el desenvolupament d'activitats altruistes i adreçades a l'assoliment d'una societat nova i més solidària.

- Fomentar el voluntariat i la cooperació.
- Mobilitat dels joves en els diversos espais geopolítics (regions, països, estats...) i en els diversos àmbits: culturals, socials, esportius, econòmics...
- Programes i intercanvis. Vacances-treball, educació no formal...

CONCLUSIONS JORNADES 2006

Cal tenir molt clar que quan parlem de política de joventut ens estem dirigint a una part de la ciutadania que té unes característiques que es deriven del fet de ser jove, però que alhora no hi ha joves escindits segons la seva activitat –la jove que fa esport i la que és artista, o el jove que és bibliotecari i el que busca un pis on viure–. Fer bé política per als joves és tenir en compte que ens adrecem a un col·lectiu de persones per atendre un conjunt de necessitats que estant interrelacionades entre elles.

Per això, la política de joventut ha de vetllar perquè els joves puguin accedir en condicions d'igualtat a l'exercici de la ciutadania, amb tots els drets i deures que se'n deriven, en funció de les seves circumstàncies particulars i d'acord amb els plantejaments que manifesten, dins l'àmplia heterogeneïtat del col·lectiu. És a dir, hem de ser capaços d'estimular els distints processos de maduració per a possibilitar que els joves i les joves tinguin les màximes i mateixes possibilitats de decidir lliurement en els seus projectes com a persones.

Un exemple: si la persona jove que decideix inscriure's al Voluntariat d'Andorra és la mateixa que juga a futbol, si la persona jove que estudia a la Universitat és la mateixa que té un embaràs no desitjat, si la persona jove que no té recursos econòmics és la mateixa que busca feina, manifesto obertament que les polítiques del Govern sobre associacionisme, esport, ensenyament, salut, ocupació, com totes les altres dirigides a les persones joves, han d'estar coordinades des de la instància del Govern que dirigeix la política de joventut: el Ministeri d'Habitatge, Joventut, Ensenyament Superior i Recerca. Això significa, al meu entendre, que jo com a responsable de la Secretaria d'Estat d'Habitatge i Joventut, he d'impregnar les accions polítiques dels altres ministeris d'una manera pròpia d'entendre la condició juvenil, de tractar la gent jove, d'escoltar-la i de cooperar-hi perquè puguin desenvolupar el seu propi projecte de vida.

I a la vegada, més enllà del mateix Govern, totes les accions dirigides a la gent jove des de les diverses administracions que actuen al nostre país han de estar coordinades amb aquest mateix barem. Estem molt satisfets del compromís assolit amb tots els comuns en la redacció del Pla Nacional de la Joventut i els plans locals respectius.

Tenim la convicció que la gent jove és capaç de dur a terme els seus propis projectes i que cal dialogar-hi per entendre com ho vol fer i què necessita per fer-ho. Això significa que cal implementar la política de joventut de manera creativa, imaginativa, oberta, activa, directa i innovadora, que no entengui el jove com a usuari de l'administració, sinó com a ciutadà amb qui cooperar, i que tingui plena disposició a acceptar les decisions de la gent jove, a donar-li punts de referència i a fer costat a les seves iniciatives.

La política de joventut ha de tenir un estil diferent, i és en aquest sentit imprescindible aplicar un tarannà receptor i no manipulador a l'hora de dialogar

amb la gent jove. Els joves que tracten per primer cop amb un polític de l'àmbit de Joventut no tenen un comportament negatiu, però sí que els pot aflorar si, després de comprometre's, el polític no fa allò que ha dit. *Mai no hem de demanar un parer o una opinió si se sap que mai no es tindrà en compte.*

Cal fomentar el moviment associatiu juvenil, perquè sigui un dels eixos en què es basi el diàleg sobre la política de joventut, tenint present el grandios paper que han tingut i tenen les nostres ONG. En aquest sentit, les administracions públiques han de contribuir-hi o col·laborar decisivament (majors ajuts, més facilitats per a l'ús dels equipaments públics, de la difusió en mitjans de comunicació de la tasca d'aquestes entitats...).

Ens informava la Sra. Ministra de la propera discussió en seu parlamentària de l'avantprojecte de Llei de creació del Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra, com a organització que aplega les entitats que fomenten la participació dels joves en la vida del nostre poble, i que al mateix temps sigui l'interlocutor del Govern. Sense els joves és realment impossible desenvolupar polítiques de joventut.

Entenem que l'objectiu de l'associacionisme juvenil a l'hora de treballar és donar a conèixer les inquietuds, les voluntats i els anhels del moviment associatiu, per tal que els poders públics els assumeixin. Per aquest motiu, d'ençà del mes de novembre de l'any 2005 tots els comuns i la pròpia societat civil, estem treballant en la redacció de un Pla Nacional de Joventut i els respectius plans locals, una eina que vagi més enllà d'aplegar en un llibret una llista llarga d'accions dirigides a la gent jove; que sigui l'inici d'un canvi de sensibilitat, de formes, de receptivitat; que segueixi per una voluntat conjunta dels poders públics, siguin del color polític que siguin, tinguin el logotip que tinguin...

Un document que es mantingui sempre obert a les propostes dels joves, del moviment associatiu, formal i informal; des de les escoles, instituts o liceus, des dels nous moviments socials...

Només d'aquesta manera es podrà construir, des de la gent jove, una relació entre ciutadania i poders públics basada en la responsabilitat, la cooperació, l'honestedat i la confiança.

L'any 2005 Andorra va assumir la coordinació de la Comissió de Cultura, Joventut i Esports de la Comunitat de Treball dels Pirineus. D'ençà que se'ns va delegar aquesta responsabilitat a la Secretaria d'Estat d'Habitatge i Joventut hem fet tot el possible per desenvolupar i promocionar entre nosaltres i els veïns més propers projectes conjunts o accions rellevants que ens han portat a treballar en col·laboració, malgrat l'existència de limitacions i competències diferents entre uns i altres. I això ha fet que en aquest espai de temps tan curt, d'un any, hàgim crescut com a grup i hàgim crescut en el nostre coneixement mutu. Entenc que la nostra manera de fer front als reptes que se'ns presenten,

situant-nos en un context ampli i interconnectat, ens convida a cooperar molt més entre nosaltres.

Hem celebrat les primeres Jornades de la Joventut de la Comunitat de Treball dels Pirineus, amb humilitat però amb molt de rigor i respecte. Desitgem que arribin unes segones, unes terceres Jornades... perquè mots com *visquin on visquin o siguin com siguin, generació @, ocupabilitat, soft-social, present i no futur, la identitat dels joves dels Pirineus* i altres... s'estructurin dins del món dels nostres joves, uns joves als qui hem de dir que els primers responsables de la seva situació són ells mateixos. Andorra, la Secretaria d'Estat d'Habitatge i Joventut no deixarà d'unir-se a aquesta tasca.

Amigues i amics, en el vostre retorn a casa vostra desitgem que tingueu un bon record de nosaltres i d'aquest país, el país dels Pirineus. Recordem que el treball en comú és la base per a assolir els nostres objectius. Gràcies.

Informe

Polítiques de joventut en el marc d'Andorra

Introducció

Les polítiques de joventut són les intervencions dels agents que atenen les necessitats en els diversos àmbits de la vida de les persones joves amb residència a Andorra, especialment aquelles que estan en una major situació de vulnerabilitat social. Entenem que la finalitat última de les polítiques de joventut és garantir que les persones joves puguin definir i construir el seu propi projecte de vida, així com participar en projectes col·lectius.

La joventut com a categoria sociològica és una transició, però no una transició cap a un model concret d'adult socialment determinat i perfecte, sinó cap a una capacitat de decidir sobre els diferents aspectes de la seva vida en la societat en què està immers. El nostre model suposa el reconeixement de les persones joves que, com a ciutadanes i ciutadans, tenen el dret, la responsabilitat i la capacitat de decidir sobre la pròpia vida i d'incidir sobre la vida col·lectiva. S'ha de treballar des d'una perspectiva que interrelacioni els diversos àmbits de la vida dels joves: l'habitatge, el treball, l'educació, la salut, la cultura i la participació, i demostrar que la llibertat va unida a la igualtat i que no poden deslligar-se.

Aquest concepte és d'aplicació a totes les administracions que realitzin polítiques de joventut, sens perjudici de llurs competències; a les persones joves, individualment o associades i a les persones físiques o jurídiques que realitzin a Andorra activitats que afectin directament o indirectament la joventut.

El Pla Nacional de la Joventut d'Andorra és l'instrument de planificació que ha de fixar els àmbits materials d'actuació, atenent l'evolució de les necessitats i els problemes de la població juvenil.

Quins són els principis rectors de les polítiques de joventut?

Integralitat: les polítiques de joventut han de respondre a una perspectiva que interrelacioni els diversos àmbits de la vida del jove, i que s'articuli sobre la base de plantejaments de xarxa i coordinació transversal.

Transversalitat: cal treballar de manera coordinada amb els departaments, les institucions, entitats o els agents que tenen els recursos, la proximitat, els coneixements o les competències que donen sentit a la intervenció.

Territorialitat: cal implementar totes les actuacions tenint en compte la realitat territorial andorrana.

Quins són els principis d'actuació de les administracions públiques?

Universalitat: l'actuació administrativa ha d'adreçar-se a totes les persones joves sense distinció de sexe, ètnia, origen, edat, estat civil, ideologia, creences, opció sexual o qualsevol altre condició o circumstància personal o social. Tanmateix, són compatibles amb una discriminació positiva quan aquesta es justifiqui per una situació de desigualtat material, cerqui la igualtat real i faciliti la integració social.

Oportunitats per a la igualtat: l'actuació administrativa ha d'entendre's com a polítiques d'oportunitats per a la igualtat, que possibilitin una reducció de les desigualtats entre els diferents punts de partida dels joves i el propi procés d'elaboració del seu projecte vital.

Atenció a la diversitat: la nostra actuació ha d'atendre i considerar la diversitat i la desigualtat sexual, ètnica, territorial, física o psíquica, social i cultural, per garantir la igualtat d'oportunitats a totes les persones joves del país.

Emancipació juvenil: hem de facilitar les condicions bàsiques necessàries per a l'emancipació de les persones joves; és a dir, l'educació, l'ocupació, l'habitatge, la mobilitat i les llibertats personals.

Participació: hem de construir cultura participativa i facilitar que les persones joves puguin vincular-se i formar part, en els diferents àmbits socials, dels processos de presa de decisions i de les entitats juvenils, amb l'objectiu que els joves assoleixin la plena ciutadania.

Corresponsabilitat: hem de cedir capacitat de decisió i gestió dels afers públics i potenciar la corresponsabilitat en les actuacions. Les persones joves han de poder participar a través del Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra o el Fòrum Comunal de Joventut per prendre part en el disseny de les polítiques socials destinades a la població jove.

Innovació i aprenentatge social: hem d'incorporar com a base del nostre treball la innovació permanent, l'aprenentatge social, l'experimentació i la negociació.

Proximitat: per millorar l'aplicació de polítiques de joventut adequades a cada territori i col·lectiu, hem de promoure el disseny i la implementació de solucions des dels centres de decisió situats prop de les persones joves. Els comuns juguen un paper cabdal en el desplegament de les accions a desenvolupar.

Carta d'obligacions de les administracions en matèria de joventut

- Garantir que les persones joves generin o millorin les seves possibilitats de desenvolupar un aprenentatge obert, exploratiu i crític, tant per mitjà de l'educació formal com de la no formal.
- Promoure l'orientació, l'accés i la mobilitat dins del sistema educatiu d'Andorra a totes les persones joves, possibilitant l'establiment de xarxes i mecanismes de coordinació entre els diferents agents socioeducatius.
- Establir mecanismes per afavorir una ocupació de qualitat i potenciar mecanismes d'orientació i acompanyament laboral, especialment pel que fa al coneixement dels drets laborals.
- Facilitar l'accés a l'habitatge de les persones joves i crear les condicions perquè aquest accés sigui possible.
- Desenvolupar accions centrades en la promoció de la salut, la prevenció de conductes de risc i la reducció de danys, i promoure estratègies d'intervenció comunitària i d'apropament a les persones joves.
- Facilitar l'accés de les persones joves als circuits de cultura.
- Promoure la creació i la producció cultural de les persones joves, i facilitar la promoció i la difusió. Així mateix, els poders públics promouran espais de creació i exhibició per a la creació artística de les persones joves.
- Promoure les condicions per a la participació lliure i eficaç de les persones joves en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.
- Fomentar i promoure l'associacionisme entre les persones joves i garantir la capacitat d'interlocució de les persones joves lliurement associades o individualment.
- Reconèixer el Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra com a interlocutor entre les administracions, els joves i les associacions juvenils en tot allò relacionat amb la joventut.

Annex.- L'àrea de Joventut del Govern d'Andorra visualitza set àrees d'anàlisi:

- Participació
- Treball i inserció laboral
- Educació i formació per al treball
- Habitatge
- Salut i acció social
- Lleure i cultura juvenil
- Mobilitat

Drets de les persones joves

- a) En el marc de les lleis, totes les persones joves tenen dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'exploració, de maltractaments i de tota mena de discriminació, i tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal mitjançant la construcció d'un projecte de vida propi i a exercir la plena ciutadania.
- b) Les persones joves tenen dret a rebre l'atenció integral necessària per al desenvolupament de la seva personalitat i la seva capacitat personal.
- c) Totes les persones joves tenen dret a una educació obligatòria de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat.
- d) Totes les persones joves tenen dret a una ocupació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat, així com a formar-se i promoure's professionalment.
- e) Totes les persones joves tenen dret a optar a un procés de transició de la formació al treball en consonància amb la construcció del seu propi projecte de vida.
- f) Totes les persones joves tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a l'habitatge, a desenvolupar un projecte de vida autònom i crear una llar pròpia.
- g) Totes les persones joves tenen dret a accedir en condicions d'igualtat i gratuïtat als serveis sanitaris de responsabilitat pública en els termes que estableixen les lleis.
- h) Totes les persones joves tenen dret a una orientació integral en l'àmbit de la salut que doni resposta a les necessitats d'informació, de formació, i a l'atenció especialitzada que requereixen.
- i) Totes les persones joves tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a la cultura i al desenvolupament de llurs capacitats creatives individuals i col·lectives.
- j) Totes les persones tenen dret a accedir al sistema de serveis socials d'acord amb allò que disposin les lleis.
- k) Totes les persones joves tenen dret a participar en condicions d'igualtat en els afers públics d'Andorra en els termes que estableixen les lleis.
- l) Totes les persones joves tenen dret a veure reconegudes la diversitat de formes de participació juvenil.
- m) Totes les persones joves tenen el dret de reunir-se i associar-se d'acord amb la normativa vigent.

Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil

Es crea la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil com un mitjà per a facilitar a les persones joves el seu procés d'emancipació.

La Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil està composta per:

1. Els equipaments juvenils
2. Els serveis juvenils
3. Els continguts de la Xarxa

La Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil serà coordinada per la Taula Mixta de Joventut i els continguts s'atribueixen al mateix organisme.

Els equipaments de la Xarxa:

- a) Són el primer espai on els joves puguin accedir a un servei d'emancipació juvenil.
- b) Són un espai d'assessorament, informació i participació de les persones joves.
- c) Donen resposta a les necessitats territorials de cada parròquia i de cada moment.
- d) Acullen les iniciatives sorgides de la participació de les persones joves.
- e) Podran exercir altres atribucions, d'acord amb les especificitats de l'àmbit territorial .

Els serveis de la Xarxa són:

- a) Oferir un servei integral d'informació, orientació, acompanyament i assessorament a les persones joves.
- b) Implementar projectes i activitats dirigides a garantir les possibilitats d'emancipació de les persones joves.
- c) Tramitar, i si escau gestionar, els ajuts establerts per afavorir l'emancipació de les persones joves.
- d) Altres que se li puguin atribuir, d'acord amb les especificitats de l'àmbit territorial

Continguts de la Xarxa:

A proposta del grup tècnic, s'elaborarà el pressupost anual de funcionament de la Xarxa, i s'establirà la participació i responsabilitat de les diverses administracions. La Taula de Joventut aprovarà la memòria justificativa i el pressupost de la Xarxa.

Cal reconèixer mitjançant Decret de Govern l'existència de la Taula de Joventut i els seus òrgans adscrits.

Grup tècnic

Fonts documentals

- *Esborrany del Pla Nacional de la Joventut d'Andorra.* Maig 2007.
- *Legge quadro per l'attivazione di politiche a favore dei giovani.* Juliol 2007. Republica di San Marino.
- *Borrador de anteproyecto de la Ley Vasca de Juventud.* Diciembre 2007.
- *Esborrany de l'avantprojecte de la Llei de polítiques de Joventut.* Generalitat de Catalunya. Gener 2008.
- *L'avenir de la politique de jeunesse du Conseil d'Europe: Agenda 2020.* Consell d'Europa. Març 2008.

INVENTARI DE LES ACTIVITATS I PROPOSTES ACTUALS

ÀMBIT 1: EDUCACIÓ I FORMACIÓ	
<u>Línia d'intervenció:</u> 1.1. Educació al llarg de la vida	
Número d'acció	ACCIÓ
1.1.1	Sistemes educatius
1.1.2	Escoles de Formació Professional
1.1.3	Universitat d'Andorra
1.1.4	Institut d'Estudis Andorrans
1.1.5	Escola de Formació de les Professions Esportives i de Muntanya
1.1.6	Universitat d'Estiu d'Andorra
<u>Línia d'intervenció:</u> 1.2. Assegurar l'accés a les noves tecnologies i el domini d'aquestes	
Número d'acció	ACCIÓ
1.2.1	Programa digital educatiu
<u>Línia d'intervenció:</u> 1.3. Orientar els joves en la recerca de treball des de l'escola	
Número d'acció	ACCIÓ
1.3.1	Centre d'Orientació Educativa i Professional (COEP)
<u>Línia d'intervenció:</u> 1.4. Joves no adaptats als sistemes educatius dins de l'escolarització obligatòria	
Número d'acció	ACCIÓ
1.4.1	Aula-taller
<u>Línia d'intervenció:</u> 1.5 Ajuts a l'estudi	

Número d'acció	ACCIÓ
1.5.1	Beques d'estudi
1.5.2	Crèdits d'estudi
1.5.3	Premi nacional a l'estudi. Ensenyament superior.
1.5.4	Beques Polyrius
1.5.5	Beques Fulbright
1.5.6	Premis de Recerca Jove
<u>Línia d'intervenció:</u> 1.5 Escola d'adults	
Número d'acció	ACCIÓ
1.5.1	Escola d'adults

ÀMBIT 2: TREBALL I ACCÉS AL MÓN LABORAL	
<u>Línia d'intervenció:</u> 2.1. El món laboral dels joves	
Número d'acció	ACCIÓ
2.1.1	Borsa de treball dependent del Servei d'Ocupació
<u>Línia d'intervenció:</u> 2.2. Fomentar l'esperit emprenedor	
Número d'acció	ACCIÓ
2.2.1	Conveni amb la iniciativa privada

ÀMBIT 3: SALUT, COHESIÓ SOCIAL I QUALITAT DE VIDA	
<u>Línia d'intervenció:</u> 3.1. Programes de promoció de la salut i prevenció de la malaltia	
Número d'acció	ACCIÓ
3.1.1	Consulta Jove
3.1.2	Estratègia Nacional per a la nutrició, l'esport i la salut
3.1.3	Pla Nacional contra les drogodependències
3.1.4	Projecte de prevenció VIH/SIDA

ÀMBIT 4: HABITATGE	
Línia d'intervenció:	
4.1. Polítiques d'accés a l'habitatge	
Número d'acció	ACCIÓ
4.1.1	Ajuts al lloguer
4.1.2	Ajuts a l'emancipació
4.1.3	Borsa d'habitatge

ÀMBIT 5: POLÍTIQUES CULTURALS, DE LLEURE I ESPORTIVES	
Línia d'intervenció:	
5.1. L'esport com a element educatiu	
Número d'acció	ACCIÓ
5.1.1	Esport en edat escolar
5.1.2	Esport per a tothom
5.1.3	Les instal·lacions esportives com a espais joves
Línia d'intervenció:	
5.2. Creativitat i el consum cultural	
Número d'acció	ACCIÓ
5.2.1	Ajuts a la creativitat dels joves, afavorint l'existència d'espais per a joves artistes
5.2.2	Cursos i concursos d'activitats artístiques i culturals
Línia d'intervenció:	
5.3. La llengua com a element d'identitat	
Número d'acció	ACCIÓ
5.3.1	Centres aprenentatge del català
5.3.2	Voluntaris per la llengua

ÀMBIT 6: SUPORT A L'ASSOCIACIONISME I FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA	
Línia d'intervenció:	
6.1. Consell General dels Joves	
Número d'acció	ACCIÓ
6.1.1	Sessió de Consell General desenvolupada pels estudiants de secundària del país

Línia d'intervenció: 6.2 Associacionisme juvenil	
Número d'acció	ACCIÓ
6.2.1	Potenciació de les entitats i associacions juvenils. Convocatòria d'ajuts.
6.2.2	Fòrum Nacional de la Joventut

ÀMBIT 7: MOBILITAT I COOPERACIÓ INTERNACIONAL	
Línia d'intervenció: 7.1 Programes i intercanvis	
Número d'acció	ACCIÓ
7.1.1	Fomentar la cooperació internacional dels joves andorrans
7.1.2	Promoure programes d'intercanvi presencial i virtual amb el paísos del Consell d'Europa, els Petits Estats d'Europa i la Comunitat de Treball dels Pirineus
7.1.3	Possibilitar la presència dels joves andorrans en els fòrums internacionals
7.1.4	Acord parcial dels carnets joves europeus
7.1.5	Tràmits d'adhesió a la xarxa d'informació europea ERYICA
ÀMBIT 8: PUNT JOVE D'ANDORRA	
Línia d'intervenció: 8.1 Àmbits d'actuació	
Número d'acció	ACCIÓ
8.1.1	Informació, assessorament i orientació (salut, inserció laboral, habitatge, lleure, ensenyament, mobilitat internacional...)
8.1.2	Viatgeteca
8.1.3	Col·laboració amb Consulta Jove en l'àmbit de la salut
8.1.4	Col·laboració amb el Pla Nacional Contra les Drogodependències
8.1.5	Formació dels tècnics de joventut de les administracions del país
8.1.6	Formació de formadors en VIH-SIDA
8.1.7	Punt de recerca en les noves tecnologies. Internet.
8.1.8	Punt d'orientació per als immigrants

8.1.9	Tallers de reciclatge. Centre Andorra Sostenible.
-------	---

Comuns

ESTRUCTURA

ÀMBIT 1. EDUCACIÓ I FORMACIÓ

Línia d'intervenció:

- 1.1 Impulsar l'educació en valors i la transversalitat en totes les modalitats de formació.
- 1.2 Impulsar el desenvolupament del concepte de formació al llarg de la vida dins l'educació no formal.
- 1.3 Oferir informació genèrica sobre l'ensenyament postobligatori.
- 1.4 Mantenir vincles de col·laboració amb els centres educatius de la parròquia.
- 1.5 Guia d'ensenyaments a Andorra.

ÀMBIT 2. TREBALL I ACCÉS AL MÓN LABORAL

Línia d'intervenció:

- 2.1 Iniciatives adreçades a la integració i orientació laboral dels joves

ÀMBIT 3: SALUT, COHESIÓ SOCIAL I QUALITAT DE VIDA

Línia d'intervenció:

- 3.1 Assegurar la transversalitat dels valors de la salut, conductes no violentes i consum racional.
- 3.2 Prevenció i intervenció social envers la mobilització de les persones joves.
- 3.3 Garantir l'accés als béns i serveis a totes les persones joves, especialment a aquelles que tenen menys oportunitats.
- 3.4 Recolzament a les famílies com a element clau en la socialització i l'adquisició de valors per part de la joventut.
- 3.5 Col·laboració amb els projectes de les diverses administracions i associacions dins del domini d'aquest àmbit.

ÀMBIT 4: HABITATGE

Línia d'intervenció:

- 4.1 Facilitar l'accés a l'habitatge dins del marc de les polítiques d'emancipació.

ACCIÓ

Informar...

ÀMBIT 5. LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS

Línia d'intervenció:

- 5.1 Mantenir una oferta permanent d'activitats de lleure al llarg de l'any.
- 5.2 Promoure la pràctica cultural, la creativitat i la innovació de la joventut, així com el consum cultural de qualitat.
- 5.3 Implantació dels valors en la societat mitjançant l'esport i adaptació dels recursos existents a les noves necessitats esportives de la joventut
- 5.4 Equipaments de lleure, cultura i esports.
- 5.5 Carnet Jove.

ÀMBIT 6. SUPORT ALS JOVES I A LES ASSOCIACIONS EN EL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Línia d'intervenció:

6.1 Foment de l'associacionisme com a forma de participació.
--

6.2 Suport als joves dins de l'àmbit de la participació.
--

ÀMBIT 7. MOBILITAT INTERNACIONAL

Línia d'intervenció:

7.1 Crear, fomentar i desenvolupar programes i intercanvis de mobilitat internacional.
--

PUNTS DE RELACIÓ AMB ELS JOVES

Línia d'intervenció:

Àmbits d'actuació.

Comú de Canillo

ÀMBIT 1: EDUCACIÓ I FORMACIÓ
<u>Línia d'intervenció:</u> Impulsar en els centres d'ensenyament l'educació en valors i la transversalitat en totes les modalitats de formació.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none">- Cobrir les necessitats dels infants que, per qüestions laborals dels pares, han de ser atesos després i abans de l'horari escolar realitzant activitats ludicoesportives. Adreçat a nens de 2,5 anys fins a 12 anys.- Donar suport escolar i control dels deures.- Pautes de conducta.- Hàbits i rutines quotidianes- El Comú de Canillo subvenciona els cursos de primers auxilis, de manipulació d'aliments i diferents formacions dins de l'àmbit educatiu i social.
<u>Línia d'intervenció:</u> Impulsar el desenvolupament del concepte de formació al llarg de tota la vida.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none">- Fomentar la creativitat dels joves amb els tallers de pintura a partir dels 3 anys.- Desenvolupar el sentit musical amb el taller de música a partir dels 3 anys.- Treballar i coordinar el moviment del cos amb el taller de rítmica i ball a partir dels 3 anys.- Conèixer les tècniques i els materials per a la realització d'escultures en fusta a partir dels 14 anys.- Reciclar i restaurar objectes i mobles antics en el taller de restauració a partir dels 14 anys.- Treballar el cos i la ment amb la tècnica de relaxació del tai-txi a partir dels 14 anys.
ÀMBIT 2: TREBALL I ACCÉS AL MÓN LABORAL
<u>Línia d'intervenció:</u> Iniciatives adreçades a la creació de treball.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none">- Crear llocs de treball eventuais per als períodes d'estiu per tal de facilitar l'accés i el coneixement del treball als joves de la parròquia a partir dels 14 anys.

Línia d'intervenció:

Promoció de la integració laboral dels joves en la nostra administració.

ACCIÓ

- Estatge de pràctiques dels alumnes del Centre de Formació Professional per al Servei de Jardí d'Infància.
- Col·laboració amb el Ministeri de Salut, Benestar i Família, i l'Escola especialitzada Nostra Senyora de Meritxell en els seus programes, per tal d'integrar persones amb diferents discapacitats.

ÀMBIT 3: SALUT, COHESIÓ SOCIAL I QUALITAT DE VIDA

Línia d'intervenció:

Promocionar la sostenibilitat en totes les instal·lacions comunals.

ACCIÓ

- Facilitar un espai que ofereixi un suport individualitzat a adolescents amb necessitats relacionades amb l'organització de les seves responsabilitats i tasques quotidianes (Hora Temps Deure).
- Observar comportaments antisocials en el si dels grups de joves i resoldre els problemes potencials.
- Atendre a les demandes específiques i si s'escau derivar a serveis o professionals especialitzats (metge, centre de salut, psicòleg, treballador social del centre d'atenció primària o comunal).
- Afavorir la integració social dels joves que presenten alguna dificultat.
- Oferir a les famílies ajudes econòmiques destinades a la despesa a les activitats i/o serveis comunals.
- Participar en el projecte "Joves i drogues", coordinat pel Pla Nacional contra les Drogodependències.
- Participar en el projecte "Joves i sida", coordinat pel Ministeri de Salut, Benestar i Família.

ÀMBIT 4: HABITATGE

Línia d'intervenció:

Facilitar l'accés de les persones joves al primer habitatge mitjançant ajuts als lloguers per a joves i famílies monoparentals.

ACCIÓ

- El Comú de Canillo té creada una línia d'ajuts destinada a potenciar l'accés a l'habitatge en règim de lloguer per als joves i les famílies monoparentals.

Línia d'intervenció:

Exoneracions en casos particulars del tribut de foc i lloc.

ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none"> - Resten exemptes les persones menors de 18 anys i majors de 65 del pagament del tribut de foc i lloc. - Mitjançant un informe de l'assistent social, possibilitat d'exonerar o fraccionar els tributs establerts.

ÀMBIT 5. LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS
<u>Línia d'intervenció:</u> Mantenir una oferta permanent d'activitats de lleure participatiu del Departament de Joventut, Esports i Cultura al llarg de tot l'any.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none"> - Establir un pla de reciclatge per tal que tots els infants/joves a l'esplai puguin conèixer les raons del reciclatge i els diferents contenidors que s'han d'utilitzar. - Impulsar diferents activitats per tal que els joves puguin conèixer el nostre país i els diferents punts d'interès. - Crear un nexa amb les diferents entitats comunals, com la biblioteca, l'escola d'art, el palau de gel, etc. per a utilitzar els diferents recursos dels quals disposem. - Desenvolupar la motricitat fina i la creativitat realitzant diferents tallers de manualitats.

ÀMBIT 6. SUPORT A L'ASSOCIACIONISME I FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA
<u>Línia d'intervenció:</u> Ajudes a les associacions.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none"> - El Comú de Canillo dóna suport a les associacions de la parròquia, atorgant diferents subvencions.
<u>Línia d'intervenció:</u> Fomentar els mitjans de comunicació com a espais de participació i expressió de la població.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none"> - El Consell d'Infants se celebra cada any des del 2004, on s'escolten i debaten les propostes presentades pels infants de les escoles de la parròquia, amb la finalitat que la Corporació Comunal pugui realitzar-ne alguna.

ÀMBIT 7. MOBILITAT I COOPERACIÓ INTERNACIONAL
<u>Línia d'intervenció:</u> Programes i intercanvis: vacances, treball i educació no formal.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none"> - Facilitar informació a les persones joves de la parròquia, mitjançant la publicació d'un fullet divulgatiu, sobre programes com camps de treball, colònies, intercanvis lingüístics, borses de treball...

Comú d'Encamp

ÀMBIT 2. TREBALL I ACCÉS AL MÓN LABORAL
<u>Línia d'intervenció:</u> Iniciatives adreçades a la integració i orientació laboral dels joves.
Acció
- Contractació de personal eventual durant els mesos d'estiu. - Personal en pràctiques (formació).

ÀMBIT 3. SALUT, COHESIÓ SOCIAL I QUALITAT DE VIDA
<u>Línia d'intervenció:</u> - Assegurar la transversalitat de valors saludables, conductes no violentes i consum racional. - Prevenció i intervenció social envers la mobilització social de les persones joves. - Garantir l'accés als béns i serveis a totes les persones joves especialment a aquelles que tenen menys oportunitats.
Acció
- Projecte de col·laboració amb les xarxes de centres de salut i el departament comunal d'Afers Socials en la prevenció de la salut dels joves. - Activitats de lleure i esportives. - Ajudes a l'accés a totes les activitats comunals.

ÀMBIT 4. HABITATGE
<u>Línia d'intervenció:</u> Facilitar l'accés de les persones joves a l'habitatge, dins de les polítiques d'emancipació.
Acció
-Projecte Habitatges Protecció Oficial.

ÀMBIT 5. LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS

Línia d'intervenció:

- Mantenir una oferta permanent d'activitats de lleure participatiu al llarg de l'any.
- Promoure la pràctica cultural, la creativitat i la innovació de la joventut, així com el consum cultural de qualitat.
- Implantació dels valors en la societat mitjançant l'esport i adaptació dels recursos existents a les noves necessitats esportives de la joventut.

Acció

- Colònies. 12 a 17 anys.
- Esports d'aventura. 12-18 anys.
- Sortides a l'entorn natural. 12-18 anys.
- Espai jove.
- Projecte Espai Jove Pas de la Casa.
- Arts plàstiques. 12-18 anys.
- Arts escèniques. 18-30 anys.
- Saló de la Infància i la Joventut d'Andorra.
- Àmbit educatiu. 12-16 anys. Muntanya, esquí.
- Àmbit competitiu. 12-18 anys. Futbol, bàsquet, gimnàstica rítmica i esportiva, etc.

ÀMBIT 6. SUPORT A L'ASSOCIACIONISME I FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Línia d'intervenció:

Foment de l'associacionisme com a forma de participació.
Suport als joves dins de l'àmbit de la participació.

Acció

- Ajuts a entitats juvenils.
- Ajuts a entitats culturals.
- Ajuts a entitats esportives.
- Projecte Consell Comunal de Joves.

ÀMBIT 7. MOBILITAT INTERNACIONAL

Línia d'intervenció:

Crear, fomentar i desenvolupar programes i intercanvis de mobilitat internacional.

Acció
<ul style="list-style-type: none"> - Agermanament amb ciutats europees. - Carnet Jove.

ÀMBIT 8. DESENVOLUPAMENT DELS SERVEIS DE JOVENTUT	
Línia d'intervenció:	
Àmbits d'actuació:	
Acció	
<ul style="list-style-type: none"> - Espai Jove (informació, assessorament i orientació). Activitats de lleure i esportives. - Projecte Punt Informació Juvenil (Encamp-Pas de la Casa). 	

Comú d'Ordino

ÀMBIT 1. Educació i Formació
Línia d'intervenció: Impulsar el desenvolupament del concepte de formació al llarg de la vida dins l'educació no formal.
<ul style="list-style-type: none">- Cursos d'idiomes (anglès, francès...).- Centre de la Natura de la Cortinada.
Línia d'intervenció: Ofereix informació genèrica sobre l'ensenyament postobligatori.
<ul style="list-style-type: none">- Recollir, seleccionar i actualitzar la informació (Punt d'informació Juvenil / 12-30 anys).- Atendre les demandes específiques (Punt d'informació Juvenil / 12-30 anys).- Derivació a recursos especialitzats (COEP, centres educatius).
Línia d'intervenció: Guia d'ensenyaments a Andorra.
<ul style="list-style-type: none">- Col·laboració en l'edició de la guia <i>in-forma't</i>.

ÀMBIT 2. Treball i accés al món laboral
Línia d'intervenció: Iniciatives adreçades a la integració i orientació laboral dels joves.
<ul style="list-style-type: none">- Contractació de personal eventual en període de vacances. (esports d'estiu, neteja de boscos, secretaria, manteniment, turisme...).- Contractació de personal eventual per al camp de neu Ordino-Arcalís.- Recollir, seleccionar i actualitzar la informació (Punt d'informació Juvenil / 12-30 anys).- Atendre les demandes específiques (Punt d'informació Juvenil / 12-30 anys).- Derivació a recursos especialitzats (Servei d'Ocupació, Immigració).

ÀMBIT 3. Salut, cohesió social i qualitat de vida
Línia d'intervenció: Assegurar la transversalitat dels valors de la salut, conductes no violentes i consum racional.
<ul style="list-style-type: none">- Tallers i xerrades d'orientació alimentària.- Recollir, seleccionar i actualitzar la informació (Punt d'informació Juvenil / 12-30 anys).- Atendre les demandes específiques (Punt d'informació Juvenil) 12-30 anys.

<ul style="list-style-type: none"> - Derivar a recursos especialitzats (Consulta Jove, altres recursos SSM....). - Utilitzar gots reutilitzables en les festes majors dels pobles de la parròquia.
<p>Línia d'intervenció: Garantir l'accés als béns i serveis a totes les persones joves especialment a aquelles que tenen menys oportunitats.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Subvencions a les associacions de pares i mares d'alumnes. - Ajuts de l'Escola Bressol i la Ludoescola.
<p>Línia d'intervenció: Col·laboració amb els projectes de les diverses administracions i associacions dins del domini d'aquest àmbit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Participació en la Taula "Joves i drogues", coordinada pel Pla Nacional contra les Drogodependències.

<p>ÀMBIT 4. Habitatge</p>
<p>Línia d'intervenció: Facilitar l'accés a l'habitatge dins del marc de les polítiques d'emancipació.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Ajuts als joves per a l'accés a l'habitatge. - Recollir, seleccionar i actualitzar la informació (Punt d'informació Juvenil / 12-30 anys). - Atendre les demandes específiques (Punt d'informació Juvenil / 12-30 anys). - Derivar cap a recursos especialitzats (Ministeri d'Habitatge).

<p>ÀMBIT 5. Lleure, cultura juvenil i esports</p>
<p>Línia d'intervenció: Mantenir una oferta permanent d'activitats de lleure al llarg de l'any.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Casal d'estiu. - Colònies d'estiu.
<p>Línia d'intervenció: Promoure la pràctica cultural, la creativitat i la innovació de la joventut, així com el consum cultural de qualitat.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Escola d'Art + tallers d'especialització. - Escola de Música. - Desenvolupament de cursos d'arts escèniques. - Concursos literaris i artístics.
<p>Línia d'intervenció: Implantació dels valors en la societat mitjançant l'esport i adaptació dels recursos existents a les noves necessitats esportives de la joventut.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Esports d'estiu. - Desenvolupament de cursos d'activitats esportives.
<p>Línia d'intervenció: Equipaments de lleure, cultura i esports.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Biblioteca.
<p>Línia d'intervenció: Carnet Jove.</p>

- Associació Carnet Jove.

ÀMBIT 6: SUPORT ALS JOVES I A LES ASSOCIACIONS EN EL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

<u>Línia d'intervenció:</u>

Foment de l'associacionisme com a forma de participació.
--

- Ajuts a les comissions de festes i associacions.- Ajuts a les entitats esportives i federacions.

<u>Línia d'intervenció:</u>

Suport als joves dins de l'àmbit de la participació.
--

- Subvencions a esportistes.

PUNT JOVE D'ORDINO

<u>Línia d'intervenció:</u>

Àmbits d'actuació.

- Informació, assessorament i orientació (salut, inserció laboral, habitatge, lleure, acadèmica, mobilitat internacional...).- Viatgeteca.- Col·laboració amb el Pla Nacional Contra les Drogodependències.- Punt de recerca en les noves tecnologies. Internet.- Punt d'orientació per als immigrants.

ÀMBIT 1: EDUCACIÓ I FORMACIÓ
<u>Línia d'intervenció:</u> Impulsar el desenvolupament del concepte de formació al llarg de la vida dins l'educació no formal.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none">- Cursos d'anglès i francès.- Escola de música.- Subvencionar cursos de formació en l'àmbit de l'educació en el lleure per als monitors de l'Esplai.- Tallers d'arts plàstiques.- Escola d'art: Programa Juvenil d'Art.

ÀMBIT 2: TREBALL I ACCÉS AL MÓN LABORAL
<u>Línia d'intervenció:</u> Iniciatives adreçades a la integració i orientació laboral dels joves.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none">- Contractació de personal eventual destinat a les activitats d'estiu (majors de 16 anys).- Contractació de personal eventual destinat a l'Esplai i als tallers de vacances escolars (majors de 18 anys).- Estatge de pràctiques dels alumnes de l'Escola d'Infermeria al Servei d'Atenció Domiciliària.

ÀMBIT 3: SALUT, COHESIÓ SOCIAL I QUALITAT DE VIDA
<u>Línia d'intervenció:</u> Recolzament a les famílies com a element clau en la socialització i l'adquisició de valors per part de la joventut.
ACCIÓ
- Ajuts a les associacions de pares i mares d'alumnes.

ÀMBIT 4: HABITATGE
<u>Línia d'intervenció:</u> Facilitar a les persones joves l'accés a l'habitatge de lloguer.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none">- Ajudes econòmiques en funció de la seva situació personal (de 18 a 30 anys).- Ajuts a les famílies per a l'adquisició d'un habitatge.

ÀMBIT 5: LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS
<u>Línia d'intervenció:</u> Mantenir una oferta permanent d'activitats de lleure al llarg de l'any.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none"> - Tallers de vacances escolars (fins als 14 anys). - Activitats d'estiu (fins als 14 anys). - Projecte de creació d'un centre lúdic per a joves de 13 a 18 anys.

ÀMBIT 5: LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS
<u>Línia d'intervenció:</u> Promoure la pràctica cultural, la creativitat i la innovació de la joventut, així com el consum cultural de qualitat.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolupar les arts plàstiques, musicals i escèniques (setmanes culturals fins a 14 anys). - Taller de còmic (La Massana Còmic). - Desenvolupar les arts del circ (fins als 16 anys). - Desenvolupar les arts plàstiques (escola d'art fins als 18 anys).

ÀMBIT 5: LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS
<u>Línia d'intervenció:</u> Equipaments de lleure, cultura i esports.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none"> - Equipament poliesportiu (futbol 7, petanca...). - Projecte de creació d'un <i>skate park</i> - Biblioteca. - Escola d'art.

ÀMBIT 5: LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS
<u>Línia d'intervenció:</u> Carnet Jove.
ACCIÓ
<ul style="list-style-type: none"> - Col·laboració econòmica i organitzativa

ÀMBIT 6: SUPORT ALS JOVES I A LES ASSOCIACIONS EN EL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

<u>Línia d'intervenció:</u>

Foment de l'associacionisme com a forma de participació.
--

ACCIÓ

- Ajuts a les entitats esportives, culturals i mediambientals.- Ajuts a les comissions de festes.

ÀMBIT 7: MOBILITAT INTERNACIONAL

<u>Línia d'intervenció:</u>

Crear, fomentar i desenvolupar programes i intercanvis de mobilitat internacional.
--

ACCIÓ

- Eycademy.

Comú d'Andorra la Vella

ÀMBIT 1. EDUCACIÓ I FORMACIÓ
Línia d'intervenció: Oferir informació genèrica sobre l'ensenyament postobligatori.
<ul style="list-style-type: none">- Recollir, seleccionar i actualitzar la informació (enllaç, pàgina web). De 12 a 30 anys.- Atendre demandes específiques (enllaç, pàgina web) de joves d'entre 12 i 30 anys, i derivar si s'escau a recursos especialitzats (COEP, centres educatius...)
Línia d'intervenció: Mantenir els vincles amb els centres educatius de la parròquia.
<ul style="list-style-type: none">- Participar en els seus òrgans col·legiats (junta escolar/consell administració).- Comunicar les accions del Servei de Joventut als centres escolars.- Establir col·laboracions perquè les activitats escolars també es dirigeixin a la parròquia (exposició Artèria, mostres d'audiovisuals, concursos d'informàtica musical, obres de teatre...)- Organitzar i coordinar estades formatives dels alumnes de l'Aula Taller d'Andorra la Vella (educadors de carrer).- Col·laborar en la posada en funcionament i continuïtat del Projecte Hort, desenvolupat pels alumnes de l'Aula de Proyectos de l'Institut Espanyol de la Margineda (educadors de carrer).- Col·laborar en el projecte educatiu "El nostre Hort", desenvolupat pels alumnes de l'Aula Oberta de l'Escola Andorrana de Segona Ensenyança de Santa Coloma (educadors de carrer).
Línia d'intervenció: Guia d'ensenyaments a Andorra.
<ul style="list-style-type: none">- Editar i coordinar la publicació de la guia d'ensenyaments a Andorra, <i>in-forma't</i>.

ÀMBIT 2. TREBALL I ACCÉS AL MÓN LABORAL
Línia d'intervenció: Iniciatives adreçades a la integració i orientació laboral dels joves.
<ul style="list-style-type: none">- Recollir, seleccionar i actualitzar la informació (enllaç, pàgina web). De 12 a 30 anys.- Atendre les demandes específiques (enllaç, pàgina web) dels joves de 12 a 30 anys i derivar si s'escau a recursos especialitzats (Servei d'Ocupació, Immigració...)- Crear llocs de treball eventuais per als períodes d'estiu per tal de facilitar l'accés i el coneixement del món laboral als joves- Acollir alumnes en pràctiques (diferents departaments/serveis)- Orientar laboralment els joves de 16 a 22 anys que presenten dificultats per a inserir-se en el món laboral (entrevistes per a conèixer el perfil laboral i els interessos dels joves, preparació conjunta del procés de cerca de feina; elaborar currículum, conèixer on iniciar la recerca,

preparació de l'entrevista...) (educadors de carrer)

ÀMBIT 3: SALUT, COHESIÓ SOCIAL I QUALITAT DE VIDA

Línia d'intervenció:

Assegurar la transversalitat dels valors de la salut, conductes no violentes i consum racional.

- Recollir, seleccionar i actualitzar la informació (enllaç, pàgina web). De 12 a 30 anys.
- Atendre demandes específiques (enllaç, pàgina web) dels joves de 12 a 30 anys i derivar si s'escau a recursos especialitzats (Consulta Jove...)
- Oferir activitats relacionades amb la promoció d'hàbits saludables entre els joves (projecte "Cura't en Salut", beques primers auxilis, distribució de preservatius...)
- Oferir formació de dispensació responsable d'alcohol als responsables de la barra de diferents comissions de festes.
- Aplicar estratègies preventives dirigides a la prevenció del consum d'alcohol a la Festa de la Joventut.

Línia d'intervenció:

Prevenció i intervenció social envers la mobilització de les persones joves.

- Promocionar la sostenibilitat en diferents esdeveniments socials (utilitzar gots reutilitzables).
- Oferir activitats de lleure i esportives.

Línia d'intervenció:

Garantir l'accés als béns i serveis a totes les persones joves, especialment a aquelles que tenen menys oportunitats.

- Afavorir la integració social de joves de 16 a 22 anys que presenten algun tipus de dificultat.
- Atendre les demandes específiques o col·lectives dels joves.

Línia d'intervenció:

Recolzament a les famílies com a element clau en la socialització i l'adquisició de valors per part de la joventut.

- Establir coordinacions amb diferents entitats, institucions o professionals de la parròquia que organitzen activitats que afavoreixen la socialització dels joves (educadors de carrer).

Línia d'intervenció:

Col·laboració amb els projectes de les diverses administracions i associacions dins del domini d'aquest àmbit.

- Participar en la taula "Joves i drogues", coordinada pel Pla Nacional contra les Drogodependències.
- Participar en el projecte "Joves i sida", coordinat pel Ministeri de Salut, Benestar i Família.

ÀMBIT 4: HABITATGE

Línia d'intervenció:

Facilitar l'accés a l'habitatge dins del marc de les polítiques d'emancipació.

- Recollir, seleccionar i actualitzar informació sobre aquest àmbit (enllaç,

<p>pàgina web, tauler d'habitatge). De 12 a 30 anys.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Atendre les demandes específiques (enllaç, pàgina web) dels joves de 12 a 30 anys i derivar si s'escau a recursos especialitzats (Departament d'Habitatge). - Crear un parc públic d'habitatge jove de lloguer.

<p>ÀMBIT 5. LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS</p>
<p>Línia d'intervenció: Mantenir una oferta permanent d'activitats de lleure al llarg de l'any.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Recollir, seleccionar i actualitzar informació sobre aquest àmbit (enllaç, pàgina web, tauler d'habitatge). De 12 a 30 anys. - Atendre les demandes específiques (enllaç, pàgina web) dels joves de 12 a 30 anys i derivar als departaments pertinents si s'escau. - Oferir activitats de lleure alternatius (Alternador) - Oferir activitats pròpies d'un casal infantil que inclou la franja d'adolescents (colònies i campaments del casal El Llamp). - Oferir activitats de lleure durant les vacances escolars.
<p>Línia d'intervenció: Promoure la pràctica cultural, la creativitat i la innovació de la joventut, així com el consum cultural de qualitat.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Recollir, seleccionar i actualitzar informació sobre aquest àmbit (enllaç, pàgina web, tauler d'habitatge). De 12 a 30 anys. - Atendre les demandes específiques (enllaç, pàgina web) dels joves de 12 a 30 anys i derivar als departaments pertinents si s'escau. - Desenvolupar una línia específica dins de la programació anual dirigida a adolescents i joves adults (IAEM, Aula de Teatre, Escola d'Art). - Facilitar la promoció de joves artistes (Artèria, Suport a la Mostra d'Audiovisual).
<p>Línia d'intervenció: Implantació dels valors en la societat mitjançant l'esport i adaptar els recursos existents a les noves necessitats esportives de la joventut.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Recollir, seleccionar i actualitzar informació sobre aquest àmbit (enllaç, pàgina web, tauler d'habitatge). De 12 a 30 anys. - Atendre les demandes específiques (enllaç, pàgina web) dels joves de 12 a 30 anys i derivar als departaments pertinents si s'escau. - Desenvolupar una línia específica dins la programació anual dirigida a adolescents i joves adults (també en col·laboració amb clubs/federacions). - Oferir activitats esportives durant les vacances escolars.
<p>Línia d'intervenció: Equipaments de lleure, cultura i esports.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Crear i mantenir espais públics (prat esportiu, parc central, Centre Cultural La Llacuna...) - Fomentar la participació social i els hàbits de vida saludables dels joves en risc social de 10 fins a 26 anys a través del futbol (organització d'un torneig de futbol al carrer) (educadors de carrer).

- Oferir espais als joves (sales setmanals per practicar break dance)
Línia d'intervenció: Carnet Jove.
- Oferir avantatges. - Participar com a soci en l'associació Carnet Jove (econòmicament i tècnicament).

ÀMBIT 6. SUPORT ALS JOVES I LES ASSOCIACIONS EN EL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA
Línia d'intervenció: Foment de l'associacionisme com a forma de participació.
- Donar suport a les entitats culturals, esportives i socials de la parròquia mitjançant subvencions econòmiques.
Línia d'intervenció: Suport als joves dins de l'àmbit de la participació.
- Recollir, seleccionar i actualitzar informació sobre aquest àmbit (enllaç, pàgina web, tauler d'habitatge). De 12 a 30 anys. - Atendre les demandes específiques (enllaç, pàgina web) dels joves de 12 a 30 anys i derivar si s'escau a recursos especialitzats. - Implicar als joves en el disseny, execució i avaluació d'activitats (Festa de la Joventut, Fòrum, Alternador...) - Donar suport a projectes, activitats, col·lectius i associacions (acompanyament tècnic i suport econòmic –Comissió de Festes del Cap del Carrer, Àgora Jove, Ull Nu, activitats de l'Alternador).

ÀMBIT 7. MOBILITAT INTERNACIONAL
Línia d'intervenció: Crear, fomentar i desenvolupar programes i intercanvis de mobilitat internacional.
- Recollir, seleccionar i actualitzar informació sobre aquest àmbit (enllaç, pàgina web, tauler d'habitatge). De 12 a 30 anys. - Atendre les demandes específiques (enllaç, pàgina web) dels joves de 12 a 30 anys. - Facilitar l'accés a activitats organitzades per entitats o organismes internacionals (programa Eycademy). - Organitzar activitats que faciliten el contacte i el coneixement de l'entorn més proper i més llunyà (intercanvis amb Foix, Sant Llorenç de la Salanca, agermanaments amb ciutats espanyoles i franceses...).

Enllaç

Línia d'intervenció:

Àmbits d'actuació.

- Informació, assessorament i orientació personalitzada (salut, mobilitat, habitatge, treball, cultura, esports, participació, formació).
- Viatgeteca.
- Tauler d'habitatge.
- Tauler de treball.
- Agenda mensual d'activitats.
- Accés gratuït a Internet a través dels ordinadors de l'Enllaç i amb Wi-Fi.
- Premsa diària i espai de revistes.
- Preparació i/o edició de material d'interès per als joves.
- Suport a les iniciatives joves, tant individuals com col·lectives.

Comú de Sant Julià de Lòria

ÀMBIT 1: EDUCACIÓ I FORMACIÓ
Línia d'intervenció: Impulsar l'educació en valors i la transversalitat en totes les modalitats de formació.
<ul style="list-style-type: none">- Oferir tallers de cuina per a joves de 12 a 29 anys.- Divulgar transversalment la informació de les diferents formacions del país.
Línia d'intervenció: Impulsar el desenvolupament del concepte de formació al llarg de la vida dins l'educació no formal.
<ul style="list-style-type: none">- Facilitar la participació dels joves en diverses formacions (monitors de temps de lleure, primers auxilis, manipulació d'aliments).- Organitzar formacions específiques per als Voluntaris de la Gossera Oficial.
Línia d'intervenció: Mantenir els vincles amb els centres educatius de la parròquia.
<ul style="list-style-type: none">- Participar en els consells escolars dels tres sistemes educatius (representant del Comú).- Col·laborar en l'organització de festivitats amb els centres educatius de la parròquia (carnestoltes, fetes de finals de curs...).
Línia d'intervenció: Oferir informació genèrica sobre l'ensenyament postobligatori.
<ul style="list-style-type: none">- Atendre demandes específiques i derivar si s'escau a recursos especialitzats (ministeris competents, ambaixades, COEP...).
Línia d'intervenció: Guia d'ensenyaments a Andorra.
<ul style="list-style-type: none">- Col·laborar econòmicament en l'edició de la guia d'ensenyaments a Andorra, <i>in-forma't</i>.
Línia d'intervenció: Promocionar la formació dels estudiants dins la nostra administració.
<ul style="list-style-type: none">- Acollir alumnes dels diferents centres educatius (Lycée Comte de Foix, Centre de Formació Professional i Escola Andorra "Aula taller") per a estades formatives.
ÀMBIT 2: TREBALL I ACCÉS AL MÓN LABORAL
Línia d'intervenció: Iniciatives adreçades a la integració i orientació laboral dels joves.
<ul style="list-style-type: none">- Afavorir l'atenció individualitzada amb l'integrador social i la treballadora social.- Facilitar la transició escola-treball mitjançant assessoraments per a joves desvinculats del sistema educatiu que volen entrar al món laboral.- Donar suport i facilitats per a l'adquisició d'eines d'integració i d'orientació laboral.- Contractar personal eventual destinat a les activitats d'estiu i vacances escolars (a partir de 18 anys).

ÀMBIT 3: SALUT, COHESIÓ SOCIAL I QUALITAT DE VIDA
<u>Línia d'intervenció:</u> Prevenció i intervenció social envers la mobilització de les persones joves.
<ul style="list-style-type: none"> - Afavorir experiències en grup i cohesives, a través de la inclusió de joves en activitats i/o grups normalitzats. - Afavorir l'atenció social personalitzada mitjançant el seguiment individualitzat. - Facilitar un espai que ofereixi un suport individualitzat a adolescents amb necessitats relacionades amb l'organització de les seves responsabilitats i tasques quotidianes (Hora Temps Deures). - Observar comportaments antisocials en el si dels grups de joves i resoldre els problemes potencials.
<u>Línia d'intervenció:</u> Garantir l'accés als béns i serveis a totes les persones joves, especialment a aquelles que tenen menys oportunitats.
<ul style="list-style-type: none"> - Atendre les demandes específiques i si s'escau derivar a serveis o professionals especialitzats (metges, centre de salut, psicòleg, treballador social del centre d'atenció primària i/o comunal). - Afavorir la integració social de joves que presenten alguna dificultat. - Facilitar els desplaçaments dels joves dels quarts fins al nucli de la parròquia, promocionant la gratuïtat del transport "Quart bus" per als joves de fins a 18 anys. - Oferir ajudes econòmiques que facilitin l'accés dels joves als serveis i/o instal·lacions comunals.
<u>Línia d'intervenció:</u> Recolzament a les famílies com a element clau en la socialització i l'adquisició de valors per part de la joventut.
<ul style="list-style-type: none"> - Oferir un espai de reflexió a l'entorn de l'educació dels nens en edats primerenques (escola de pares). - Recolzar les famílies mitjançant ajudes econòmiques destinades a la despesa de les activitats i/o serveis comunals.
<u>Línia d'intervenció:</u> Col·laboració amb els projectes de les diverses administracions i associacions dins del domini d'aquest àmbit.
<ul style="list-style-type: none"> - Organitzar conjuntament amb el Centre d'Atenció Primària de Sant Julià de Lòria xerrades per a transmetre hàbits saludables. - Participar en la taula "Joves i drogues", coordinada pel Pla Nacional contra les Drogodependències. - Participar en el projecte "Joves i sida", coordinat pel Ministeri de Salut, Benestar i Família.

ÀMBIT 4: HABITATGE
<u>Línia d'intervenció:</u>

Facilitar l'accés a l'habitatge dins del marc de les polítiques d'emancipació
<ul style="list-style-type: none"> - Oferir informació als joves de tots els programes relacionats amb l'habitatge promoguts des del Govern (ajudes a l'habitatge, crèdits a l'emancipació...). - Facilitar l'accés a l'habitatge de compra mitjançant subvencions equivalents al l'import de l'impost de transmissions patrimonials. - Facilitar l'accés a l'habitatge de lloguer mitjançant una subvenció que resulti de l'import màxim a atorgar per l'impost sobre rendiments arrendataris satisfet pel propietari. - Exonerar del pagament del tribut del foc i lloc als menors de 18 anys.

ÀMBIT 5: LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS
Línia d'intervenció:
Mantenir una oferta permanent d'activitats de lleure al llarg de l'any.
<ul style="list-style-type: none"> - Oferir activitats d'estiu per a adolescents que no participen en les activitats programades. - Promoure el voluntariat a la gossera com a alternativa d'oci. - Oferir casals d'activitats de lleure durant els períodes de vacances escolars (fins als 16 anys).
Línia d'intervenció:
Promoure la pràctica cultural, la creativitat i la innovació de la joventut, així com el consum cultural de qualitat.
<ul style="list-style-type: none"> - Oferir recursos i activitats culturals durant tot l'any i en períodes de vacances escolars (arts escèniques, escola d'art, trívium, activitats literàries).
Línia d'intervenció:
Implantació dels valors en la societat mitjançant l'esport i adaptació dels recursos existents a les noves necessitats esportives de la joventut.
<ul style="list-style-type: none"> - Oferir activitats esportives durant tot l'any. - Promoure campus esportius en períodes de vacances escolars (fins als 16 anys). - Organitzar activitats d'esports conjuntament amb altres comuns: volta a Andorra a peu, setmana jove d'esports d'aventura, setmana de skateboard, setmana de vela. - Promoure la pràctica esportiva a través d'actes populars (cursa de Sant Silvestre, cursa nocturna d'esquí de fons, travessa de les 3 parròquies, blacktop).
Línia d'intervenció:
Equipaments de lleure, cultura i esports.
<ul style="list-style-type: none"> - Crear noves infraestructures per a infants i joves: Prat del Senzill, projecte d'espai per a joves. - Oferir espais gratuïts als joves (seminaris del Centre Cultural i de Congressos Lauredià).
Línia d'intervenció:
Carnet Jove.

- Distribuir i promoure el Carnet Jove EURO<26.
- Oferir avantatges amb l'ús del Carnet Jove.
- Participar com a soci en l'associació Carnet Jove (econòmicament i tècnicament).

ÀMBIT 6: SUPORT A L'ASSOCIACIONISME I FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Línia d'intervenció:

Foment de l'associacionisme com a forma de participació.

- Donar suport a les entitats juvenils, culturals, esportives i socials de la parròquia mitjançant subvencions econòmiques.

Línia d'intervenció:

Suport als joves dins de l'àmbit de la participació.

- Oferir recolzament i assessorament a grups de joves, associats o no associats, que vulguin participar en la vida social de la parròquia.

ÀMBIT 7: MOBILITAT I COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Línia d'intervenció:

Crear, fomentar i desenvolupar programes i intercanvis de mobilitat internacional.

- Potenciar l'agermanament amb Sant Antoni de Calonge.
- Participar i col·laborar en el Camp Internacional per a Joves Vall del Madriu-Perafita-Claror, organitzat per la UNESCO.

Comú d'Escaldes-Engordany

ÀMBIT 1. EDUCACIÓ I FORMACIÓ
<u>Línia d'intervenció:</u> Impulsar l'educació en valors i la transversalitat en totes les modalitats de formació.
Accions <ul style="list-style-type: none">- Treball socioeducatiu a l'Espai Jovent, dels 12 als 18 anys.- Suport a l'estudi a la Biblioteca Comunal.- Suport a l'estudi a l'Espai Jovent: ensenyar a fer deures, els treballs d'escola i a estudiar (a resumir, fer esquemes, etc.).- Aula d'estudi per als exàmens de selectivitat, a l'Espai Jovent.
<u>Línia d'intervenció:</u> Impulsar el desenvolupament del concepte de formació al llarg de la vida dins l'educació no formal.
Accions <ul style="list-style-type: none">- Educació ambiental sobre la Vall del Madriu.- Aprenentatge d'informàtica bàsica a l'Espai Jovent.
<u>Línia d'intervenció:</u> Ofereix informació genèrica sobre l'ensenyament postobligatori.
Accions <ul style="list-style-type: none">- Informació, assessorament i derivacions segons les demandes a l'Espai Jovent.
<u>Línia d'intervenció:</u> Mantenir els vincles amb els centres educatius de la parròquia.
Accions <ul style="list-style-type: none">- Participació en la Junta i el Consell Escolar.- Acollir alumnes en pràctiques a diferents departaments.
<u>Línia d'intervenció:</u> Guia d'ensenyaments a Andorra.
Accions <ul style="list-style-type: none">- Col·laboració en la publicació de la guia d'ensenyaments <i>in-forma't</i>.
ÀMBIT 2. TREBALL I ACCÉS AL MON LABORAL
<u>Línia d'intervenció:</u> Iniciatives adreçades a la integració i orientació laboral dels joves.
Accions <ul style="list-style-type: none">- Informació i assessorament laboral a l'Espai Jovent.- Orientació per a elaborar currículums i preparació d'entrevistes, a l'Espai Jovent.- Inserció laboral de joves estudiants com a eventuais durant les vacances escolars en diferents departaments (majors d'edat).

- Acollir alumnes en pràctiques a diferents departaments.

ÀMBIT 3: SALUT, COHESIÓ SOCIAL I QUALITAT DE VIDA

Línia d'intervenció:

Assegurar la transversalitat dels valors de la salut, conductes no violentes i consum racional.

Accions

- Oferir activitats relacionades amb la promoció d'hàbits saludables entre els joves, a l'Espai Jovent.
- Estratègies i activitats de prevenció sobre activitats de risc i promoció del consum racional, a l'Espai Jovent.
- Acció socioeducativa per a una convivència no violenta entre els joves, a l'Espai Jovent.

Línia

d'intervenció:

Prevenció i intervenció social envers la mobilització de les persones joves.

Accions

- Promoure activitats de lleure saludables i alternatives a l'oci de consum mitjançant activitats organitzades a l'Espai Jovent: excursions, acampades, campionats esportius.
- Facilitar l'accés a totes les activitats de lleure i esportives organitzades pel Comú, fent especial atenció als joves amb necessitats específiques.

Línia

d'intervenció:

Garantir l'accés als béns i serveis a totes les persones joves, especialment a aquelles que tenen menys oportunitats.

Accions

- Afavorir la integració social dels joves que presenten algun tipus de dificultat o discapacitat.
- Reducció o exempció de les quotes d'abonament a les diferents activitats culturals i esportives, així com d'altres serveis per a les persones o famílies amb dificultats econòmiques.

Línia

d'intervenció:

Recolzament a les famílies com a element clau en la socialització i l'adquisició de valors per part de la joventut.

Accions

- Espai d'atenció als pares: consultes individualitzades gratuïtes amb una psicòloga per a tots els pares i mares de la parròquia.
- Grups de treball i xerrades amb pares d'adolescents.
- Ajuts socials a les famílies amb mancances econòmiques.

Línia

d'intervenció:

Col·laboració amb els projectes de les diverses administracions i associacions dins

del domini d'aquest àmbit.

Accions

- Participació en la taula "Joves i drogues", coordinada pel Pla Nacional contra les Drogodependències.
- Participació en la taula de treball "Joves i sida", coordinada pel Ministeri de Salut, Benestar i Família.

ÀMBIT 5. LLEURE, CULTURA JUVENIL I ESPORTS

Línia d'intervenció:

Mantenir una oferta permanent d'activitats de lleure al llarg de l'any.

Accions

- Espai Jovent per a joves d'entre 12 i 18 anys.
- Activitats de lleure durant les vacances escolars, a la biblioteca, CAEE i altres espais comunals.
- Oferir activitats de lleure alternatius.

Línia

d'intervenció:

Promoure la pràctica cultural, la creativitat i la innovació de la joventut, així com el consum cultural de qualitat.

Accions

- Cursos i tallers programats al llarg de l'any pel Departament de Cultura.
- Escoles d'art (tèxtil, pintura, dibuix i manualitats), aula de teatre i escola de dansa.
- Dimecres literaris a la biblioteca (majors de 16 anys).
- Activitats per a joves al CAEE (centre d'art i exposicions).

Línia

d'intervenció:

Implantació dels valors en la societat mitjançant l'esport i adaptació dels recursos existents a les noves necessitats esportives de la joventut.

Accions

- Escoles esportives: futbol, tennis, piscina i rocòdrom.
- Escola de neu (fins als 14 anys).
- Esports d'estiu i de pasqua (fins als 16 anys).
- Activitats d'esports conjuntament amb altres comuns: volta a Andorra a peu, setmana jove d'esports d'aventura, setmana de skateboard, setmana de vela.
- Campionat de tennis (fins als 16 anys).
- Torneig de futbol internacional.

Línia d'intervenció:

Equipaments de lleure, cultura i esports.

Accions

- Crear i mantenir espais públics a l'aire lliure.

- Oferir espais adequats per a la pràctica esportiva: complex del Prat Gran i del Prat del Roure.
- Ampliació i millora de l'Espai Jovent, al nou Prat del Roure.
- Escoles d'art, escola tèxtil i de vidre, CAEE.
- Creació de la sala de concerts.

Línia

d'intervenció:

Carnet Jove.

Accions

- Participació com a soci en l'associació Carnet Jove i en les diverses activitats que se'n deriven.

ÀMBIT 6. SUPORT ALS JOVES I A LES ASSOCIACIONS EN EL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA.

Línia d'intervenció:

Foment de l'associacionisme com a forma de participació.

Accions

- Donar suport a les diferents associacions de la parròquia mitjançant subvencions econòmiques.
- Conveni amb la Unió Proturisme.

Línia

d'intervenció:

Suport als joves dins de l'àmbit de la participació.

Accions

- Taules de treball amb joves per a prendre part en diversos projectes de participació ciutadana: Pla de qualitat parroquial, Agenda 21 Local, consell comunal de joves, revitalització de la part alta, etc.
- Oferir recolzament i assessorament a grups de joves, associats o no associats, que vulguin participar en la vida social de la parròquia.

ÀMBIT 7. MOBILITAT INTERNACIONAL

Línia d'intervenció:

Crear, fomentar i desenvolupar programes i intercanvis de mobilitat internacional.

Accions

- Intercanvi dins el marc d'agermanament entre els joves d'Escaldes-Engordany i de l'illa de la Reunió.
- Intercanvi dins el marc d'agermanament entre els joves d'Escaldes-Engordany i de Lalín (Galícia).
- Programa de cooperació amb Huarás (Perú).

ESPAI JOVENT

Línia d'intervenció:

Àmbits d'actuació.

Accions

- Informació, assessorament i orientació (salut, inserció laboral, habitatge, lleure, ensenyament, etc.)
- Espai lúdic socioeducatiu.
- Assessorament i orientació als joves nouvinguts.
- Tasques interdepartamentals, intergovernamentals i intercomunals com a tècnics de joventut.
- Punt de recerca en les noves tecnologies. Internet.
- Servei d'ajut a l'estudi.
- Premsa diària i espai de revistes.
- Suport a les iniciatives dels joves.

CONCLUSIONS DE L'ENQUESTA JOVES 2006

Centre de Recerca Sociològica. Institut d'Estudis Andorrans

En aquest estudi s'ha analitzat la població jove (entre els 16 i els 29 anys) des de diversos àmbits: el treball i els estudis, la família, el temps lliure i la participació, la política i la religió, hàbits i valors, etc. Aquesta informació s'ha presentat per al conjunt de la mostra i en funció de les variables que resultaven més rellevants i significatives en cada cas. En la mesura que es disposaven de dades, també s'han comparat els resultats amb els dels països de l'entorn.

Treball i estudis

En l'àmbit laboral destaca l'elevada proporció de joves que treballen (un 66% treballa, un 11% estudia i un 20% treballa i estudia alhora). Entre els menors de 20 anys la proporció d'estudiants és més alta i entre els de més edat augmenta la proporció dels que treballen.

La majoria dels joves van aconseguir el seu primer treball a través d'una persona coneguda (amics, familiars, etc.) o per recerca personal. Un 61% dels joves han tingut un o més treballs de curta durada (menys de sis mesos), tot i que un 71% també ha tingut algun treball durant més d'un any. Amb relació a la feina actual, gairebé la meitat (49%) fa menys d'un any que hi treballa, un 32% entre un i tres anys, i un 19% més de tres anys. El 70% té un contracte indefinit, davant el 28% que té un contracte temporal o treballs esporàdics. La inestabilitat laboral, tant pel que fa al nombre de treballs temporals com al tipus de contracte i a la durada de la feina actual, és més alta entre els més joves i disminueix entre els més grans. Això pot estar relacionat d'una banda amb el fet que entre els més joves és més freqüent compaginar els estudis amb una feina i optar per treballs temporals o esporàdics, i d'altra banda també pot ser conseqüència d'una situació de major precarietat laboral per a aquest segment de la població.

A l'hora de qualificar la seva feina, els joves consideren que és estable, interessant, qualificada, amb futur i ben pagada, però també pensen majoritàriament que és repetitiva. D'altra banda, la majoria diu que la seva feina no és perillosa ni estressant, però també pensen que no està relacionada amb la seva formació. S'observen diferències en funció de l'edat, ja que els majors de 25 anys consideren en major proporció que els més joves que la seva feina és qualificada, interessant, amb futur, relacionada amb la seva formació, estable i ben pagada. Els homes també consideren més sovint que les dones que la seva feina està ben pagada, però també diuen en major proporció que és perillosa.

En general, els joves es mostren satisfets amb la seva feina (el 47% diu que té la feina que buscava i un 20%, malgrat que no té la feina que buscava, no la canviaria, davant el 31% que canviaria de feina si pogués). Pel que fa a la possibilitat de treballar per compte propi, no s'ho plantegen gaire sovint com a alternativa (un 43% no s'ho ha plantejat i un 9% s'ho ha plantejat alguna vegada, però té decidit no fer-ho, mentre que un altre 17% es mostra indecís:

no s'ho han plantejat però pensen que pot ser necessari en un futur o s'ho està plantejant). Amb relació a la preferència per treballar a Andorra o marxar fora, un 46% prefereix treballar aquí, davant un 32% a qui agradaria marxar fora i un 20% que es mostra indiferent.

Més de la meitat dels joves consideren que el programa d'estudis que estan fent o que han fet respon a les seves expectatives professionals, i també diuen que en el centre d'estudis han rebut informació i orientació sobre el seu futur professional. D'altra banda, entre els que actualment no estan estudiant, un 57% s'han plantejat continuar la seva formació.

La majoria dels joves (62%) han cursat els estudis obligatoris a Andorra, tot i que un 38% els ha fet fora d'Andorra. El sistema educatiu en què la majoria han fet els estudis obligatoris és l'espanyol, seguit del francès i l'andorrà, tot i que entre els més joves augmenta la proporció dels qui han estudiat en el sistema andorrà.

Família

La majoria dels joves de 16 a 29 anys són solters (71%), mentre que un 19% viu en parella, un 9% estan casats i un 1% estan separats o divorciats. Naturalment la proporció de solters disminueix entre els grups de més edat, alhora que augmenta la dels casats o que viuen en parella. També hi ha més proporció de noies que viuen en parella o estan casades. Només un 7% dels joves tenen algun fill (pràcticament només els casats o parelles de fet).

En relació a la situació de convivència, un 46% dels joves viuen amb la família d'origen i un 43% viuen en un pis diferent de la família d'origen (emancipats), mentre que un 8% està en una situació intermèdia (viuen entre setmana en un pis diferent del familiar, però els caps de setmana i festius viuen amb la família), i un 3% que es troba en altres situacions. La situació de convivència està estretament relacionada amb l'edat (els més joves són els que en major proporció viuen amb els pares, mentre que la majoria dels que tenen més de 25 anys ja s'han emancipat), l'estat civil (la majoria de joves solters viuen amb els pares, mentre que els casats, parelles de fet i separats o divorciats viuen en una llar independent de la seva família d'origen) i l'activitat (la majoria dels que estudien o compaginen estudis i feina viuen amb els pares, mentre que els que treballen viuen majoritàriament en una llar independent). També s'observa que les dones s'emancipen de la llar familiar abans que els homes (es casen o formen parella abans), i que els joves no andorrans o nascuts fora d'Andorra viuen en major proporció en una llar independent, ja que en molts casos els joves immigrants ja han vingut a Andorra sense la seva família d'origen, per motius laborals.

Tot i això, la majoria dels joves declaren que preferirien viure en un pis independent de la seva família. Entre els motius que al·leguen com a dificultat per a emancipar-se destaca especialment el preu de l'habitatge (86%), seguit

de la possibilitat d'assolir suficients ingressos (45%); en canvi, només un 30% diu que no ho fa per comoditat (perquè estan millor amb la família d'origen).

Pel que fa a la independència econòmica, un 34% dels joves viuen dels seus propis ingressos i un 23% dels seus ingressos i dels de la seva parella, mentre que un 21% viu dels ingressos de la seva família i un 21% dels seus ingressos i dels familiars (els més joves, els que estudien o compaginen treball i estudis, i els que viuen amb els pares). Igualment, els més joves, els estudiants i els que viuen amb els pares disposen de menys ingressos al mes que els més grans, els que treballen i els que viuen en una llar diferent a la de la família d'origen.

La majoria dels joves casats o en parella diuen que comparteixen les tasques de la llar, però quan les fan en solitari (la persona enquestada sola o la seva parella) són les dones les que les assumeixen majoritàriament. En el cas dels joves que viuen a la llar familiar, les tasques es reparteixen entre els diferents membres, però són les mares les que les realitzen en major proporció (ja sigui en solitari o compartides).

Finalment, cal assenyalar que els joves es mostren majoritàriament satisfets amb la seva vida familiar actual (81%), especialment els joves que viuen en una llar independent, els casats o els que viuen amb la seva parella.

Temps lliure i participació

En les jornades laborables (de treball o estudi), més de la meitat dels joves (54%) diuen que disposen de tres o més hores diàries de temps lliure, mentre que un 37% només disposa d'una a dues hores i un 8% menys d'una hora. Els més joves (menors de 20 anys), els estudiants i els que viuen amb els pares són els que disposen de més temps lliure, mentre que els més grans, els que treballen i els que viuen sols o en parella tenen menys hores lliures.

Les activitats que fan més habitualment els joves en el temps lliure són escoltar música, mirar la televisió, estar amb els amics, passejar o estar al carrer, llegir revistes o periòdics i entretenir-se amb l'ordinador. Entre les activitats que fan més habitualment els caps de setmana destaca anar a la discoteca o de copes. I entre les activitats que fan més esporàdicament, anar de compres per oci i llegir llibres (no d'estudi). D'altra banda, hi ha activitats com fer esport o anar a la muntanya, assistir a espectacles esportius o culturals, realitzar activitats artístiques i les relacionades amb el joc (sales de joc, jocs d'atzar, videojocs) que molts joves diuen que no les fan gairebé mai. Els menors de 20 anys són els que diuen amb més freqüència que escolten música, estan amb els amics, passegen o estan al carrer, s'entretenen amb l'ordinador o van a les discoteques o de copes. En canvi, els més grans són els que diuen en major proporció que llegeixen diaris o revistes.

Només un 13% dels joves estan afiliats a alguna associació o organització i només un 11% diuen que hi participen. Les associacions a les quals més joves estan afiliats i hi participen són les esportives i ONG (de cooperació, voluntariat,

ajuda mútua, etc.), mentre que les organitzacions polítiques, les professionals o de defensa dels drets i les de participació comunitària són les que compten amb menys joves afiliats o participants. D'altra banda, destaca que un 48% dels joves afirmen que els agradaria participar més activament en el seu entorn social (sobretot les noies, els que estudien i els joves que fa més temps que resideixen al país).

Satisfacció i valoració de la situació

Els joves d'Andorra se senten majoritàriament satisfets de la seva situació personal actual (74%), especialment els que viuen amb la seva parella (casats o no) i els que estan emancipats o en una situació intermèdia (entre setmana viuen en un pis diferent i els caps de setmana amb la família). Igualment es declaren més satisfets els joves que valoren més positivament la seva feina (els que la consideren qualificada, interessant, amb futur, estable i ben pagada) i els que tenen la feina que buscaven.

En canvi, els joves són més pessimistes a l'hora de valorar la situació de la gent jove en general: més de la meitat (52%) la qualifiquen de regular, un 36% considera que és dolenta i només un 12% pensa que és bona. També valoren majoritàriament com a regular la situació general d'Andorra (47%), un 41% pensa que és dolenta, mentre que només un 12% considera que és bona. Entre els que es mostren més crítics destaquen els que fa més anys que viuen al país.

Els problemes que més preocupen al col·lectiu jove són el preu de l'habitatge, seguit de la feina i el nivell de vida car. A continuació s'esmenten els problemes derivats de l'excessiu consum de drogues, alcohol o tabac, els salaris baixos, la manca d'activitats i llocs d'oci per als joves i la violència en general.

Política i identitat nacional

Dins l'escala ideològica, els joves d'Andorra es defineixen majoritàriament com de centre esquerra, amb una mitjana de 4,3 entre 1 (esquerra) i 10 (dreta), amb petites variacions (sempre entre 4 i 5) en funció de la nacionalitat o l'ocupació. En demanar per la proximitat respecte d'algun partit polític, la majoria (59%) declaren que no se senten identificats amb cap partit i un 11% no respon, dades que indiquen una gran desvinculació dels joves respecte dels partits polítics. Entre els que es defineixen, les opcions més esmentades són el Partit Socialdemòcrata, el Partit dels Verds i el Partit Liberal.

Pel que fa al sentiment de pertinença a Andorra i a Europa, sembla predominar la identitat europea, ja que un 52% se sent bastant o molt europeu (puntuacions 4 i 5) i un 28% poc o gens europeu (puntuacions 1 i 2),¹ mentre que un 48% declara que se sent poc o gens andorrà (puntuacions 1 i 2) i un 32% bastant o molt andorrà (puntuacions 4 i 5).² Com sembla lògic, se senten més andorrans els joves de nacionalitat andorrana i els que porten més anys de

¹ En una escala d'1 (gens europeu) a 5 (molt europeu).

² En una escala d'1 (gens andorrà) a 5 (molt andorrà).

residència. D'altra banda, els andorrans i el grup d'altres nacionalitats (molts d'ells de països no europeus) són els que menys europeus se senten, mentre que els francesos i portuguesos són els que declaren sentir-se més europeus.

Religió

Un 34% dels joves es consideren catòlics no practicants, un 33% no creients o ateus i un 13% agnòstics o indiferents, mentre que un 12% diu que és creient en Déu però no en les religions. Només un 5% declara que és catòlic practicant i una minoria (menys d'un 2%) que pertany a altres religions. Les noies, els majors de 25 anys i els joves de nacionalitat portuguesa diuen en major proporció que són catòlics (practicants o no practicants), mentre que els homes, els més joves i els francesos i andorrans són en major proporció no creients o ateus.

La participació en l'església o en el centre de culte és molt poc habitual entre els joves, ja que un 57% només ho fa en ocasions especials i un 37% no hi participa mai. Només un 3% participa una vegada a la setmana o més. Tot i que la participació és baixa en tots els casos, les noies i els joves de nacionalitat portuguesa són els que ho fan més, mentre que els nois i els joves de nacionalitat andorrana són els que diuen amb major proporció que no hi participen mai. Naturalment també hi participen més els que es defineixen com a catòlics practicants i els creients en altres religions, mentre que els ateus i els agnòstics són els que menys hi participen.

Hàbits i valors socials

La forma més habitual per desplaçar-se entre els joves és a peu (un 67% a diari) i en cotxe (43%). En canvi només un 12% utilitza diàriament l'autobús (el 56% diu que no l'utilitza mai o gairebé mai) i també són pocs els que es desplacen habitualment amb la moto (un 9% a diari i un 77% mai) o amb la bicicleta (un 3% a diari i un 85% mai). Els nois tendeixen a utilitzar més sovint el cotxe, la moto i la bicicleta, mentre que les noies utilitzen més sovint l'autobús. En funció de l'edat s'observa que la utilització del cotxe augmenta amb l'edat alhora que disminueix la utilització de l'autobús, que probablement és substituït pel cotxe com a mitjà de transport més habitual.

La majoria dels joves no justifiquen mai conductes perilloses o incíviques com conduir amb una copa de més (77%), embrutar els carrers (75%) o prendre drogues il·legals (62%). En tots els casos són les noies i els joves de més edat els que menys justifiquen aquestes accions.

Els hàbits que els joves, segons la seva percepció, consideren molt o bastant estesos entre el seu col·lectiu són fumar i consumir alcohol (95%), consumir drogues il·legals (82%) i portar una alimentació desequilibrada (87%). En proporcions inferiors també consideren que és molt o bastant habitual portar una vida sedentària (74%), patir d'estrès o depressió (69%) i mantenir relacions sexuals sense protecció (62%).

Pel que fa a les conductes de risc que reconeixen haver fet en els darrers dotze mesos, més de la meitat (51%) diuen que han begut més del compte, un 32% ha conduït sense respectar les normes de trànsit i un 28% ha consumit drogues il·legals almenys un cop en l'últim any. Els nois reconeixen haver realitzat aquestes conductes en major proporció que les noies, i els més joves també són els que més reconeixen haver begut més del compte i haver consumit drogues il·legals.

Els joves declaren una gran tolerància respecte de les persones que tenen idees, creences o valors diferents als seus, ja que un 62% no se sent gens a disgust amb aquestes persones i un 27% no gaire a disgust (només un 9% diu que s'hi sent molt o bastant a disgust).

Finalment, destaca que el sentiment de seguretat és molt elevat, ja que la gran majoria dels joves (94%) no tenen por d'anar sols de nit per la seva parròquia o barri (només un 8% de les noies i un 4% dels nois tenen por).

Sexualitat

La sexualitat és molt o bastant important per a la majoria dels joves (86%) i només un 12% ho considera poc o gens important. Els nois i els de més edat qualifiquen en major proporció la sexualitat d'important o molt important. Els joves parlen de la sexualitat amb la família amb certa freqüència (més de la meitat dels joves han parlat amb els seus pares dels mètodes anticonceptius, de les malalties de transmissió sexual i dels sentiments amorosos, i un 44% ha parlat de les relacions sexuals). Amb els amics, encara és més freqüent parlar de la sexualitat, ja que entre un 78 i un 88% dels joves manifesta haver tractat algun d'aquestes temes amb els seus amics i amigues. Per contra, amb els professors és menys habitual que els joves hagin parlat d'aquests temes (del que més han parlat amb els professors és sobre les malalties de transmissió sexual i del que menys dels sentiments amorosos). Les noies són les que en general parlen més d'aquests temes amb els pares, els amics i els professors, excepte amb els amics sobre la qüestió de les relacions sexuals, que ho fan més els nois. Per edats, els més grans (de 25 a 29 anys) són els que menys parlen dels diferents temes en general, excepte en el cas dels sentiments amorosos, on són els més joves (de 16 a 19 anys) els que menys en parlen amb els pares.

En cas de tenir algun problema o dubte relacionat amb la sexualitat, els joves es dirigirien sobretot als metges (59%), als amics (56%) o als pares (40%).

Coneixement i utilització del català

La majoria dels joves tenen un coneixement alt del català en les diferents competències: entendre (73%), parlar (66%), llegir (68%) i escriure (56%). En tots els casos els més joves i els que estan estudiant són els que diuen en major proporció que el seu coneixement és alt. Els joves de nacionalitat

andorrana i els espanyols (molts d'ells d'origen català) són els que tenen un coneixement més alt de la llengua a tots els nivells, i també augmenten les competències lingüístiques entre els que fa més anys que viuen a Andorra.

En relació a la llengua parlada a casa, destaca en primer lloc el castellà (57%), seguit del català (37%), el portuguès (20%) i el francès (7%), a més d'altres idiomes (5%). En tots els casos la llengua parlada a casa es relaciona amb el lloc d'origen dels joves o dels pares: la majoria dels joves nascuts a Catalunya parlen en català, mentre que els joves nascuts a la resta de comunitats d'Espanya parlen majoritàriament en castellà, els joves nascuts a França parlen en francès i els joves nascuts a Portugal parlen en portuguès; entre els joves andorrans, si els pares són originaris d'Andorra o de Catalunya la llengua majoritària és la catalana, mentre que si els pares són de la resta d'Espanya la majoria parla en castellà.

Amb els amics la majoria dels joves utilitza el castellà (84%) i el català (56%), i en menor proporció el francès (16%), portuguès (15%) o altres llengües (4%). En funció dels anys de residència s'observa que els que porten pocs anys diuen majoritàriament que parlen en castellà amb els amics (o en castellà i altres idiomes), mentre que en augmentar el temps de residència augmenta els que parlen en català i castellà.

Informació i demanda d'activitats

La majoria dels joves no coneixen la programació de les activitats esportives i culturals que s'organitzen a la seva parròquia (55%) o al país en general (60%). Els joves de nacionalitat andorrana són els que més informats estan d'aquestes activitats. Els mitjans d'informació més habituals són la televisió i els diaris, seguits dels amics; en menor proporció hi ha qui s'informa a través dels cartells, Internet, la ràdio o a través de revistes.

Un 37% dels joves diuen que els agradaria realitzar algun curs que no s'ofereix a Andorra, mentre que el 57% diu que no. Les demandes més freqüents són: més varietat de cursos de formació professional, més estudis universitaris, d'activitats artístiques, cursos relacionats amb la salut i el benestar, d'activitats esportives i d'idiomes.

La majoria dels joves (54%) també diuen que troben a faltar alguna activitat, espai o servei per als joves a Andorra. Sobretot es demanen més llocs d'oci (discoteques, sales de joc, bars, pubs, etc.) i més varietat d'activitats d'oci i culturals. També es demanen més instal·lacions i activitats esportives, més parcs i zones verdes, etc.

Serveis de joventut

La majoria dels joves diuen que mai utilitzen el servei del Punt Jove (87%) ni els serveis comunals de joventut (83%). Els més joves i els andorrans són els que utilitzen aquests serveis amb més freqüència.

ÀMBITS I PROPOSTES

ÀMBIT DE LA FORMACIÓ

L'expert Albert Maluquer analitza la realitat dels joves i la formació a Andorra.

- 1.-INTRODUCCIÓ**
- 2.-ESTADÍSTIQUES**
- 3.-PROPOSTES**
- 4.-CONCLUSIONS**

1.- INTRODUCCIÓ

En el marc de la redacció del Pla Nacional de la Joventut i els Plans Locals respectius, s'ha demanat una reflexió sobre els diferents àmbits que influeixen en la vida dels joves d'Andorra. Al llarg d'aquestes pàgines trobareu idees al voltant de la seva formació. Cal però llegir aquest document amb una sèrie d'aclariments previs pel que fa al seu contingut.

En primer lloc, s'ha cregut pertinent dividir l'informe en dos grans blocs: l'educació formal i l'educació no formal. El fet de tractar-les per separat ve justificat per la necessitat de sistematitzar-ne la reflexió i poder-la estendre en els temes de més rellevància per als joves. No obstant això, i defensant el concepte d'educació integral, cal observar-les com a complementàries entre elles i interrelacionades, ja que en molts casos en deriven els mateixos objectius. Per tant, es fa necessària una lectura en global dels diferents apartats i una recerca de connexions entre ells.

En segon lloc, és possible que trobeu a faltar alguna reflexió sobre l'educació informal, ja que molts dels valors presents en els joves s'impregnen en ells fora dels contextos formal i no formal. L'omissió d'aquest apartat ve donada per la dificultat que representa proposar línies concretes d'acció aplicables en els plans de joventut que s'estan desplegant. D'altra banda, moltes de les propostes que plantejgem en aquest document incideixen indirectament en l'àmbit més informal de la formació dels joves.

Finalment, cal aclarir que, com veureu en la descripció de la metodologia emprada, aquest informe pretén reflectir la veu de persones joves i de persones que treballen amb joves i que s'han ofert a col·laborar amb les seves percepcions. Això vol dir que potser en alguns camps mancaran punts de vista, percepcions i opinions d'altres agents implicats. Pel volum de la mostra no se n'ha pogut fer un tractament estadístic i s'ha optat finalment per una síntesi de les diferents aportacions, més o menys creatives, sorgides i pensades en funció de la realitat del país.

Fetes les consideracions prèvies, us convidem a analitzar aquest document i a animar a altres persones o agents interessats a completar-lo i a contrastar-lo per garantir que el futur pla que ha de sortir a la llum sigui el màxim de realitzable possible, el màxim de consensuat per tots els implicats i, per tant, que respongui al màxim a les necessitats dels joves d'avui.

2.-ESTADÍSTIQUES

2.1.-Metodologia emprada

2.2.-Enquesta IEA

2.3.-Reunió i enquestes específiques sobre educació

2.4.-Perfil de les persones enquestades

2.1.- Metodologia emprada

Per redactar el següent informe s'ha recollit informació sobre diferents joves i professionals que treballen amb joves. Les fonts d'informació són les que detallem a continuació.

2.2.- Enquesta IEA

Informació extreta de l'enquesta encomanada a l'Institut d'Estudis Andorrans per la Secretaria d'Estat de Joventut. En aquesta enquesta hi ha diferents preguntes relatives a l'àmbit de la formació que ens aporten informació important sobre la percepció que en tenen els joves. Les respostes d'aquest àmbit seran recollides en l'apartat de les conclusions d'aquest informe.

2.3.- Reunió i enquestes específiques sobre educació

Es va realitzar una reunió convocada per la Secretaria d'Estat de Joventut sobre l'àmbit de la formació. La informació recollida també ha resultat d'utilitat per a elaborar aquest informe.

A part de les aportacions fetes pels assistents joves i per part de professionals que treballen en l'àmbit de la joventut, es va passar una enquesta específica sobre temes educatius. La mateixa enquesta va ser passada també a altres joves de diverses edats i de diferents parròquies.

2.4.- Perfil de les persones enquestades

El perfil dels enquestats és el següent:

Edat

15-20	52%
20-25	28%
25-30	20%

Treballa

Sí	58%
No	42%

Viu

Al domicili dels pares	68%
Emancipats	32%

Estudia

No	53%
Segona ensenyança	4%
Batxillerat	30%
Formació Professional	4%
Universitat	9%

3.-PROPOSTES

Com ja hem avançat, proposarem una relació de necessitats detectades amb les propostes d'accions corresponents seguint dos grans blocs: l'educació formal i l'educació no formal.

L'educació formal

Segona ensenyança i batxillerat

a) Necessitats recollides:

Orientació escolar i continuació dels estudis

Diversitat entre els sistemes educatius presents al país:

Les persones enquestades constaten que la diversitat de nivells entre les matèries dels diferents sistemes educatius presents al país dificulta l'opció de seguir els estudis superiors a sistemes educatius diferents del seguit a l'educació obligatòria.

Igualment constaten que el nivell de domini de les diferents llengües és diferent a cada sistema educatiu. Aquest fet tampoc facilita el canvi de sistema educatiu per seguir estudis superiors.

Diferència entre la segona ensenyança i els nivells educatius posteriors:

Es constata també un canvi important entre la segona ensenyança i el batxillerat pel que fa a la concentració de matèries, al seu grau d'exigència i al ritme de treball. Aquest fet, que en principi ha de ser natural, és viscut de manera angoixant per alguns dels joves que observen que no s'adapten amb èxit a aquest canvi.

Fracàs escolar

Pel que fa a aquest bloc, el que preocupa més a les persones enquestades és el fracàs escolar dels joves, molt cops causa de l'abandó dels estudis sense assolir els objectius dels nivells obligatoris.

Un altre tema que preocupa és l'absentisme escolar, ja que aquest es percep com un fet molt relacionat amb el fracàs escolar.

Igualment, la poca motivació d'un cert nombre d'alumnes que cursen segona ensenyança no ajuda tampoc a què els seus resultats siguin els desitjables. Finalment, el darrer aspecte preocupant, sobretot en el nivell de segona ensenyança, és la manifestació de conductes pertorbadores i disruptives per part d'alumnes conflictius que estan encaminats a trencar amb l'entorn escolar i social que els envolta.

b) Propostes d'accions:

Davant de les necessitats detectades, tot i que són conscient dels esforços que es realitzen per part dels agents implicats en l'educació escolar, les persones enquestades proposen algunes idees que podrien ajudar a millorar alguns dels aspectes relatats.

Orientació escolar i continuació dels estudis

A banda de les accions que ja es realitzen actualment, encaminades a l'orientació escolar i a la continuació dels estudis dels alumnes, es proposa:

Orientació prèvia a l'elecció d'un sistema educatiu.

És important que les famílies i els joves tinguin un bon coneixement dels sistemes educatius presents al país i que puguin planificar amb la màxima informació els itineraris formatius dels seus fills. Cal, doncs, que coneguin aquests itineraris i els condicionants que comporta l'elecció de cada sistema educatiu.

És cert que els tres sistemes educatius són diversos i que tenen, lògicament, programes diferents, però cada sistema garanteix, dins de les seves possibilitats, el pas dels alumnes que el segueixen cap a l'educació superior i universitària pròpia del sistema. La mobilitat dels alumnes entre els diferents sistemes educatius és desitjable i positiva, però a vegades comporta desajustos difícilment regulables.

Millorar el traspàs de segona ensenyança a batxillerat

Si s'observa que es percep una trencada massa gran entre els dos nivells educatius, caldria analitzar quins factors hi poden influir i proposar accions que facilitin aquesta transició tant al nivell de segona ensenyança com al nivell de batxillerat. Aquesta proposta exigeix, però, la reflexió en el si de cada sistema educatiu.

Atenció a la diversitat

Tenint en compte que dins de les escoles es desenvolupen moltes accions per atendre la diversitat de l'alumnat i que s'esmercen molts esforços per aconseguir els millors resultats, es proposen també les següents accions:

Coordinar al màxim l'acció interdisciplinària amb els professionals interns de l'escola i els externs, sobretot en l'actuació amb alumnes problemàtics o amb dificultats.

Un aspecte clau que es proposa per a optimitzar l'acció adreçada a alumnes amb dificultats de qualsevol tipus és l'acció interdisciplinària. Difícilment s'aconsegueixen resultats òptims si no es garanteix el treball coordinat dels professionals dels sistemes educatius amb altres professionals externs.

Implicar els agents socials i les famílies

Un altre recurs que s'ha de continuar explotant és fomentar la implicació dels agents socials que estan o que poden estar en contacte amb els alumnes, establint si escau, convenis de col·laboració amb entitats d'educació en el lleure, amb les administracions locals, amb entitats esportives, culturals que puguin col·laborar en una formació integral dels alumnes, sobretot per a complementar el treball de les actituds i dels valors realitzat des de l'escola. Igualment caldria dinamitzar les associacions de pares i mares per tal de poder implicar-se més en l'educació dels seus fills, mitjançant la creació d'escoles de pares, l'organització de formacions, de debats, l'establiment de més diàleg amb els professionals de l'educació.

Millorar la formació del professorat per a atendre els casos més conflictius

A vegades són els mateixos professors els que destaquen la necessitat de formació per a la gestió d'alumnes conflictius. Davant les noves realitats, cal formació per a adaptar-s'hi i per a donar-hi una resposta coherent. Cal tenir en compte aquesta idea a l'hora de dissenyar els plans de formació del professorat.

Oferir alternatives a l'escolarització convencional

A banda dels programes implementats actualment a les escoles per a evitar la ruptura dels alumnes amb el sistema escolar, és convenient que si alguns d'ells finalment el deixen, puguin tenir un seguiment de la seva evolució i una orientació cap a la formació continuada per a persones majors de 16 anys.

Formació professional

Necessitats recollides:

Oferta limitada al país

A causa de les dimensions del país, l'oferta de branques per a cursar estudis de formació professional encara és força limitada, sobretot per poder donar resposta a les diverses vocacions professionals dels alumnes del país.

Estereotip baix de la formació professional

Les persones enquestades constaten que encara ha de millorar el reconeixement social que es dona a la formació professional, ja que encara no es pot constatar l'impacte social de les branques obertes al Centre d'Ensenyament Professional.

Cost elevat en cursar-la fora del país

El fet de tenir l'opció de cursar algunes branques específiques de formació professional fora del país n'encareix molt el cost per al joves, ja que s'hi sumen les despeses de desplaçament, d'allotjament i de manutenció.

Modalitat per a persones adultes actualment inexistent

Algunes de les persones enquestades observen que les titulacions de formació professional ofertes actualment són interessants, però només existeixen en

modalitat presencial diürna. Aquest fet és incompatible amb les necessitats i les possibilitats de les persones adultes integrades al món laboral que volen reorientar o millorar la seva carrera professional

Poca qualificació del personal a molts sectors del país

A banda dels aspectes propis de l'oferta actual de formació professional, els enquestats també constaten que hi ha molts sectors del país amb manca de professionals qualificats suficients, com per exemple el sector de la construcció.

b) Propostes d'accions:

Anar obrint gradualment noves branques professionals

Tot i que ja s'està planificant l'obertura de noves branques, cal que aquestes responguin tant a les necessitats de mà d'obra qualificada dels diferents sectors econòmics del país, com a les motivacions i a les vocacions professionals dels joves que volen optar per aquests tipus d'ensenyament.

Millorar el prestigi de la formació professional

Això ja és un objectiu actual per al qual s'hi esmercen molts mitjans, però només serà assolible a llarg termini, amb la implicació de tots els agents que hi intervenen: alumnes, professionals, empreses, administració i associacions empresarials.

Millorar les ajudes per a cursar formació professional fora del país

És evident que existeixen actualment ajudes per a cursar aquest estudis. No obstant això, aquestes encara semblen millorables per a possibilitar l'accés a una formació professional adequada a tots els alumnes que la sol·liciten i sobretot a aquells que tenen més dificultats de finançament.

Organitzar la modalitat de formació professional per a persones adultes

La proposta és oferir en modalitat nocturna, semipresencial o a distància els mateixos estudis que s'ofereixen en modalitat diürna i estructurar un sistema de proves lliures similar al de batxillerat. Aquest també és un projecte que està previst per part de l'administració educativa.

Millorar la qualificació del personal dels sectors del país que tenen més necessitats

Aquest fet passa, a banda d'analitzar el mercat laboral i proposar les formacions corresponents, per desplegar un marc normatiu que hi ajudi i per sensibilitzar als empresaris perquè contractin el personal més qualificat i garanteixin unes condicions adequades a la qualificació professional.

Estudis universitaris

a) Necessitats recollides:

Oferta limitada al país

Igual que passa amb altres aspectes i a causa de les dimensions del país, l'oferta d'estudis universitaris, malgrat que s'ha anat ampliant força, continua percebent-se limitada.

Dificultats per a estudiar a l'estranger

El fet d'haver d'estudiar a l'estranger, malgrat que es veu com una font d'enriquiment personal, també es relaciona amb dificultats diverses. En primer lloc ens trobem amb les dificultats financeres derivades del cost del transport, la manutenció i l'allotjament de joves que deixen el seu domicili familiar. D'altra banda, a tot això s'hi afegeixen les despeses derivades dels propis estudis, com matrícules universitàries, llibres, material, etc., així com les dificultats per compaginar-los amb una feina ben remunerada.

b) Propostes d'acció:

Incrementar gradualment l'oferta

Malgrat les dificultats, es podrien oferir estudis en aquells àmbits que sol·liciten més els estudiants del país.

D'altra banda, s'ha recollit la proposta d'oferir estudis relacionats amb la filologia catalana.

Augmentar els ajuts per a estudiar a l'estranger

Aquests ajuts que ja s'ofereixen ara es podrien augmentar gradualment fins a cobrir totes les necessitats. És realment important que siguin adequats a les possibilitats econòmiques dels sol·licitants i que puguin garantir l'accés als estudis universitaris de tota la població que hi tingui interès.

Igualment es poden potenciar iniciatives com les que ja s'estan desenvolupant per a facilitar l'accés al transport, a allotjaments universitaris i a altres recursos necessaris per als estudiants.

L'educació no formal

Formació no reglada en idiomes i en noves tecnologies

a) Necessitats recollides:

Preu elevat de l'oferta privada

Les persones enquestades observen que molta de l'oferta en aquests camp prové del sector privat i que, per tant, als joves amb recursos econòmics limitats els resulta car assumir-ne el cost.

Oferta insuficient

El fet que gran part de l'oferta estigui organitzada pel sector privat fa que a vegades sigui insuficient, ja que normalment es prioritzen aquelles formacions en què hi ha més demanda. Això fa que costi trobar formació específica en certs àmbits i en certs nivells.

Oferta no homogènia a totes les parròquies

D'altra banda, es constata que l'oferta no és del tot homogènia, ja que acostuma a centralitzar-se a les parròquies centrals, i és gairebé inexistent a les parròquies més altes, tot i que a vegades això es compensa amb l'oferta comunal.

b) Propostes d'acció:

Organitzar cursos d'informàtica i idiomes específics per als joves a les parròquies on no hi ha oferta

En aquelles zones on l'oferta privada no dona servei, seria interessant que les administracions comunals o bé les associacions sense ànim de lucre que fomenten la cultura i la formació oferissin formació en aquests àmbits.

Subvencionar i abaratir els cursos per a fer-los més accessibles al públic jove

És evident que si es constata que hi ha joves que no poden assumir el cost d'aquestes formacions, aquestes s'haurien de subvencionar, almenys en part. Són diferents els agents públics i privats que ho poden assumir, a canvi d'un seguiment i de la presentació de resultats per part de les persones subvencionades.

Centralitzar la informació sobre l'oferta de formació pública i privada

A vegades les percepcions de l'oferta insuficient es donen per manca d'informació. En aquest cas es pot aconsellar la centralització de la informació sobre les diferents ofertes, públiques o privades, de formació no reglada en idiomes, noves tecnologies i altres matèries.

Sensibilitzar les mateixes empreses on treballen joves per a integrar els idiomes en els seus plans de formació

Una proposta interessant que proposen alguns dels enquestats és la integració dels idiomes en les empreses, especialment en aquelles on hi treballen joves. Per a moltes empreses del sector serveis la formació plurilingüe dels seus treballadors és bàsica.

Potenciar una oferta més variada de formacions

Per a potenciar una oferta més variada s'han de complementar el sector públic i el sector privat. Pel que fa al sector privat, es podrien centralitzar o coordinar les demandes per tal de poder crear grups de persones amb les mateixes necessitats o inquietuds.

D'altra banda, si l'oferta privada no dona resposta a totes les demandes, cal que les administracions públiques ofereixin una oferta que les pugui completar.

Organitzar proves oficials a les mateixes escoles

Una altra idea interessant que proposen els enquestats és facilitar l'organització als mateixos centres escolars (pensem que preferentment els de batxillerat) de les proves oficials dels idiomes amb més demanda. Encara que actualment ja se n'hi realitzen algunes, es podria potenciar més. Això també ajudaria a motivar l'aprenentatge i l'acreditació dels coneixements en llengües.

Formació artística

a) Necessitats recollides:

No hi ha oferta de formació variada a totes les parròquies

Les persones enquestades observen que, tal com passava en l'apartat anterior, l'oferta no és homogènia a totes les parròquies i que sol disminuir força a les menys poblades. Malgrat que podem trobar oferta de cursos a la majoria d'elles, aquesta sol ser limitada.

No hi han gaires escoles que s'hi dediquin i que donin formació qualificada en aquest àmbit

D'entre les persones enquestades n'hi ha que troben a faltar en l'oferta actual l'existència d'escoles que proposin formació qualificada en diferents disciplines del camp artístic, més enllà dels cursos de formació i dels tallers que s'ofereixen actualment.

Oferta poc econòmica

Seguint la mateixa línia que en d'altres aspectes, els joves enquestats consideren que l'oferta actual no és econòmica.

Difusió insuficient

Un dels aspectes observats és que no es dona informació suficient sobre aquest tipus de formacions.

b) Propostes d'acció:

Tenint en compte les necessitats mencionades anteriorment, les propostes semblen força evidents.

Obrir l'oferta de més formacions a totes les parròquies

En tot cas també es podria proposar que hi hagués una coordinació de l'oferta en funció de la demanda. Si es recullen demandes similars a diferents parròquies es podrien agrupar en una sola oferta, mutualitzant així els recursos i donant resposta a més demandes.

Crear escoles oficials en diferents camps artístics

Malgrat que aquesta proposta és ambiciosa i pot resultar complexa, a l'hora de promocionar l'art cal tenir en compte els joves que hi volen aprofundir i, fins i tot, dedicar-s'hi professionalment.

Suport a joves escriptors i millora de les biblioteques

Aquesta proposta és interessant, ja que l'escriptura és un art que a vegades no rep el tracte que es mereix. Es proposa potenciar-lo per a enriquir culturalment el país.

Formació esportiva

a) Necessitats recollides:

Cost elevat dels cursos de monitors

Bàsicament la necessitat recollida en les enquestes gira al voltant del preu elevat de la formació esportiva que s'ofereix actualment. Tant l'EFPEM com altres entitats que ofereixen cursos per a obtenir el títol de monitor són considerats cars per a l'accés de molts joves.

b) Propostes d'acció:

Abaratir-la o oferir beques per als joves

Evidentment les mesures o les propostes relatives al seu preu, percebut com elevat pels joves, seria el seu abaratiment, oferint descomptes o beques a aquelles persones que estan motivades però que no ho poden suportar econòmicament.

Proposar competicions d'equips entre diferents escoles del país

Una idea interessant que s'ha proposat és fomentar més les competicions de diferents disciplines entre equips de les diferents escoles. Aquesta acció podria ser potenciada des de les mateixes associacions de pares i mares.

Proposar forfets més econòmics

Una altra proposta que es fa per tal de potenciar l'esquí com a esport és d'abaratir el cost dels forfets a tots els joves del país.

Formació professional continuada

a) Necessitats recollides:

Poca oferta o poca informació

Les persones enquestades asseguren disposar de poca formació continuada a les empreses on treballen i es queixen que, a banda d'algunes empreses, els directius no tenen interès a millorar la formació del seu personal i no faciliten gaire el seguiment de cursos per part dels seus empleats.

Preu elevat i oferta limitada

La formació que poden fer els joves treballadors pel seu propi compte té normalment preus força elevats i, a més a més, les opcions de seguir formació continuada especialitzada al país són generalment baixes. El fet d'haver-ne de seguir fora del país contribueix enormement a l'augment dels seus costos.

b) Propostes d'acció:

Potenciar els plans de formació de les empreses

Caldria sensibilitzar, incentivar i assessorar els responsables d'aquelles empreses que no estan motivats per la millora i l'actualització de la formació del seu personal.

Augmentar o facilitar l'accés a l'oferta

Mitjançant entitats públiques o privades establertes al país s'hauria d'augmentar l'oferta existent i coordinar-la per tal de mutualitzar les necessitats de les petites i mitjanes empreses.

Impulsar formació dins de l'horari laboral

Un dels aspectes que proposen les persones enquestades és la necessitat de poder seguir la formació o part d'aquesta dins de l'horari laboral, per tal de facilitar la conciliació de la vida familiar i laboral.

Finançar cursos de formació professional continuada

Una idea interessant seria oferir línies d'ajudes directes als joves mitjançant el finançament de part de la formació, o incentius a les empreses per tal de dinamitzar plans de formació.

Formació en el lleure

a) Necessitats recollides:

Manca d'espais d'educació en el lleure per als joves

En aquest camp es constata que hi ha una manca d'espais on els joves puguin passar el temps de lleure, ja sigui en espais específics, o en activitats d'educació en el lleure dirigides als joves o gestionades per ells mateixos.

Poca oferta relacionada amb l'educació del lleure i de preu elevat

Es troba a faltar oferta formativa per a les persones que, de manera professional o voluntària, volen tenir una formació bàsica o continuada sobre l'educació del lleure infantil i juvenil. Cal tenir en compte que l'oferta que existeix actualment està normalment contractada a empreses de fora del país i no està actualment regulada a Andorra.

b) Propostes:

Titulacions regulades d'educació en el lleure

Per tal de fomentar la formació en aquest àmbit, seria interessant regular-ne alguns aspectes, entre els quals la formació, amb la creació de titulacions específiques per a fer d'educador en activitats de lleure o bé per dirigir-ne.

Ampliar i diversificar l'oferta

Igualment caldria proposar una oferta de formació inicial bàsica més sovintejada i adaptada a la realitat del país, complementada amb l'organització de cursos de reciclatge o d'especialització en monitors de menjador, de natura i d'altres àmbits.

Abaratir-la i afavorir-ne l'accés

Davant de la constatació del seu cost elevat i del fet que moltes persones joves es dediquen a aquestes activitats puntualment i des del camp del voluntariat, caldria proposar fórmules adequades per a abaratir-ne el cost.

Potenciar més els espais específics per a joves

Completar l'oferta existent fent-la extensiva a totes les poblacions del país, i ampliant els horaris d'obertura i els serveis oferts.

Altres

En aquest apartat destaquem algunes consideracions que no s'han pogut tractar en altres blocs d'aquest informe.

a) Necessitats detectades:

Manca de civisme

Les persones enquestades i fins i tot els mateixos joves indiquen que els preocupa la manca de civisme que hi ha actualment a la nostra societat. Cada cop són més freqüents els problemes relacionats amb la violència entre joves, les conductes violentes i incíviques amb les persones, amb l'entorn urbà i natural.

Manca de respecte i de tolerància

Igualment també es creu que hi ha una manca de respecte i de tolerància entre les persones que afecta també directament a la població jove.

Poca educació ambiental dels joves

Una aportació que fan les persones enquestades és la poca educació ambiental que tenen els joves. Malgrat tenir els coneixement teòrics sobre la conservació del medi ambient, no tenen adquirides les pràctiques adequades que ajuden a preservar la natura.

b) Propostes d'acció:

Incloure assignatures a l'escola dedicada als valors i organitzar activitats de serveis cívics

D'una banda es creu que un dels llocs privilegiats per a arribar a la majoria de joves pel que fa a l'educació en valors és l'escola. Malgrat que aquests valors ja són presents a tots els programes escolars, en especial a l'etapa obligatòria, hi ha persones que proposen crear-ne una assignatura específica en què es pogués combinar la base de reflexió i de teoria amb unes hores obligatòries de servei cívic per al país, com l'ajuda en associacions, entitats socials i de voluntariat, o la col·laboració en programes relacionats amb els valors i el civisme de les administracions comunals o del propi Govern.

Potenciar l'educació en valors des de l'educació no formal i del lleure

Ja que aquest és un espai privilegiat de convivència i de participació juvenil, així com de treball pràctic de les actituds, dels valors i de les normes, es creu que s'han de potenciar aquests tipus de projectes que treballin específicament els valors.

Proposar més programes d'educació ambiental

En la mateixa línia es proposa potenciar més els programes d'educació ambientals, tant des de les escoles com des de les entitats especialitzades, o des de programes d'educació en el lleure infantil i juvenil. Es remarca que és important que aquests programes estiguin molt dirigits al coneixement real de l'entorn natural del país i dels problemes que pateix. Això comportaria que els mateixos joves s'impliquessin en projectes de millora de l'entorn.

PROPOSTES

Educació formal		
Segona ensenyança i batxillerat		
1	Orientació prèvia a l'elecció d'un sistema educatiu.	Totes les administracions
2	Millorar el traspàs de segona ensenyança a batxillerat.	Govern i centres educatius
3	Coordinar al màxim l'acció interdisciplinària amb els professionals interns de l'escola i els externs, sobretot en l'actuació amb els alumnes problemàtics o amb dificultats.	Agents concernits
4	Implicar els agents socials i les famílies en el sistema educatiu.	Agents concernits
5	Millorar i ampliar la formació dels professors per a atendre els casos més conflictius i/o amb necessitats específiques (dificultats de conducta o d'aprenentatge).	Govern i centres educatius
6	Oferir alternatives a l'escolarització convencional.	Govern i centres educatius
Formació professional		
7	Obrir gradualment noves branques de formació professional.	Govern i societat civil
8	Millorar el prestigi de la formació professional.	Govern i societat civil
9	Millorar les ajudes per a cursar formació professional fora del país.	Govern i societat civil
10	Organitzar la modalitat de formació professional per a persones adultes.	Govern i societat civil
11	Oferir un programa que millori la qualificació del personal segons els sectors econòmics amb més necessitats.	Govern
Estudis universitaris		
12	Incrementar gradualment l'oferta universitària presencial en el camp de la filologia catalana.	<i>Universitat</i>
13	Augmentar els ajuts per a cursar formacions universitàries a l'estranger.	Totes les administracions
L'educació no formal		
Idiomes i noves tecnologies		
14	Facilitar l'accés a les noves tecnologies i incentivar formacions en informàtica i idiomes específiques per als joves a les parròquies on no hi ha oferta.	Tots els agents implicats
15	Subvencionar i abaratir els cursos per a fer-los més accessibles al públic jove.	Administracions i societat civil

16	Centralitzar la informació sobre l'oferta de formació pública i privada. Punts joves i l'espai del FNJA.	Administracions i societat civil
17	Sensibilitzar les empreses on treballen els joves per tal que potenciïn els cursos de reciclatge i integrin els idiomes en el seus plans de formació.	Administracions i societat civil
18	Potenciar una oferta més variada de formacions.	Administracions i societat civil
19	Organitzar proves oficials de llengües a les mateixes escoles.	Totes les administracions
Formació artística		
20	Obrir l'oferta de més formacions artístiques a totes les parròquies.	Administracions i societat civil
21	Crear escoles oficials en diferents camps artístics.	Administracions i societat civil
22	Suport a joves artistes i millora dels seus espais d'expressió.	Administracions i societat civil
Formació esportiva		
23	Abaratir la formació esportiva o oferir més beques per als joves.	Administracions i societat civil
24	Potenciar l'esport en edat escolar en totes les seves vessants.	Administracions i societat civil
25	Proposar forfets més econòmics als joves del país en edat escolar i als ubicats en el món laboral d'edats compreses entre els 16 i els 29 anys.	Totes les administracions
Formació continuada d'empresa		
26	Potenciar els plans de formació de les empreses.	Govern
27	Augmentar i facilitar l'accés a l'oferta formativa d'empresa.	Govern i societat civil
28	Impulsar la formació dins de l'horari laboral.	Govern i societat civil
29	Finançar cursos de formació professional continuada.	Administracions i societat civil
Formació en lleure		
30	Creació del marc legislatiu per a regular les titulacions d'educació en el lleure.	Govern
31	Ampliar i diversificar l'oferta formativa per a educadors en el lleure.	Govern i agents que hi treballen
32	Abaratir i afavorir l'accés a la formació de monitors.	Govern i agents que hi treballen
Altres àmbits (civisme, educació en valors, educació ambiental, etc.)		
33	Incloure dins dels plans d'estudis assignatures dirigides a potenciar els valors humans i organitzar activitats de serveis cívics.	Govern i societat civil

34	Potenciar l'educació en valors des de l'educació no formal i del lleure	Govern, FNJA i societat civil
35	Proposar més programes d'educació ambiental.	Govern i societat civil
36	Complement de formació per a la policia i el servei d'ordre en la seva intervenció amb els joves, bàsicament en l'àmbit de la prevenció.	Govern

4.-CONCLUSIONS

La primera part de l'apartat de conclusions anirà enfocat a comparar els resultats referents a l'àmbit de la formació de l'enquesta realitzada per l'Institut d'Estudis Andorrans amb els resultats del present informe.

En segon lloc proposarem una síntesi recapitulativa de les necessitats i de les propostes descrites, i finalment donarem algunes orientacions sobre com procedir a l'hora de gestionar la informació que hem presentat.

Punts que es relacionen amb els resultats de l'enquesta de l'IEA.

Com ja hem detallat anteriorment, una de les fonts d'informació que hem pogut explotar han estat els resultats de l'enquesta de l'Institut d'Estudis Andorrans. Volem detallar tot seguit quines són les dades que ens han estat d'utilitat per tal de contrastar-les.

Aspectes rellevants de l'enquesta de l'IEA tinguts en compte en el present informe.

Les dues mostres s'aproximen pel que fa a l'ocupació dels joves, ja que el 66,5% dels joves enquestats per l'IEA treballen, mentre que en el cas dels que han contestat a l'enquesta específica per formació treballen un 58%.

a) El 57,2% dels joves enquestats per l'IEA que treballen manifesten tenir intenció de seguir la seva formació. Aquesta dada no la podem contrastar directament amb les nostres enquestes, però sí en el fet que manifesten necessitats formatives.

b) El 58% pensa que la formació que segueix o que ha seguit respon o ha respost a les seves expectatives professionals.

c) De les necessitats formatives que manifesten els enquestats, es constata que no troben l'oferta adequada en els següents àmbits:

25% Formació professional i formació continuada

20% Formació universitària

10% Expressió artística

7% Salut i benestar

5% Esports

5% Monitor i entrenador esportiu

4% Idiomes

3% Dansa

3% Música

2% Cuina i restauració

2% Activitats lúdiques i culturals

Es pot observar com la majoria de demandes exposades en aquest informe es veuen reflectides i quantificades en l'enquesta de l'IEA.

Síntesi recapitulativa de les necessitats i de les propostes descrites en el present informe.

A tall de conclusió, considerem que els joves del país destaquen els següents aspectes generals pel que fa a la formació.

Necessitat de millorar l'oferta de formació

Una de les necessitats que hem anat trobant en la majoria dels aspectes de la formació fa referència a la pròpia oferta. En la majoria de temes que hem plantejat als joves es troben mancances pel que fa a:

➤ Quantitat

En molts aspectes i segurament per raó de les dimensions del país, es detecta una mancança d'ofertes formatives, que no afecten a la formació obligatòria, sinó que s'adrecen sobretot a la formació professional i universitària, i a formacions de caràcter no formal.

➤ Diversitat

Relacionada amb la quantitat de formació oferta, en molts dels aspectes es troba una oferta poc diversificada.

➤ Difusió/Informació

En alguns casos es pensa que potser el que manca és una difusió i una informació que arribi a més persones, ja que algunes necessitats que s'han recollit ja queden cobertes per les diferents ofertes del país, però molts joves encara ho desconeixen.

➤ Coordinació

Finalment, pel que fa a l'oferta, a vegades es detecta una manca de coordinació, ja que podem trobar moltes ofertes que responen a una demanda i d'altra banda podem trobar demandes no cobertes per cap oferta.

Necessitat de facilitar l'accés a la formació

Una altra necessitat que es recull com a transversal en la majoria de temàtiques és l'accés a les diferents formacions. Aquesta dificultat d'accés ve donada en la majoria de casos per:

➤ Cost

Les formacions de caràcter no formal o universitàries que es segueixen al país tenen generalment un cost elevat per al poder adquisitiu de la majoria de la població jove. D'altra banda, el fet d'haver de seguir part de la formació fora del país, n'encareix molt més el cost, malgrat que l'import directe de les matrícules no sigui gaire elevat. Tot i la política d'ajudes i de facilitats, els enquestats perceben que aquesta formació continua encara sent poc accessible per a alguns d'ells.

➤ Horaris

Pel que fa als joves que treballen, aquests troben a faltar formacions més compatibles amb els seus horaris. Això no es pot generalitzar en tots els sectors, però sí que és rellevant, sobretot pel que fa a la formació continuada d'empresa.

➤ Proximitat

Malgrat que en un país de dimensions reduïdes això no hauria de ser un obstacle, ens trobem que l'oferta no és homogènia a totes les parròquies i tenim un sector de joves (menors de 18 anys) que tenen dificultats per a seguir formacions a causa de la manca de transport públic en algunes franges horàries.

Necessitat de treballar per reduir el fracàs escolar, de fomentar els valors i les actituds

Un altre bloc de necessitats que cal posar de manifest és el de totes aquelles relacionades amb el fracàs escolar i el treball dels valors i les actituds en els joves. D'una banda, això queda bastant palès en els nivells obligatoris i en l'apartat d'altres del final de l'informe. Malgrat que les dues temàtiques es podrien tractar per separat, tenen molts punts en comú i molta influència entre elles.

En molts casos, i tal com hem avançat al principi del document, moltes mesures per a treballar aquests temes passen per la unió i el treball conjunt dels agents implicats en l'educació dels joves: famílies, educació formal, educació no formal i altres professionals.

Els objectius d'aquesta coordinació en el treball són generalment:

- a) Prevenir les situacions que poden conduir a una situació de fracàs escolar.
- b) Consolidar el treball dels valors i de les actituds en tots els àmbit de la vida dels joves.
- c) Fer front de manera eficient a les problemàtiques que poden aparèixer en els joves, especialment les que deriven en conductes incíviques i antisocials.

Orientacions per al treball sobre les necessitats dels joves pel que fa a la formació

Per tal de garantir l'èxit d'un pla nacional de la joventut i dels plans locals respectius, cal que es tinguin en compte algunes orientacions.

Implicació activa dels agents concernits

Implicar activament al màxim nombre de responsables dels diferents àmbits concernits (públics, privats, sector social, etc.) per a perfilar i completar la detecció de necessitats i per a analitzar la viabilitat de les mesures a prendre. Un pla que no els tingui en compte té el risc de bloquejar-se i de no aconseguir polítiques transversals eficaces.

Valorar les polítiques i les accions que ja s'estan duent a terme

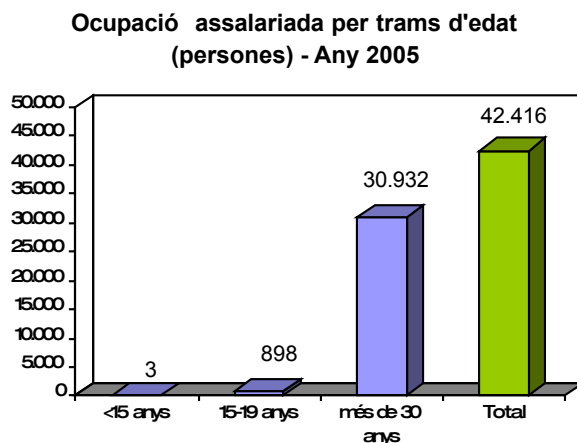
Moltes de les accions que s'han proposat en aquest informe ja s'estan desenvolupant o planificant. Cal avaluar, doncs, si aquestes accions són realment millorables o, si com ja hem avançat, és la manca d'informació que en fa percebre l'oferta com a insuficient.

ÀMBIT DE LA INSERCIÓ LABORAL

Per tal de definir els conceptes en l'àmbit de la inserció laboral, en un primer moment exposarem l'informe elaborat per la senyora Pilar Escalé; tot seguit presentarem les dades estadístiques extretes de l'enquesta del CRES (Centre de Recerca Sociològica) relacionades amb aquestes matèries; i finalment exposarem algunes propostes.

1. INTRODUCCIÓ

La població assalariada menor de 30 anys ha estat d'11.484 persones de mitjana anual l'any 2005, la qual cosa representa el 27,1% del total d'assalariats afiliats a la CASS. Aquesta xifra situa la taxa d'ocupació en aquest tram d'edat –mesurada com el nombre de treballadors assalariats de menys de 30 anys amb relació a la població de 15 a 29 anys– en el 74,7%.

L'anàlisi de la distribució de l'ocupació assalariada per trams d'edat mostra que els joves assalariats d'edat compresa entre els 15 i els 19 anys –898 persones– representen el 2,1% del total d'assalariats del país i el 24,8% de la població total d'entre 15 i 19 anys. En canvi, el nombre mitjà d'assalariats que se situen en un rang d'edat d'entre els 20 i els 29 anys, ha estat de 10.583 persones l'any

2005, xifra que representa una quarta part del volum total d'assalariats inscrits a la CASS i el 90,1% de la població de 20 a 29 anys.

Per sectors, els serveis són els que proporcionen ocupació al percentatge més elevat de treballadors joves –amb un 79,2% del total d'assalariats menors de 30 anys–, mentre que el sector de la construcció n'absorbeix el 16,6%, i la indústria i el sector primari el 4% i el 0,3% respectivament.

La forta concentració de l'activitat econòmica entorn dels serveis comporta que gran part de la mà d'obra d'entre 15 i 29 anys treballi en aquest sector. D'aquesta manera, el col·lectiu de treballadors menors de 30 anys que concentra el sector serveis representa el 21,4% del total d'assalariats del país –la majoria dels quals són joves d'entre 20 i 29 anys (19,8%). La construcció se situa com a segon sector més important –amb una participació del 4,5% sobre

el total d'assalariats-, mentre que la població menor de 30 anys ocupada a la indústria i al sector primari representa, en conjunt, només l'1,1% del total.

Nombre d'assalariats per grans sectors i trams d'edat – Any 2005

	Mitjana anual (persones)	% s o b r e total
Primari	138	0,32
Total < 15 anys	0	0,00
Total 15-19 anys	5	0,01
Total 20-29 anys	26	0,06
Total > 30 anys	107	0,25
Indústria	1.870	4,41
Total < 15 anys	0	0,00
Total 15-19 anys	27	0,06
Total 20-29 anys	428	1,01
Total > 30 anys	1.415	3,34
Construcció	6.747	15,91
Total < 15 anys	0	0,00
Total 15-19 anys	184	0,43
Total 20-29 anys	1.725	4,07
Total > 30 anys	4.838	11,41
Serveis	33.661	79,36
Total < 15 anys	3	0,01
Total 15-19 anys	683	1,61
Total 20-29 anys	8.404	19,81
Total > 30 anys	24.572	57,93
TOTAL	42.416	100,00

1.1. Anàlisi per branques d'activitat

1.1.a) Tram d'edat: 20-29 anys

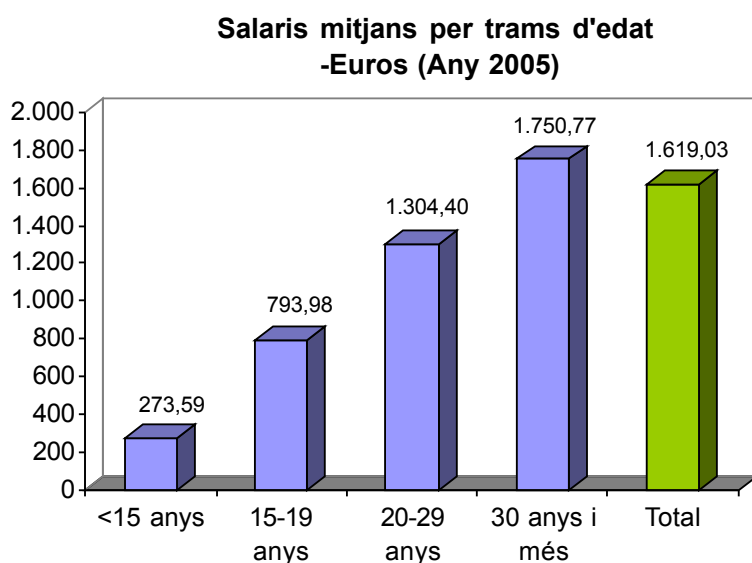
A un nivell més desagregat, la distribució de l'ocupació entre les activitats terciàries permet comprovar que la primera branca en importància per volum de treballadors d'edat compresa entre els 20 i els 29 anys és la del comerç i reparació de vehicles de motor, amb un 6,8% del total d'assalariats, seguida de la de l'hoteleria (4,2%). Per darrera es troben les activitats immobiliàries, de lloguer i serveis empresarials (2,3%), l'administració pública, defensa i seguretat social obligatòria (1,9%) i les altres activitats socials i de serveis prestats a la comunitat (1,9%), amb un volum d'assalariats menor que el de la construcció (4,1%); mentre que a la resta d'activitats, el nombre d'assalariats de 20 a 29 anys té un pes en l'ocupació total d'Andorra inferior a l'1%.

1.1.b) Tram d'edat: 15-19 anys

Pel que fa a la mà d'obra d'entre 15 i 19 anys, s'observa que en cadascuna de les branques el volum de treballadors d'aquest tram d'edat no supera l'1% del total d'assalariats del país. Destaquen amb un pes mínimament significatiu la branca del comerç i reparació de vehicles de motor –amb una participació del 0,96% sobre el total d'assalariats–, l'activitat constructora (0,43%), l'hoteleria (0,30%) i finalment les activitats immobiliàries, de lloguer i serveis empresarials (0,11%). A la resta d'activitats el nombre de treballadors de 15 a 19 anys representen uns valors molt baixos, per sota del 0,10%.

2. SALARIS

L'anàlisi dels nivells salarials per trams d'edat reflecteix clarament la progressió dels salaris al llarg de la vida laboral d'un individu i evidencia la influència en l'estructura dels salaris de variables associades, en bona part, a l'edat com per exemple, l'experiència en el lloc de treball, l'antiguitat, la formació, el grau de responsabilitat, etc.

El diferencial salarial per trams d'edat mostra una elevada correspondència entre nivells superiors de salari i els anys d'experiència laboral. Així, les persones que cobren un salari mitjà més elevat són les de més de 30 anys, amb un salari que és un

8,1% superior a la mitjana del conjunt de l'economia. La resta de joves menors de 30 anys perceben unes retribucions inferiors al nivell salarial mitjà: els treballadors de 20 a 29 anys, tot i que perceben un salari superior en un 60,5% al salari mínim¹, cobren un 19,4% menys en relació a la mitjana general; i els assalariats de 15 a 19 anys perceben un salari que és gairebé la meitat del salari mitjà, però que se situa un 14,8% i un 8,5% per sobre del salari mínim² aplicable als joves de 16 i de 17 anys, respectivament.

L'estructura de salaris per grans sectors mostra que els salaris mitjans corresponents als treballadors d'edat compresa entre els 20 i els 29 anys se situen, en tots els casos, per sota del nivell salarial mitjà del sector corresponent, en percentatges que oscil·len entre el 2% del sector primari, i el

22% i el 21% menys que perceben els assalariats de la indústria i del sector serveis, respectivament. Els joves d'entre 20 i 29 anys que cobren un salari mitjà més elevat són els ocupats en el sector de la construcció, amb un salari mitjà de 1.532,87 euros/mes, un 10,3% inferior a la mitjana del sector, però que se situa bastant en línia amb la mitjana global de l'economia –només un 5,3% inferior, segons dades de l'any 2005.

1. El salari mínim mensual a data 1 de juliol de 2005 aplicable a les persones de 18 anys o més és de 812,93 €.
2. El salari mínim mensual a data 1 de juliol de 2005 establert per als joves de 16 anys és de 691,60 € i l'aplicable a les persones de 17 anys és de 731,47 €.

Salaris mitjans per grans sectors i trams d'edat – Euros

	2005	Índex mitjana total d'Andorra =100	Índex mitjana sectorial =100
Primari	1.138,52	70,32	100,00
Total < 15 anys	---	---	---
Total 15-19 anys	724,52	44,75	63,64
Total 20-29 anys	1.112,79	68,73	97,74
Total > 30 anys	1.164,14	71,90	102,25
Indústria	1.775,41	109,66	100,00
Total < 15 anys	---	---	---
Total 15-19 anys	760,27	46,96	42,82
Total 20-29 anys	1.382,27	85,38	77,86
Total > 30 anys	1.913,37	118,18	107,77
Construcció	1.707,85	105,49	100,00
Total < 15 anys	144,50	8,93	8,46
Total 15-19 anys	948,84	58,61	55,56
Total 20-29 anys	1.532,87	94,68	89,75
Total > 30 anys	1.799,09	111,12	105,34
Serveis	1.594,51	98,49	100,00
Total < 15 anys	280,56	17,33	17,60
Total 15-19 anys	754,17	46,58	47,30
Total 20-29 anys	1.254,12	77,46	78,65
Total > 30 anys	1.734,44	107,13	108,78
Mitjana	1.619,03	100,00	

No obstant això, és en l'anàlisi de la situació del col·lectiu juvenil que se situa en un rang d'edat de 15 a 19 anys, on s'aprecien les diferències salarials més importants. Destaquen per uns salaris força per sota de la mitjana sectorial la indústria i els serveis, on les retribucions no representen ni la meitat del salari mitjà del sector –en concret a la indústria els salaris que cobren els treballadors de 15 a 19 anys representen només un 42,8% de la mitjana del sector i als

serveis el 47,3%—. Al sector primari, on es localitzen els nivells salarials més baixos, aquest col·lectiu percep un salari inferior a la mitjana del sector en un 36,4%; mentre que a la construcció, el salari mitjà d'aquest grup d'edat se situa un 44,4% per sota de la mitjana sectorial. No obstant això, cal remarcar que en aquest darrer sector els treballadors d'entre 15 i 19 anys compten amb un salari mitjà superior al salari mínim establert per als treballadors de 18 anys o més.

2.1. Anàlisi per branques d'activitat

A) Salaris mitjans en relació amb el salari mitjà total d'Andorra

A.1) Tram d'edat: 20-29 anys

Els salaris més elevats corresponen a la branca de producció i distribució d'energia, gas i aigua, on les retribucions dels joves d'edat compresa entre els 20 i els 29 anys són un 10,3% superiors a la mitjana del conjunt de l'economia. Aquest nivell contrasta amb el del treball domèstic a la comunitat, que amb un salari inferior en un 48,1% a la mitjana, és el sector de menys retribució. El segon sector en el rànquing salarial és el del sistema financer, amb uns salaris que són un 5,5% superiors a la mitjana. La resta de branques se situen per sota del nivell salarial mitjà, en percentatges que oscil·len entre el 5,3% de la construcció i el 38,1% menys que perceben els assalariats de 20 a 29 anys de les llars que ocupen personal domèstic. Dintre d'aquest grup de sectors destaquen les branques del comerç i de l'hoteleria, que ocupen bona part de la població andorrana, amb unes retribucions un 25,7% i un 28,9% inferiors a la mitjana, respectivament.

A.2) Tram d'edat: 15-19 anys

En aquest tram d'edat s'aprecia clarament com, en general, una menor experiència laboral determina un nivell de remuneració més baix per a la persona ocupada. Així, per branques d'activitat, s'observa que el salari mitjà de la construcció se situa un 41,4% per sota de la mitjana general; el de les activitats sanitàries, veterinàries i serveis socials, un 46,8%; i el de l'hoteleria, un 47,3%; mentre que a la resta de sectors els salaris que cobren els joves d'entre 15 i 19 anys no arriben ni a representar la meitat del salari mitjà. Cal assenyalar els casos de la indústria manufacturera i de la producció i distribució d'energia, gas i aigua, on els salaris són un 53% inferiors al salari mitjà, mentre que en la majoria de branques terciàries els salaris se situen entre un 52% i un 79% per sota de la mitjana.

B) Salaris mitjans en relació amb la mitjana salarial sectorial

B.1) Tram d'edat 20-29 anys

En la majoria de branques d'activitat els joves de 20 a 29 anys reben salaris més baixos que els de la resta de treballadors de més edat del sector, en percentatges que se situen entre el 2,3% menys de les activitats primàries i el 24,5% menys de l'administració pública, defensa i seguretat social obligatòria.

Així mateix, s'observa que les diferències retributives més importants es concentren en les ocupacions amb uns nivells salarials més elevats i per a les quals es necessita un grau de qualificació i d'experiència més alt. En concret, les dues branques que presentaven uns salaris lleugerament superiors a la mitjana general, -sistema financer i producció i distribució d'energia elèctrica, gas i aigua- són les que presenten una major divergència salarial entre els joves i la resta de treballadors, amb unes retribucions inferiors a la mitjana del sector en un 47,6% i un 36,1%, respectivament.

Contràriament, les activitats que requereixen menys qualificació i que compten amb una projecció professional força més limitada són les que mostren menys divergències salarials. Dins d'aquest grup destaquen la branca de llars que ocupen personal domèstic, en què les retribucions són prop d'un 2% superiors a la mitjana del sector, i la de treball domèstic a la comunitat, on els salaris que perceben els joves de 20 a 29 anys se situen en línia amb el nivell salarial mitjà del sector.

B.2) Tram d'edat: 15-19 anys

En el cas dels treballadors d'entre 15 i 19 anys novament es distingeixen dos grups d'activitat. Un primer grup, el més nombrós, format per 11 sectors en què els salaris no superen el 50% de la mitjana sectorial i dintre del qual destaquen les retribucions del sistema financer, amb una proporció de la vora del 21 % del salari mitjà del sector, les de la branca de producció i distribució d'energia elèctrica, gas i aigua (el 27,2%) i les de l'administració pública (el 34,9%). La resta de branques d'aquest grup presenten uns salaris que són entre un 51% i un 59% inferiors a la mitjana sectorial. Fora d'aquest ventall destaquen, per la seva major representativitat en termes d'ocupació, les branques de l'hoteleria i de la construcció, amb salaris relativament més elevats, que representen el 66,4% i el 55,6 %, respectivament de la mitjana salarial del sector.

Fent una lectura de l'enquesta als joves d'Andorra realitzada pel Centre de Recerca Sociològica de l'Institut d'Estudis Andorrans de data novembre de 2006, cal destacar que els joves andorrans estan estudiant en major proporció i que els no nacionals treballen en major proporció, i que segons els resultats amb les dades de Catalunya, el País Basc i el conjunt d'Espanya, a Andorra la proporció de joves que treballen es superior.

Les dades de l'enquesta indiquen que els més joves són els que tenen amb major freqüència treballs de curta durada, ja sigui perquè tenen més dificultats

per incorporar-se al mercat de treball o perquè busquen aquests tipus de treball temporal per compaginar-lo amb els estudis.

Els més grans de 25 anys són els que en major proporció treballen a jornada completa (94%) i els més joves en menor proporció, tot i que també és la majoritària (84%).

És també important remarcar que el 80% dels joves consideren que la seva feina és estable contràriament al 19% que no ho pensa.

Pel que fa als salaris, un 59% de joves pensa que tenen una feina ben pagada, tot i un 40% que no ho considera així.

Pel que fa a la satisfacció amb la feina, un 47% de joves estan satisfets i un 20% diuen que, tot i que no és la que buscaven, no la canviarien; davant un 31% que canviaria de feina si pogués.

El 46% de joves prefereixen treballar a Andorra, davant d'un 32% als quals els agradaria marxar a fora i d'un 20% que se sent indiferent.

3.- PROPOSTES

	Proposta	
1	Afavorir la formació permanent dels assalariats participant financerament en els costos de formació i en els costos salarials del període de formació.	Govern
2	Activar les accions i contractes d'aprenentatge en tots els rams professionals.	Govern
3	S'observa la necessitat de revisar la legislació laboral pel que fa a les pràctiques professionals, omplint mancances i adaptant-la a la realitat del país.	Govern
4	Promoure polítiques de sensibilització empresarial encaminades a fomentar la flexibilització horària.	Govern
5	Crear un observatori del mercat laboral andorrà, amb dos objectius. Primer: analitzar els processos d'inserció laboral dels joves provinents de la FP i analitzar els àmbits amb menys possibilitats de treball. Segon: obtenir dades fiables referents als llocs de treball existents i al nivell de competència dels treballadors i professionals que exerceixen al país. Cal saber on es crearan llocs de treball al conjunt del país en els pròxims anys i afavorir les estratègies perquè en siguin els joves els màxims beneficiaris.	Govern
6	El servei d'ocupació desenvoluparà una borsa de treball jove.	Govern

7	Donar valor a l'actual programa d'inserció sociolaboral vinculat als serveis socials i connectar-lo en alguns aspectes bàsics de formació d'aprenents dependent d'Educació.	Totes les administracions
8	Afavorir i facilitar suport als joves emprenedors.	Totes les administracions
9	Animar un sistema de tallers on els joves aprenguin a buscar feina.	Totes les administracions
10	Vetllar per la plena integració laboral dels joves amb discapacitats i el compliment de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitats.	Totes les administracions
11	Facilitar els contactes escola/universitat/empresa i estimular intercanvis nacionals i internacionals.	Govern
12	Adoptar mesures de tipus legal que permetin als joves de comptabilitzar la vida professional amb la vida familiar.	Totes les administracions
13	Facilitar eines informatives: coneixement de drets i deures laborals, individuals i col·lectius.	Tots els agents implicats

4.- Conclusions

Cal promoure polítiques que fomentin l'esperit emprenedor entre la joventut, així com la contractació dels joves, la formació continuada a les empreses i la fidelització del personal, la flexibilització dels horaris i mesures per a una millor compatibilització de la vida professional i laboral.

La creació i dinamització d'una borsa de treball jove també seria molt interessant per a millorar el mercat laboral i la situació dels joves.

L'existència de contactes escola/universitat/empresa permetria també la integració laboral, sense oblidar les formacions professionals.

ÀMBIT DE LA SALUT, LA FAMÍLIA I L'ENTORN SOCIAL

Per tal de definir els conceptes en l'àmbit de la salut, la família i l'entorn social, exposarem en primer lloc l'informe elaborat per la Sra. Teresa Cobo el mes de gener del 2007. Tot seguit presentarem les dades estadístiques extretes de l'enquesta del CRES (Centre de Recerca Sociològica) relacionades amb aquestes matèries i finalment farem algunes propostes i una conclusió sobre aquest àmbit.

- 1- INTRODUCCIÓ**
- 2- ESTADÍSTIQUES**
- 3- PROPOSTES**
- 4- CONCLUSIONS**

1- INTRODUCCIÓ

- 1-1. INTRODUCCIÓ
- 1-2. OBJECTIUS
- 1-3. CONSIDERACIÓ SOBRE ELS OBJECTIUS I ELS JOVES
- 1-4. PROBLEMÀTIQUES PREDOMINANTS DELS JOVES EN L'ÀMBIT DE LA SALUT
- 1-5. ORIENTACIONS EN L'ÀMBIT DE LA SALUT I ELS JOVES

1-1. INTRODUCCIÓ

A finals de l'any 2006 se m'encarrega elaborar un informe en relació a la situació dels joves i la salut a Andorra. Aquest informe està emmarcat en el procés d'elaboració del Pla Nacional de la Joventut.

Tot i que se'm fa difícil concretar alguns aspectes, les consideracions que apareixeran en aquest document són fruit d'algunes reunions efectuades dins del marc de l'elaboració del PNJ i de l'experiència de treball amb joves en àmbits educatius i de salut.

1-2. OBJECTIUS

El principal objectiu és assessorar en el àmbit de salut del PNJ sobre alguns aspectes pràctics que poden servir per a elaborar una política de joventut que sigui més eficient pel que fa a la salut.

És per això que cal tenir clares quines són les característiques que defineixen la joventut i la salut dels joves, i més concretament els joves d'Andorra, per a poder adaptar el Pla a aquestes característiques.

1.3- CONSIDERACIONS

En primer lloc l'interval d'edat que s'ha escollit com a "diana" per a l'etapa de la joventut abraça dos períodes psicoevolutius diferents. El primer tram agafaria l'adolescència i primera joventut (dels 15 als 22-25 anys orientativament), i el segon tram agafaria la joventut "adulta". Aquesta divisió és orientativa, encara que important, perquè les característiques, estil de conducta, preocupacions, etc. poden ser bastant diferents en un període o en l'altre.

1.3.1- Adolescència i primera joventut

Respecte de l'adolescència i primera joventut crec que apareixen una sèrie de característiques que s'han de contemplar a l'hora del disseny d'una política de joventut (això és vàlid per al treball en els altres àmbits del PNJ). Entre aquestes característiques jo destacaria:

- Hi ha més inestabilitat emocional en general, que ve determinada per l'etapa evolutiva en la qual es troben.

- No acostumen a tenir percepció de risc, la qual cosa fa que s'arrisquin en conductes que afecten a la salut.

- Escullen o cerquen activitats amb l'objectiu principal de l'obtenció de plaer o diversió i, per tant, els pot costar fer comportaments que no tinguin aquestes conseqüències.

- La percepció del temps és immediata. Això vol dir que no acostumen a tenir en compte plans a llarg termini i, per tant, viuen l'"aquí, ara" més immediat. Els costa, doncs, canviar cap a conductes de les quals obtinguin un benefici a mitjà i llarg termini. Particularment, crec que això està definint el perfil de jove dels darrers anys (abans els joves tenien més en compte les fites a llarg termini i, en conseqüència, invertien més esforços en aconseguir-les).

- En aquesta edat, tot i que el model de comportament ofert per la família (els pares fonamentalment) és important, tenen tendència a seguir les directrius i consells dels "iguals" i, per tant, es deixen influir per l'opinió d'amics, companys o possibles parelles, així com dels models socials, publicitaris, etc. En aquest cas, les campanyes de prevenció i promoció de conductes saludables han de tenir això en compte.

- No acostumen a percebre que la salut pròpia sigui un problema immediat i per això es fan més conductes de risc sense avaluar-ne les conseqüències a mitjà o llarg termini.

- Els pot costar realitzar comportaments que requereixen un esforç continuat si els beneficis no són immediatament evidents.

- Acostumen a gaudir del que es pot considerar com a "bona salut" respecte de malalties o deteriorament físic. Això no és tan evident en l'aspecte psicològic.

- Els pares assumeixen normalment la cura de la seva salut i, per tant, els joves deleguen en la supervisió dels pares les mesures necessàries per a mantenir-la.

- No tenen una bona capacitat d'autoconeixement i de percepció de les causes-efectes i sovint no són conscients del seu propi estat de salut i de quins factors estan intervenint per a mantenir-la.

-El problema més important, en la meua opinió, és que realitzen comportaments de risc que poden posar en perill el bon estat de salut que la majoria posseeixen.

1.3.2- Etapa adulta jove

Pel que fa a l'etapa adulta jove hi ha alguns aspectes que es poden mantenir de l'etapa anterior, encara que hi ha també aspectes propis que convé esmentar:

- Hi ha més percepció de risc, ja que l'experiència de vida és més àmplia i per tant poden haver patit ja alguna problemàtica de salut ells mateixos o persones del seu entorn.

- Hi ha més maduresa psicològica, pròpia d'una major edat i de la seva incorporació al context adult, que els obliga a adaptar-se a diferents situacions amb un nivell d'exigència més elevat.

- Hi ha una percepció del temps i de les conseqüències de les seves accions i de les dels altres molt més ajustada a allò que és real i, per tant, poden fer comportaments que els reportin beneficis (en aquest cas en la salut) a mitjà termini.

- Poden mantenir comportaments de risc si la seva experiència respecte d'aquests comportaments no ha estat negativa. En tot cas tenen més control sobre el risc o el perceben millor.

- Perduren de forma força estable els models de comportament familiar i social i no es deixen influir tant pel grup "d'iguals".

- Tot i que segueixen gaudint d'una bona salut física, en general poden aparèixer problemes físics com a conseqüència de comportaments en el passat. En l'aspecte psicològic poden aparèixer una sèrie de trastorns que s'inicien típicament en aquesta etapa de la vida.

- Són més conscients de si mateixos i de l'entorn que els envolta i per tant estableixen més fàcilment relacions de causa-efecte entre certs comportaments i les seves possibles conseqüències.

- Poden assumir que el seu benestar psíquic i físic depèn de les seves pròpies accions al respecte, i per tant que han de tenir una millor cura de si mateixos en general.

Com podem veure, les característiques pròpies de l'adolescència fan que les accions a realitzar en l'àmbit de la salut s'hagin d'adaptar de forma important a aquestes característiques, ja que si no és així podrien ser banals i de poca eficàcia.

D'altra banda, és fonamental l'acció educativa i preventiva que han vingut desenvolupant els pares al llarg de la infància –i que ha de continuar en l'adolescència– perquè el jove adolescent mostri comportaments o hàbits saludables, sigui conscient dels seus possibles problemes de salut i demani ajuda en el cas que aquests se n'hi presentin.

La família ha d'oferir models de comportament coherents amb allò que estan educant (només així són els pares uns educadors eficients), i per tant un PNJ en l'àmbit de salut ha de tenir en compte quines accions cal fer perquè les

famílies siguin les primeres i fonamentals educadores en hàbits saludables i en la prevenció de possibles problemes de salut. Descuidar l'acció sobre les famílies faria que fracassés qualsevol projecte de salut sobre els joves.

En canvi, en l'etapa "adulta jove", la persona seguirà estant influenciada pel model familiar encara que haurà interioritzat molts comportaments d'hàbits i prevenció i els viurà com a propis. Això vol dir que la cura d'ells mateixos és assumida des de la seva responsabilitat. El que passa és que en aquesta etapa la influència dels models socials i publicitaris són importants i, per tant, un adult jove pot canviar certs hàbits en funció de les expectatives socials que això comporta. És en aquesta etapa quan certs tipus de campanyes (de tipus més publicitari) poden ser més eficaces. Malgrat tot, els joves adults poden arrossegar estils de conducta propis d'etapes anteriors (adolescència).

Pel que fa a qualsevol acció o iniciativa proposada pel PNJ respecte a la salut, cal tenir en compte que els resultats positius d'accions en aquest camp els veurem al cap del temps i, per tant, és molt poc probable que observem canvis en els hàbits de comportament dels joves a curt termini. És com si estiguéssim invertint en salut però els beneficis anirien apareixent de forma progressiva i a llarg termini. No podem pretendre canviar els models socials, els estils educatius familiars, etc. d'un dia a l'altre.

D'altra banda, la implicació dels joves en la participació social no és gaire elevada, ja que s'està tendint a una progressiva individualització i egocentrisme que fan difícil accions globals dels joves per a implicar-se en processos de canvi socials o per a implicar-se en el seu propi procés de canvi.

I-4. PROBLEMATIQUES PREDOMINANTS DELS JOVES EN L'ÀMBIT DE LA SALUT

Aquesta etapa vital es caracteritza perquè apareixen un menor percentatge de malalties en general, malgrat l'estil de vida més arriscat en alguns aspectes. És per això que a les estadístiques de països veïns s'observa com a primeres causes de pèrdua de la salut l'execució de certs comportaments de risc que tenen conseqüències i, per tant, que són clarament evitables.

Aquesta situació és similar a Andorra, on els joves mostren comportaments similars als dels països veïns. Probablement certes particularitats del funcionament del nostre país intervenen en les problemàtiques de salut.

Així doncs, destacaria com a principals problemes de salut:

La sinistralitat en el trànsit, les conductes sexuals de risc, els problemes derivats de l'ús de substàncies tòxiques (drogues), els problemes derivats dels trastorns alimentaris i la salut mental en general.

Si concretem, podem veure que l'ús de forma irresponsable d'un vehicle pot tenir conseqüències greus sobre el jove o d'altres persones, i és primera causa de mortalitat dels joves en els països veïns. Per tant, l'educació per a la prevenció de conductes temeràries al volant i el foment d'una conducció responsable són prioritàries.

En el cas de les conductes sexuals de risc trobem com a principals problemes que afecten a la salut física o psíquica les següents: els embarassos en adolescents i les conductes sexuals de risc que puguin comportar infeccions i conseqüents malalties greus. En aquest cas els agents que s'ha vist que són útils en la prevenció i gestió de riscos són: els pares, l'escola i els "iguals" especialment; així com les campanyes publicitàries que s'han vingut realitzant en diferents períodes (especialment les adreçades a evitar el contagi de la sida).

Respecte de l'ús de substàncies tòxiques cal dir que hi ha alguns aspectes que poden ser característics de la població juvenil d'Andorra. En concret pot ser que el nivell adquisitiu mitjà del jove d'Andorra sigui més alt i que, per tant, li permeti accedir al mercat de les drogues més cares (cocaïna, per exemple). Això pot comportar que l'ús d'aquestes drogues sigui més elevat que en els països veïns.

Hi ha, però, aspectes comuns als joves d'altres països, com el fet que hagi disminuït de forma important la percepció de risc en el consum general de tòxics, en especial del cànnabis i la cocaïna, i per tant que el seu consum hagi augmentat entre la població jove. A més, hi ha hagut un canvi important en la forma d'ús d'algunes drogues. Així doncs, en l'actualitat hi ha molts joves que utilitzen les drogues en el context de l'oci (això és especialment greu pel que fa a l'alcohol a Andorra), però també hi ha joves que utilitzen d'altres drogues de forma diària (és especialment greu l'augment del consum de cànnabis de forma diària).

Respecte del consum de drogues lligat a l'oci caldria pensar ja en alternatives d'oci per als joves, que no es limitin als locals nocturns (que és quan especialment es consumeixen diferents tipus de tòxics).

Les conseqüències sobre la salut mental de l'ús diari del cànnabis s'estan investigant en l'actualitat i els primers resultats d'aquestes investigacions són molt preocupants. D'altra banda, l'interès dels traficants de drogues és arribar a individus joves (són més vulnerables) i a la major quantitat possible (per tant, estan canviant les xarxes de distribució de les drogues il·legals), fent que els propis joves siguin petits venedors als seus amics, i així es poden guanyar uns diners per als seus capricis.

En el cas de les drogues legals es manté l'ús del tabac de forma important, però des de fa uns anys s'ha tendit a un comportament d'abús d'alcohol (lligat a l'oci nocturn). Aquest comportament afecta de forma negativa a d'altres comportaments relacionats amb la salut dels joves (la conducció i els comportaments sexuals), ja que disminueix notablement la percepció del risc de certes pràctiques i es té pitjor control dels impulsos en general. És evident que hi ha una associació important entre abús d'alcohol, conducció perillosa i conductes sexuals de risc.

En el camp de la salut mental intervé un aspecte preventiu, però també es dona el cas de l'aparició de patologies psicològiques no lligades a conductes de risc. En aquest cas, el PNJ hauria de contemplar que es pugui assegurar una assistència mental especialitzada que pogués ser utilitzada pels joves. Cal recordar que a Andorra hi ha una important mancança d'especialistes en salut mental infantil i juvenil, i a més gran part dels especialistes (psicòlegs) no poden estar conveniats amb la CASS (motius polítics, econòmics??) i per tant

l'assistència en salut mental és privada en la seva majoria. Això vol dir que sovint un jove no pot assumir el cost econòmic que suposa aquesta assistència privada.

D'altra banda, hi ha aspectes a tenir en compte per a prevenir l'aparició de certes patologies mentals més lligades als esdeveniments externs. En aquest cas la salut mental dels joves es pot veure força afectada per una situació familiar desestructurada o per una situació familiar en què no hi hagi gaire interacció entre els seus membres a causa de les condicions laborals dels progenitors. Així, la socialització i l'educació dels joves depèn d'altres persones que passen a ser el referent quant a model de comportament. En aquest sentit és indispensable tenir cura que les famílies puguin desenvolupar la seva tasca educadora de forma suficient, perquè els joves aprenguin del model familiar els hàbits saludables.

Relacionat amb el camp de la salut mental trobem una altra de les problemàtiques de salut que han augmentat en els darrers anys a occident i que segueix en augment, afectant especialment els joves. Es tracta dels trastorns lligats al comportament alimentari (anorèxia, bulímia, menjar compulsivament, obesitat...).

Amb referència a aquests trastorns sabem que la influència dels models estètics socials i les pautes educatives familiars són vitals. Per tant, un cop més la família és el principal agent preventiu i detector dels primers símptomes dels trastorns (actuar el més aviat possible és fonamental).

A més, l'interval d'edat on apareixen aquests tipus de problemes se situa en la pubertat i adolescència, i fàcilment es cronifiquen, de manera que continuen afectant durant l'edat adulta.

1-5. ORIENTACIONS PER A LES ACCIONS EN L'ÀMBIT DE LA SALUT DELS JOVES

A tall de conclusió, m'agradaria insistir en alguns aspectes clau que intervenen en la promoció de la salut en els joves.

En primer lloc, les accions sobre els joves han de ser fonamentalment preventives, on predomini l'objectiu que els joves siguin capaços de ser conscients de les conseqüències de les seves accions, de la seva responsabilitat envers ells mateixos i on el que s'ha de pretendre és que el jove gestioni de forma madura els riscos associats a certs comportaments.

S'ha de cuidar especialment l'acció sobre les famílies, ja que són elles el primer i principal agent socialitzador dels joves (si canviem actituds en els adults canviaran els seus comportaments i aquests serviran d'exemple per als joves). I si les famílies eduquen en salut des del principi és més difícil que el jove adopti comportaments enfrontats amb aquest model.

La major part dels resultats d'un bon PNJ en l'àmbit de salut arribarà a mitjà i llarg termini, tot i que es poden recollir alguns fruits de forma bastant immediata (per exemple, pel que fa a l'assistència en salut mental).

Per acabar no vull deixar d'esmentar un aspecte lligat a la salut en general i que, per tant, intervé en el manteniment de la bona salut dels joves. Concretament em refereixo a la cura de les condicions mediambientals. És evident que un medi ambient on no hi hagi cura per a evitar les accions dels

tòxics (sobre l'aigua, l'atmosfera, etc.) esdevindrà un medi ambient que generarà patologies (en alguns casos molt greus) o que, si més no, pot provocar un deteriorament progressiu de l'estat de salut de les persones que habiten en ell, i en conseqüència seria un factor que intervindria negativament en la salut de les persones. Crec que cal implicar els joves no només en la promoció de la seva salut sinó també en la preservació d'unes condicions mediambientals saludables.

2- ESTADÍSTIQUES

Tot seguit presentarem les dades estadístiques obtingudes mitjançant l'enquesta de joventut realitzada pel CRES el novembre del 2006.

➤ D'una banda, parlem del resultats obtinguts en matèria de família

En primer moment veiem que el 71% dels joves d'entre 16 i 29 anys són solters, el 19% viuen en parella, el 9% estan casats i l'1% estan separats o divorciats. Amb l'edat la proporció de solters disminueix i el percentatge dels joves casats o que viuen en parella augmenta. Es constata que hi ha més noies que viuen en parella o estan casades, i que el 7% d'aquestes noies tenen algun fill.

Pel que fa la situació de convivència, el 46% dels joves enquestats viuen amb la família d'origen, el 43% en un pis diferent i el 8% en situació intermèdia (estudiants).

La convivència esta relacionada amb tres factors, d'una banda amb l'edat. Els més joves són els que en major proporció viuen amb els pares; i la majoria de joves de 25 anys ja estan emancipats.

D'altra banda, la convivència esta associada amb l'estat civil. La major part de solters viuen amb els pares, mentre que els casats, les parelles de fet i els separats o els divorciats viuen en una llar independent.

Finalment, la convivència esta vinculada amb l'activitat. Els joves que estudien viuen amb els pares, i els joves que treballen viuen en una llar independent.

Pel que fa a la paritat i a la nacionalitat dels enquestats, de forma general s'observa que les dones s'emancipen de la llar familiar abans que els homes. Els joves no andorrans o nascut fora d'Andorra viuen en major proporció en una llar independent, ja que han vingut al país per raons laboral sense la seva família.

D'altra banda, els motius de les dificultats per a emancipar-se segons els joves són principalment el preu de l'habitatge, amb un 86%; en segon lloc la falta d'ingressos (45%); i finalment un 3% dels enquestats pensen que és per comoditat.

Segons els enquestats, la independència econòmica està dividida en diferents factors: d'una banda, el 34% dels joves viuen dels seus propis ingressos; d'altra banda, el 23% dels enquestats viuen dels seus ingressos i dels de la parella; un 21% de joves viuen exclusivament dels ingressos de la família; i finalment el 21% dels enquestats viuen dels seus ingressos i dels de la seva família.

Pel que fa les responsabilitats de la llar, els joves casats o en parella comparteixen les tasques de la llar, però cal remarcar que les dones les assumeixen majoritàriament. Els joves que viuen a casa dels pares reparteixen les tasques, però aquestes estan assumides en major proporció per la mare.

D'altra banda, parlem dels resultats obtinguts en els hàbits i els valors socials, que podria ser qualificat com a entorn social:

La majoria dels joves no justifiquen mai les conductes perilloses: conduir amb una copa de més amb un 77%, embrutar els carrers amb el 75%, prendre drogues il·legals amb el 65%.

També s'observa que els hàbits que els joves enquestats consideren que estan molt o bastant estesos són:

- Fumar i consumir alcohol (95%)
- Portar una alimentació desequilibrada (87%)
- Consumir drogues il·legals (82%)
- Portar una vida sedentària (74%)
- Estrès i depressió (69%)
- Relacions sexuals sense protecció (62%)

Finalment, les conductes de risc que han dut a terme els joves enquestats, sense especificar la seva freqüència, durant els darrers 12 mesos han estat: en un 51% el fet de beure més del compte; el 32% dels enquestats ha reconegut haver conduït sense respectar les normes de trànsit; i un 28% han consumit drogues il·legals. Els més joves reconeixen en major proporció haver begut més del compte i haver consumir drogues il·legals. Els nois reconeixen haver realitzat més aquestes conductes que les noies.

➤ Finalment parlem del resultats obtinguts en matèria de sexualitat

Les joves consideren que la sexualitat és molt i/o bastant important en un 86%. Els nois de més edat són els que qualifiquen en major proporció aquest tema com a important.

Les joves parlen més de sexualitat amb els amics (88%) i ho fan més els nois. Amb els pares, els joves parlen amb certa freqüència del tema, i amb els professors parlen sobretot de les malalties de transmissió sexual. Si tenen algun problema, el 59% dels joves es dirigeixen als metges; el 56%, als amics; i el 40%, als pares.

Cal destacar que com més grans són els joves, menys parlen d'aquests temes, excepte dels sentiments amorosos. En aquest aspecte són els més joves els qui menys en parlen.

3- PROPOSTES

En aquest punt farem algunes propostes en l'àmbit de la salut i de benestar, i les seves competències.

3-1. Propostes en matèria de SALUT

	<i>Proposta</i>	
1	Prioritzar, per part de les diferents administracions, les polítiques de prevenció i de promoció de la salut en aquells aspectes que més afecten als joves (trastorns alimentaris, drogues...).	Totes les administracions
2	Promoure un programa específic dins els centres, a partir de secundària implicant tots els agents que participen en el procés educatiu.	Govern
3	Desenvolupar i incentivar les campanyes centrades en el Pla de Prevenció de les Drogodependències.	Tots els agents implicats
4	Promoure campanyes que augmentin la informació veraç sobres les substàncies addictives i els riscos derivats del seu consum.	Tots els agents implicats
5	Crear un mecanisme pel qual un professional de la salut vagi de forma periòdica als centres de secundària, per tal d'obrir un espai personalitzat en el qual poder-hi fer consultes i preguntar dubtes de manera privada.	Govern
6	Parlar a les escoles amb naturalitat de la sexualitat, perquè així es promou, des de petits, que posteriorment no hi hagi tabús ni vergonyes. Que a les escoles hi hagi un pla d'educació sexual que abracci la totalitat de les etapes educatives amb l'objectiu d'informar, educar i promoure conductes saludables.	Educació i escoles
7	Incorporar a la pàgina web informativa per als joves un apartat on es puguin fer consultes sobre salut i on els joves tinguin resposta d'un expert (fòrum).	Govern
8	Enviar informació de forma coordinada sobre sexualitat als pares perquè tractin aquest tema amb naturalitat i puguin parlar-ne amb els seus fills.	Totes les administracions

9	Demandar als responsables de la televisió andorrana que els patrons de conducta que hi surtin siguin saludables, ja que massa sovint es veuen nois i noies adolescents que consumeixen alcohol, tabac i altres drogues, i que tenen uns patrons de conducta molt poc saludables.	Govern
10	Proposar programes en els mitjans de comunicació on, posteriorment al programa, es reflexioni i es facin activitats com convidar nois i noies amb problemes relacionats amb la salut i que es puguin rebre trucades al respecte.	Govern
11	Demandar als propietaris de les discoteques i dels bars que abaixin els preus de les begudes no alcohòliques, ja que normalment les begudes sense alcohol són gairebé tan cares com les begudes alcohòliques de pocs graus i això fomenta el consum de l'alcohol.	Govern
12	Crear una taula de polítiques de salut amb la participació activa del Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra.	Govern
13	Incorporar a les màquines expenedores de tabac xiclets i pegats de nicotina.	Govern
14	Fomentar la pràctica esportiva mitjançant l'activitat física, per tal d'incentivar els hàbits saludables, mantenint les dietes correctes i programes adaptats a les característiques dels individus.	Tots els agents implicats

3-2. Propostes en matèria de BENESTAR

	<i>Propostes</i>	
1	Millorar i ampliar els recursos socials, tant públics com els de les entitats.	Totes les administracions
2	Definir programes integrals d'inclusió orientats a col·lectius vulnerables.	Govern
3	Crear el servei d'educador de carrer.	Totes les administracions
4	Generar mesures perquè no es produeixin guetos motivats per una deficient política urbanística.	Totes les administracions
5	Promoure l'intercanvi de serveis i coneixements entre ciutadans i ciutadanes a través dels anomenats "bancs del temps".	Totes les administracions
6	Realitzar campanyes per a conscienciar la ciutadania en general que qualsevol tipus de violència no porta enlloc.	Govern

7	Garantir mesures socioeducatives als joves menors que delinqueixen i, sobretot en el cas d'aquells que reincideixin, assegurar també que es realitzarà un treball assistencial i socioeducatiu amb aquests joves.	Totes les administracions
8	Incloure l'educació per la pau i cooperació en el currículum dels centres d'educació formal.	Govern
9	Crear un servei de mediació i intervenció sobre la pau i la cooperació, on centralitzar la informació i assessorament, ja que ajudaria a visualitzar aquest àmbit i permetria que tothom sabés on dirigir-se en primera instància si volgués col·laborar, demanar suport, etc.	Govern
10	Portar a terme processos de sensibilització sobre mediació que impliquin com a última fase una acció social concreta que resolgui el conflicte.	Totes les administracions
11	Promoure campanyes que incentivin el comerç just i la banca ètica, evitant el consum de productes i serveis d'empreses èticament poc responsables.	Totes les administracions

4- CONCLUSIONS

Com a punt final, podem destacar que el col·lectiu jove del nostre país no justifica mai les conductes perilloses o incíviques que duen a terme. No obstant això, aquests fenòmens continuen ocasionant-se. De la mateixa manera aquestes conductes es reproduïxen amb els hàbits de fumar, consumir alcohol, i fins i tot consumir drogues.

Tots aquests hàbits estan estesos entre el col·lectiu més jove i, per tant, hem d'actuar de manera immediata a fi que aquests comportaments no degenerin. Així doncs, hem de prioritzar les polítiques de prevenció i de promoció de la salut en aquells aspectes que més afecten els joves. Per aquest motiu considerem que la implicació de les diferents institucions públiques i de les entitats hauria de ser majoritària i sobretot diversificada. La finalitat d'aquesta tasca hauria de permetre obtenir els mecanismes i les eines per tal de crear una ciutadania responsable i madura en la presa de decisions.

L'arquitecte Antoni POL i SOLÉ analitza la realitat dels joves i l'habitatge a Andorra.

1. INTRODUCCIÓ

És una evidència que l'estructura actual del sector de l'habitatge i del mercat immobiliari al Principat d'Andorra no permet donar solució adequada a les necessitats d'allotjament de les capes de població amb rendes mitjanes o baixes, o amb característiques i problemàtiques específiques que les allunyen dels mecanismes de l'oferta del mercat, significativament en el cas dels joves. En un context de mercat laboral precari, agreujat per l'increment constant dels preus de qualsevol producte, incloent-hi aquells de primera necessitat, es fa difícil poder comptar amb recursos suficients per afrontar l'entrada i el pagament d'un nou habitatge i ni tan sols l'opció del lloguer és avui una solució per a aquestes llars, ja que l'oferta de lloguer a preus moderats és molt reduïda en veure's marcada pel procés inflacionista general del mercat. D'altra banda, l'experiència ha demostrat que les mesures adoptades per les diferents administracions públiques en aquest àmbit no han funcionat, i és especialment greu el fet que la promoció d'habitatges de protecció oficial a Andorra és a dia d'avui inexistent.

2. ESTADÍSTIQUES

El 1989 el *Recull estadístic general de la població d'Andorra* estimava l'existència de 46.166 habitants i 21.627 allotjaments, la qual cosa correspon a 2,13 habitants per allotjament.

No obstant això, hi havia 3.451 allotjaments de residència secundària i 2.495 d'allotjament vacant. Si es descompten aquests allotjaments s'obté una proporció de (46.166 hab. / 15.681 unitats) 2,94 habitants/allotjament.

El 2006, actualitzant les dades dels permisos de construcció entre el 1989 i el 2006, el nombre d'allotjaments s'hauria incrementat en uns 28.924 efectius (incloent-hi tant habitatges en edificis plurifamiliars com unifamiliars). Si la població total era el 2006 d'uns 81.222 habitants, hi podia haver, si tots els permisos s'haguessin construït, un total d'allotjaments aproximats de 50.551 (21.627 + 28.924) efectius, de manera que s'obtidria una proporció d'1,60 habitants per allotjament. Es desconeixen els allotjaments de segona residència i vacants existents avui. Si es fa, però, la correcció de substituir pels anys 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 i 2006 les estadístiques de permisos de construcció per les cèdules d'habitabilitat atorgades (edificis realment acabats aquests anys) s'obtenen 3.711 allotjaments en edificis plurifamiliars i 159 allotjaments en xalets

(3.870 unitats), és a dir, un total de 24.025 allotjaments en lloc dels 28.924 considerats. Això faria que la proporció real total fos de (81.222 hab./45.652 allotjaments) 1,78 habitants per allotjament.

Pel que fa a la producció global d'habitatges, s'ha millorat la relació respecte als habitants totals existents, ja que s'ha passat de 2,13 habitants/allotjament a 1,78 habitants/allotjament.

Aquesta sobreproducció relativa en relació a la població interna, xifrada en un 16,5% aproximadament, només pot explicar-se per raó de tres factors que, ordenats de major a menor incidència, serien:

-Un excés d'inversió en el sector immobiliari pel seu atractiu financer en els darrers anys.

- Una major demanda exterior, fonamentada pel mateix sector immobiliari interior, justificada en el seu atractiu financer.

- L'increment de la demanda interna que, com arreu, buscaria una millor adaptació a les noves necessitats socials i funcionals (famílies monoparentals, persones que viuen soles...)

Per tal de conèixer els pisos realment destinats a la població resident se suposa que la proporció d'habitatges de residència secundària i vacants siguin, com a mínim, aproximadament en la mateixa proporció que la de 1989, tot i que possiblement podria ser major a la vista de la forta especulació immobiliària feta els darrers anys.

Si l'any 1989 la proporció era d'un 27,5%, es parteix d'aquesta proporció per reajustar els números. De 45.652 allotjaments, com a mínim uns (45.652 x 0,275) 12.554 allotjaments serien de residència secundària i vacant.

Recalculant la proporció, s'obté (81.222 hab./(45.652 allotjament - 12.554 allotjament)) 2,45 habitants per allotjament de mitjana.

La població en aquests darrers 18 anys ha augmentat de 35.056 persones i s'han produït 17.418 allotjament disponibles com a màxim, si no menys (descomptant les residències secundàries i vacants).

Això dona una proporció de 2,01 persones per allotjament, que és millor a l'evolució global a Andorra entre 1989 i 2006 d'habitatges disponibles, que ha passat del 2,94 habitants/allotjament a 2,45 en una tendència homologable a la francesa o general europea, tot i que la línia de tendència estigui decalada uns anys (en relació a França almenys de quatre anys).

Aquesta proporció general seria positiva, en termes de producció d'habitatge, en un mercat majoritari de compravenda. Però l'especificitat del mercat andorrà que coneixem és d'un mercat majoritari de lloguer, on l'habitatge de propietat només suposa un 30%, mentre que l'habitatge de lloguer representa el 70% dels casos per als habitants d'Andorra. Tot i no disposar d'estadístiques sobre la producció d'habitatges de venda i de lloguer, ens consta que, tot i les taxes comunals a pagar, clarament

desfavorables per a la venda, la gran majoria de producció de nous habitatges es destina a la venda.

Aquest fet comporta, *per se*, que la producció d'habitatge de lloguer és indirecta i prové del mercat de la compravenda. És a dir que no existeix un mercat propi de producció d'habitatge destinat des del seu inici a lloguer o a satisfer la demanda interna del 70% de la població.

Aquesta manca de producció directa queda perjudicada encara més quan la producció indirecta prové de moments de forta especulació com l'actual, ja que els preus de mercat elevats dels nous habitatges repercuteixen en unes vendes volgues que seran altes i creen un desfasament irreconciliable entre la demanda i l'oferta.

L'escassetat d'habitatge per al mercat de residents i la seva oferta en un mateix mercat que el turístic i el d'inversió fa que els preus no siguin ajustats als nivells econòmics de la demanda interna i, per tant, s'accentuï l'efecte de l'escassetat o insuficiència, que en aquest cas podem plantejar com un problema de producció que s'afegeix al problema d'accés.

La Constitució d'Andorra determina en el seu article 21.2: "Els nacionals i els estrangers legalment residents tenen dret a fixar lliurement la seva residència dins Andorra"; i en el seu article 33: "Els poders públics han de promoure les condicions necessàries per fer efectiu el dret de tothom a gaudir d'un habitatge digne".

Quins col·lectius de la societat han estat els més perjudicats?

Òbviament els de menys recursos, que en primer terme són els joves; segon, els immigrants; i tercer, la gent gran o la que viu sola, així com les famílies monoparentals.

Com s'ha fet front a aquesta mancança de producció d'habitatge destinat a lloguer assequible?

Per tres vies conegudes de tots (inhibició, concentració i expulsió):

- Els joves es queden més temps a casa dels pares i no s'independitzen fins a una edat més gran que abans, i part de les que estudien allarguen els seus estudis i fins i tot inicien la seva experiència laboral fora d'Andorra mentre es pensen si tornen i en quines condicions.

- Diferents col·lectius de joves, d'immigrants (per procedència o activitat) o de persones grans viuen de manera concentrada en pisos en què se supera la proporció teòrica del 2,45 persones per allotjament.

- I finalment són molts els qui en els darrers anys se n'han anat a viure a la Seu d'Urgell o altres poblacions de l'entorn d'Andorra.

Com es pot solucionar el problema amb la major rapidesa possible, veient que almenys prop d'un 10% de la població està afectada de manera molt greu per la falta general de producció habitatge?

3. La solució

Com que la primera necessitat es troba en l'àmbit del lloguer es plantegen les següents solucions per a fer-hi front:

1. Ajudes econòmiques directes per a actuar de manera immediata.
2. Aconseguir atreure i incentivar els pisos vacants perquè entrin al mercat.

Aquestes dues primeres solucions s'han posat en marxa, tant pel Govern com per alguns comuns, però el seu baix resultat mostra que no han estat suficients o prou efectives.

Com que el problema persisteix i genera expulsió cap a mercats propers o bé sobreocupació i aquesta situació és perjudicial per a la societat andorrana, cal introduir noves mesures.

3. La producció d'habitatge protegit directament per les institucions o per promotors privats a partir de sòl públic amb preus fixats, de lloguer, és una via no aprofitada a Andorra i que té el seu segment de mercat molt clar als països veïns. A Espanya el 2005 va suposar l'11% de producció total d'habitatge i a França el 17%. Aquest segment de mercat podria ser, a més, ben acceptat pel sector, donat el període de recessió en el qual està entrant i per tant pal·liar la seva crisi econòmica.

Pensar, però, que immediatament es pot situar al nivell dels nostres veïns és agosarat, però suposant que es fos capaç d'aconseguir fer un 10% de la producció d'habitatge total com a protegit, els números serien (tenint en compte la mitjana d'habitatge total produïda als darrers 6 anys, d'uns 645 allotjaments per any) d'uns 65 allotjaments per any.

4. L'altra via és intervenir en el mercat de producció d'habitatge lliure, que ha creat el problema de preus cada vegada més alts i d'insuficient producció per al resident del país (com es fa a Mònaco ja fa anys), fixant que un 25% dels habitatges produïts es destinin als residents del país a preus fixats, siguin de lloguer o venda. Aquesta solució sumada a un 15% d'habitatge protegit podria fer arribar a un 40% de producció i iniciar una clara tendència de solució del problema en els propers anys.
5. Si les quatre anteriors mesures són necessàries però insuficients per tal de fer front de manera ràpida als problemes dels més necessitats (joves, immigrants i residents grans i sols o famílies monoparentals), caldria actuar, com alguns comuns ja han proposat, creant institucionalment nous tipus d'habitatges o allotjaments col·lectius específics que poguessin atendre aquestes necessitats de manera més efectiva i ràpida.

Noves i més precises estadístiques ens fan falta i també un nou cens o recull estadístic general de la població andorrana. Seria bo tenir-lo el 2009, 20 anys després del primer.

En conclusió, a Andorra el problema de l'habitatge en els darrers anys ha passat de ser simplement un problema d'accés a un problema de producció i accés, pel que fa al 70% de població que empra habitatges de lloguer. Com a repercussió primera això ha comportat que els més febles, entre ells de manera significativa els joves, pateixin la situació.

4. La població jove

L'any 1989 la població d'entre 15 i 29 anys era un 28,5% del total aproximat.

L'any 2006 la població d'entre 15 i 30 anys era d'uns 15.366, xifra que representa un 18,9% del total aproximadament. D'aquests joves se sap que el 2005 hi havia d'entre 15 i 19 anys uns 11.481 assalariats (un 14,6% de la població total del 2005).

L'any 2000 hi havia una població assalariada de 10.819 més 2.450 estudiants, joves tots de més de 15 anys.

Un 22% dels joves en aquestes edats són estudiants (incloent-hi universitaris) mentre que el 77,4% aproximadament són assalariats, si no es té en compte els que puguin treballar per compte propi o ser empresaris o no treballar.

Els joves, tot i haver augmentat la població, han perdut en els darrers 15 anys gairebé 10 punts respecte a la població total.

L'interès per retenir els joves que resideixen dins del país, tant si procedeixen d'Andorra com d'altres països, hauria de considerar-se estratègic, justificat per com a mínim tres raons de pes. La primera és social i és que els joves d'avui són el futur i la garantia de la societat andorrana del demà i són els que sostenen el model de societat actual i permeten continuar el desenvolupament de la futura societat andorrana, a més de garantir el creixement poblacional futur. La segona és econòmica i els residents joves són consumidors que requereixen importants despeses en aquesta etapa de la vida per haver-se de procurar tots els béns de nou (habitatge, vehicle, etc.). La tercera raó és identitària i particularment important per a un país petit com és Andorra, on els nacionals són pocs, i necessitem d'una major massa crítica. En un món globalitzat i cada dia amb major població cal també redimensionar la mida com a país.

La fidelització dels joves al país és, doncs, necessària i vital, i per tant cal compensar i reequilibrar els desavantatges amb què es troben els joves dins de la nostra societat, en existir competències "deslleials" procedents del sector turístic, del sector immobiliari com a inversió, o altres. Els poders públics han d'intervenir de manera decidida. I ho han de fer avançant-se i no esperant que els joves demanin perquè l'especificitat de la nostra societat, petita i envoltada de nuclis molt potents, no pot competir amb aquells, més atractius en l'aspecte econòmic, laboral, social, lúdic, cultural, etc.

Segons dades existents del 2005, els salaris mitjans entre els joves de 15 a 19 anys és de 793,98€/mes i de 1.304,40€/mes entre els 20 i els 29 anys, fet que avala la situació.

El percentatge de joves a Andorra avui és similar al de França (18,5%) i per sota del d'Espanya (20,3%), però en els darrers anys havia estat superior. Tot i el creixement de la població, a Andorra els joves han reduït la seva presència en el 10% només en 18 anys i la manca d'habitatge n'és una part de la causa.

L'habitatge digne i assequible, a més de ser un dret garantit per la Constitució, és un element de fixació de la població i, per tant, dinamitzador econòmic i base del capital humà i social per al futur.

2.2 Enquesta del CRES sobre els joves d'Andorra i l'habitatge

L'enquesta del CRES realitzada als joves d'Andorra ens mostra que l'elevat preu de l'habitatge és en un 86% la causa que els joves no s'emancipin i visquin a casa dels pares fins a edats força avançades.

Si en l'edat, el sexe, la nacionalitat o l'ocupació no s'observa una diferència significativa per la dificultat d'emancipar-se, com a conseqüència del preu de l'habitatge sí que són els més joves i els que estudien els que consideren que anar a viure sol pel seu compte és difícil per aquesta raó. Efectivament, els que viuen a la llar familiar són els que més afirmen que si no s'emancipen és a causa del preu de l'habitatge (93%).

5. PROPOSTES D'ACTUACIÓ

Els joves consideren que entre les mesures que s'haurien d'adoptar, en la majoria dels casos de manera urgent, es trobarien les següents:

1	Conèixer la realitat dels problemes de l'habitatge i els joves mitjançant d'un estudi específic.	Govern
2	Destinar sol de cessió per a habitatges de protecció oficial que tinguin com a destí el lloguer.	Administració comunal
3	Posada en el mercat del lloguer d'habitatges desocupats.	Ministeri competent en habitatge
4	Establiment de subvencions per a ajudar a pagar el lloguer a arrendataris joves, augmentant els ingressos anuals mínims fins a una quantitat que no converteixi aquestes subvencions en una ajuda assistencial, tal com succeeix en l'actualitat amb les subvencions que atorga el Govern, que exclouen les persones amb ingressos a partir de 1.061 euros	Totes les administracions

	mensuals.	
5	Signatura de convenis institucionals per tal de crear oficines comunals d'habitatge, que puguin realitzar funcions d'oficines d'informació ciutadana i de presentació i tramitació de documents –finestreta única– relatius a les polítiques d'habitatge; a la vegada que seria aconsellable una millor coordinació en les polítiques d'habitatge del Govern i dels diferents comuns.	Totes les administracions
6	Modificació de la Llei de l'ITP i de les plusvàlues en el sentit que quedin exemptes de pagament les transmissions en què intervinguin persones joves.	Govern
7	Establiment dels convenis oportuns amb les entitats financeres del país per tal que els préstecs convinguts per a la compra d'un primer habitatge per als joves puguin arribar al 100% del preu de l'habitatge, tinguin una durada de fins a 40 anys, permetin la possibilitats de períodes de carència i estiguin exempts de comissions. A més de les condicions esmentades, les administracions podrien ocupar el lloc d'avaladors en els referits préstecs, fer-se càrrec d'una part dels interessos durant els primers anys de pagament o atorgar ajuts directes per a la compra del primer habitatge.	Tots els agents implicats
8	Modificació dels aranzels notarials per tal que l'atorgament d'escriptures de compra del primer d'habitatge a favor de persones joves tingués un cost mínim.	Govern
9	Signatura de convenis amb companyies d'assegurança amb l'objectiu d'establir condicions preferencials pel que fa al cost de les assegurances obligatòries.	Tots els agents implicats
10	Regulació d'un procediment de defensa dels drets dels consumidors en tot el procés de compra d'un habitatge. Resulta incomprensible com per la compra de molts altres béns de consum la normativa regula els drets d'aquells que compren i en canvi no ho fa en el cas de compra d'un bé bàsic com és l'habitatge, on la vulneració dels drets dels consumidors és habitual.	Govern
11	Modificar la legislació urbanística en el sentit d'establir la possibilitat d'efectuar habitatges de	Consell General

	protecció oficial no només en sòl urbanitzable sinó també en sòl urbà en operacions d'obra nova o rehabilitació d'immobles, ja que permetria la promoció d'habitatge assequible en les zones urbanes ja construïdes.	
12	Promoció de la millora del parc residencial existent. Execució d'un programa de rehabilitació d'habitatges que tingués especial incidència en les millors en l'accessibilitat i en l'eficiència energètica dels edificis, en la reparació de les patologies estructurals i les deficiències greus i en l'assoliment de les condicions mínimes d'habitabilitat per part dels habitatges (en aquest punt seria adequat fer efectiva la necessitat de disposar de cèdula o certificat d'habitabilitat).	Govern
13	Establiment d'un Registre de la Propietat d'accés públic que permeti millorar la seguretat jurídica en les transmissions immobiliàries.	Govern
14	Afavoriment d'iniciatives privades dirigides a la construcció d'habitatges a preus assequibles, com podria ser la incentivació de cooperatives d'habitatge social amb l'establiment d'un marc legislatiu adient.	Totes les administracions
15	Promoció de part del sòl de cessió que estableix la LGOTU per a habitatges de protecció oficial.	Totes les Administracions

6. CONCLUSIÓ

En conclusió, a Andorra el problema de l'habitatge en els darrers anys ha passat de ser simplement un problema d'accés a un problema de producció i d'accés. Com a repercussió primera això ha comportat que els més febles, entre ells de manera significativa els joves, pateixin la situació. Pel que fa a aquests, tot i el creixement de la població a Andorra els joves han reduït la seva presència en un 10% només en 18 anys i la manca d'habitatge és una part de la causa.

L'habitatge per als joves a Andorra ha de ser assequible proporcionalment al salari que guanyen i no segons el que implica ser un país turístic i de força residències secundàries. Els joves han de poder viure tota la vida a Andorra i d'aquesta manera fer que els joves d'avui siguin el futur i la garantia de la societat andorrana de demà.

L'habitatge digne, a més de ser un dret garantit per la Constitució, és un element de fixació de la població i per tant dinamitzador econòmic i base del capital humà i social del futur.

L'experta Sra. Agnès Sánchez analitza la realitat dels joves i la cultura a Andorra.

- 1- INTRODUCCIÓ**
- 2- ESTADÍSTIQUES**
- 3- PROPOSTES/COMPETÈNCIES**
- 4- CONCLUSIONS**

1- INTRODUCCIÓ

Malgrat el tractament gregari d'aquest grup social, la joventut no és homogènia, sinó que existeixen diferents formes de ser jove.

En l'itinerari vital personal existeix una fase de transició cap a l'edat adulta, que tradicionalment s'ha anomenat joventut.

La definició de joventut és pròpia de cada cultura, en el nostre cas, de les societats occidentals i capitalistes. Quan es parla de caracteritzar els joves cal situar-se en el context geogràfic, cultural i també temporal. Si en el passat, en la nostra cultura, un noi era considerat jove fins als vint-i-un anys, ara es considera que la joventut arriba fins als trenta o trenta-cinc. En el cas de les noies, l'edat habitual del matrimoni era, antigament, força menor que l'actual. Tot plegat dependrà de quins siguin en cada moment històric els trets escollits per a definir el model cultural de jove.

Les condicions socials en què s'insereixen els joves modelen la seva identitat. D'igual importància són el seguit d'imatges culturals que es generen sobre el jove des de la cultura dominant, principalment a través dels mitjans de comunicació, els quals no només són difusors de determinats estereotips juvenils (els joves JASP, la generació X –avui ja generació Y–...), sinó que són la principal font nodridora de les seves identitats, ja que els joves en són els seus principals consumidors.

Si bé avui en dia el signe d'identitat per excel·lència entre els joves és la roba, l'adopció de determinada estètica, hi ha d'altres objectes identitaris, com són la música, l'ús d'un determinat vocabulari (argot), maneres de relacionar-se, espais físics singulars, produccions culturals pròpies... Sense oblidar tampoc el conjunt d'atributs ideològics i d'universos simbòlics dels quals participen. El resultat és la formació d'una identitat de grup coherent i distintiva.

2- ESTADÍSTIQUES

2-1 Dades d'estudi

Enquesta sobre la joventut d'Andorra 2006

Les activitats culturals són en termes generals realitzades amb molt poca freqüència, ja que els enquestats afirmen en gairebé un 65% que mai o molt poques vegades van a veure espectacles culturals, i en un 75% que mai o pràcticament mai fan activitats artístiques (dansa, pintura, teatre...).

Tot i la seva poca freqüència, veure espectacles culturals o realitzar alguna activitat artística ho fan més els joves estudiants que no els treballadors. I dintre d'aquests els que ho fan encara menys són els comerciants, venedors i similars.

Els indicadors i estudis que s'han realitzat des de Política Lingüística parlen d'un elevat coneixement del català, tant oral, com escrit i parlat. El castellà supera el català en l'ús social, però no en coneixement general.

La capacitat de transmissió intergeneracional del català a Andorra està per sobre de la resta de països de parla catalana gràcies a què existeix un bon coneixement de la llengua. Els àmbits en què s'està imposant el castellà al català són principalment els les relacions socials, però no en el familiar.

D'altra banda, el català és utilitzat majoritàriament per la població en les relacions amb l'administració pública i en determinats serveis com els bancs, companyies d'assegurances o gestories i en les visites al metge i al dentista, mentre que en alguns àmbits ha davallat el català a favor del bilingüisme (restaurants, botigues i perruqueries), i en altres predomina la utilització del castellà (transports públics, bars i grans magatzems).

La majoria dels joves diuen que no coneixen la programació de les activitats esportives i culturals que s'organitzen a la seva parròquia (55%) o al país en general (60%).

Per nacionalitat destaca que els joves andorrans coneixen majoritàriament la programació esportiva i cultural de la seva parròquia (56%) i també del país (51%), mentre que en la resta de grups nacionals la majoria diuen que no les coneixen. Els estudiants també estan més informats que els que treballen.

Finalment cal assenyalar que els joves que disposen de més temps lliure també són els que coneixen en major proporció les activitats esportives i culturals.

2-2 Diagnosi

Cal assenyalar la gran importància de crear espais d'expressió personal i cultural, de creació artística, de participació juvenil, espais que possibilitin el desenvolupament d'aquest esperit crític i aquesta capacitat de tria, espais on es valori més el procés de creació i expressió en si que el resultat obtingut.

No totes les polítiques públiques adreçades a les cultures i al sector juvenil tenen en compte valors fonamentals com la participació i la igualtat. Sovint les

lleis del mercat són les que marquen la pauta. El jove, desposseït del dret de participar en la construcció de la seva pròpia cultura, queda reduït al rol de productor consumidor econòmic, amb un engranatge mediàtic que assegura la funcionalitat d'aquest sistema. És necessari oferir eines als joves per a expressar-se sense intervencionisme ni valoracions morals prèvies, donant cabuda a tot tipus de cultures juvenils, tenint en compte la pluralitat cultural de la nostra societat.

El veritable projecte cultural del jove és un projecte polític, pel fet que, a partir de la seva pròpia autonomia, construeix un discurs propi que dóna resposta a la realitat que l'envolta amb ànim de transformar-la; aquest és el sentit de la participació. És també un projecte educatiu, en el qual els valors cobren importància per damunt de l'acció impulsiva. És un projecte social, perquè s'inscriu en dinàmiques comunitàries en les quals les xarxes tenen sentit. És un projecte transversal i holístic, perquè afecta totes les dimensions del jove. Finalment, el projecte cultural i artístic respon no a una cultura jeràrquica, sinó a moltes cultures igualitàries, totes igualment reconegudes.

Es tendeix sovint, quan es parla de cultura juvenil, a parlar des de posicions professionals i/o polítiques. Al llarg de la reunió amb els joves hem sentit les reivindicacions que reclamen fer sentir la veu dels joves, comptar amb ells i elles a l'hora de prendre decisions, al mateix temps que se'ls ofereix –des de les administracions públiques, així com també des d'entitats privades– suport, assessorament, orientació i recursos perquè puguin dur a terme els seus projectes.

3- PROPOSTES

	<i>Accés, creació, consum i difusió</i>	
1	Reconèixer i fomentar l'acció juvenil a tot el territori a través del suport econòmic a les associacions culturals.	Tots els agents implicats
2	Potenciar els punts d'informació i l'espai del FNJA com a espais en els quals els joves creadors puguin conèixer, informar-se, i/o accedir a ajuts, beques, concursos...	Totes les administracions
3	Repartir <i>flyers</i> a l'IES, Lycée, centres de secundària i batxillerat, Universitat d'Andorra, punts importants del territori per tal de fer promoció de les activitats culturals.	Tots els agents implicats
4	Crear una publicació on hi hagi informació, ofertes i descomptes de cultura i lleure. Subvencionada per espais de publicitat de marques i productes que tinguin com a públic objectiu els joves.	Tots els agents implicats
5	Facilitar instal·lacions adequades per a la creació cultural (tallers, bucs d'assaig, viver de projectes culturals, espais públics polivalents...).	Tots els agents implicats
6	Facilitar l'exposició pública de creacions artístiques juvenils.	Tots els agents implicats

7	Organitzar més concerts en el territori de manera coordinada, tot potenciant instruments ja existents, com per exemple "www.agenda.ad".	Tots els agents implicats
8	Ampliar l'oferta d'activitats i espais destinats als joves adequats als propis interessos.	Tots els agents implicats
9	Crear el Viver de Projectes Culturals.	Govern
10	Potenciar els premis de Recerca Jove i Sergi Mas.	Tots els agents implicats
11	Fomentar un circuit legal d'espais públics per a usos dels joves en temes com els grafitis i el <i>skateboard</i> .	Administracions comunals
12	Oferir descomptes als museus, espais de cultura i activitats culturals per als joves de 16 a 29 anys, amb la presentació del passaport o del DNI.	Tots els agents implicats
13	Donar alternatives als centres d'oci habituals dels joves.	Tots els agents implicats
14	Fomentar les beques per a joves creadors menors de 30 anys, així com donar més oportunitats als grups musicals joves que comencen.	Tots els agents implicats
15	Potenciar la difusió de qualitat dels joves artistes als mitjans de comunicació.	Tots els agents implicats
16	Facilitar l'ús de l'espai públic a la cultura popular.	Totes les administracions
17	Promoure crèdits de lliure elecció sobre cultura popular a les escoles.	Ministeri competent en educació
18	Elaborar una guia sobre entitats juvenils de cultura popular del territori.	Tots els agents implicats
19	Promoure programes de lectura i d'ús de les noves tecnologies dirigits a la gent jove del territori a través de la Xarxa de Biblioteques.	Totes les administracions
20	Facilitar instal·lacions adequades per a l'aprenentatge cultural.	Tots els agents implicats
	<i>Nit i oci</i>	
21	Ampliar i diversificar l'oferta dirigida a la gent jove d'activitats d'oci als equipaments del territori (ja siguin biblioteques, poliesportius, centres cívics...).	Tots els agents implicats
22	Adaptar els nous usos socials del territori, tenint en compte també els costums i hàbits de la gent jove.	Tots els agents implicats
23	Ampliar els horaris dels equipaments comunals, com per exemple les biblioteques comunals.	Administracions comunals
24	Creació d'una xarxa de transport públic nocturn sota criteris reals. Preus justos.	Govern

4- CONCLUSIONS

Com a apunt final, ens adonem que en amplis sectors de la joventut hi ha una actitud predominantment consumista, tant per a satisfer necessitats purament lúdiques com identitàries, i que la cultura de la creació i participació ha quedat limitada, bé perquè els marcs per al seu exercici són poc flexibles i, en realitat, massa tutelats, bé perquè són inexistents.

Cal endegar el debat en aquest sentit, valorar el possible paper de les institucions públiques o de les entitats com a agents dinamitzadors, però tenint els joves com a principals interlocutors i creadors del projecte. Per aconseguir-ho s'hauran de buscar els mitjans, però també els mecanismes, per tal que la seva participació sigui real i representativa.

Un debat que s'ha d'emmarcar en la reflexió sobre el model de societat en què ens ha tocat viure i sobre la necessitat de transformar-lo. L'acció dels col·lectius organitzats –siguin associatius o institucionals– no pot limitar-se a ampliar l'oferta i a fer-la més atractiva. Les arrels del problema es troben en un model de societat i cal implicar-se per canviar-lo.

Les expertes Maria Fernández i Maitetxu Tejeiro analitzen la realitat dels joves i el lleure a Andorra.

- 1- INTRODUCCIÓ**
- 2- ESTADÍSTIQUES**
- 3- PROPOSTES/COMPETÈNCIES**
- 4- CONCLUSIONS**

1- INTRODUCCIÓ

La utilització del temps d'oci en cada moment històric ha estat un bon indicador de l'estil de vida de cada societat, ja que podem entendre l'oci com el consum d'experiències, activitats, coses i processos que comparteixen certa analogia.

Amb el temps han anat variant els conceptes que defineixen i structuren el temps de lleure o temps d'oci. De la mateixa manera la societat en general, i els joves en particular, viuen, entenen i valoren aquest temps de forma molt diferent a com ho han fet les generacions passades, canviant paral·lelament els hàbits tradicionalment associats a aquest temps.

Per començar cal tenir en compte que, en general, la quantitat disponible de temps lliure en una jornada laboral ha augmentat considerablement com a conseqüència de canvis, com ara la reducció de la jornada laboral, l'ampliació del nombre de dies de vacances, les prejubilacions, etc. També l'ús d'aquest temps ha variat i s'ha orientat cada vegada més cap a un oci de consum.

Durant els anys vuitanta i noranta es produeix una fragmentació del fenomen de l'oci i es multipliquen les ofertes de productes de béns i serveis culturals, turístics, esportius i recreatius. Al mateix temps es busca la incorporació de nous clients a aquest mercat, com ara la gent gran, les dones, les persones amb discapacitats..., augmentant alhora la presència de joves.

La irrupció del món de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació es pot considerar, també en el cas del temps lliure, com una autèntica revolució que marca un abans i un després en els hàbits de consum, comportament i valors en el temps de lleure.

2- ESTADÍSTIQUES

2-1 Dades d'estudi

Enquesta realitzada pel CRES el 1r semestre de 2006 sobre l'oci de la població andorrana

La satisfacció amb les hores de lleure està relacionada amb la major disponibilitat de temps lliure.

Les activitats com anar a discoteques, a bars, cafeteries, etc., sortir o reunir-se amb amics i les activitats relacionades amb l'esport (fer esport o assistir a

competicions esportives i anar d'excursió) són més esmentades pel sector masculí més jove (ja sigui sovint o de tant en tant); en el cas de les excursions, però, destaca que és més freqüent entre les persones de 25 a 54 anys. L'assistència a espectacles és més habitual entre els joves, mentre que les persones majors de 55 anys diuen majoritàriament que no hi van mai o gairebé mai. Pel que fa a la televisió, no hi ha diferències significatives entre homes i dones ni en funció de l'edat, però els joves sí que escolten en major proporció música o la ràdio. Els joves també són els que en major proporció utilitzen l'ordinador, juguen a videojocs o consoles i a jocs de taula.

L'edat és un factor que s'associa a sortir de nit entre setmana, de manera que els més joves són els que amb més freqüència diuen que surten de nit, mentre que la proporció dels que no surten mai va augmentant progressivament en els grups de més edat.

Els caps de setmana són els dies triats més habitualment per a sortir de nit, ja que ho fa un 43% de la població d'Andorra. Un 38% dels que tenen entre 18 i 24 anys surten pràcticament tots els caps de setmana i només un 17% no surt mai, proporció que va augmentant amb l'edat. Els més joves són els que en major proporció surten més tard. Relacionat amb l'edat també s'observa que les persones solteres i parelles de fet, i sense fills/es (són les més joves), surten més tard.

Les activitats més freqüents entre les persones que surten a Andorra les nits dels caps de setmana són anar a restaurants (75%), a ballar o a discoteques (48%), al cinema (40%), a bars, cafeteries o pubs (36%), a casa d'amics (33%) o pel carrer amb amics (29%) o a passejar (12%).

En funció de l'edat destaca que els més joves són els que amb major freqüència van a les discoteques o a ballar, mentre que les persones de més edat diuen en proporcions superiors que van als restaurants o a casa d'amics.

En totes les franges d'edat el cotxe propi és el mitjà més utilitzat, però els més joves ho diuen en menor proporció, alhora que són els que diuen en major proporció que van amb el cotxe d'altres.

Un 14% de la població considera que els pares exerceixen molt o bastant control sobre els joves en relació a sortir les nits dels caps de setmana. Els més joves (el 26% dels que tenen entre 18 i 24 anys) i els estudiants (31%) són els que diuen en proporcions superiors que els pares exerceixen molt o bastant control.

En canvi hi ha un acord majoritari de què sortir de nit suposa fer una cosa diferent, no rutinària (66%), que a la nit la gent s'allibera més, es desinhibeix (84%), i que la nit és el moment de la gent jove (53%), mentre que un 87% no creu que sortir de nit sigui igual que sortir de dia.

Un 43% de les persones pensa que l'oferta d'oci nocturn a Andorra no és suficient.

Els homes, les persones més joves, de nacionalitat andorrana, amb estudis secundaris, de formació professional o universitaris, el personal administratiu, els professionals i tècnics, els treballadors de la indústria i la construcció, i sobretot els estudiants, així com els solters o parelles de fet i els que no tenen fills, són els que amb major proporció consideren que l'oferta d'oci a la nit a Andorra és insuficient.

En demanar quines mancances troben en l'oferta nocturna d'oci a Andorra, un 47% de les persones no ha respost. Entre les activitats que més troben a faltar, un 10% de les persones enquestades diuen el teatre, cinema o espectacles (més oferta i varietat), un 8% voldrien més pubs o bars musicals. També hi ha demanda de locals més grans, locals d'oci per als joves (sales de jocs, recreatius...), terrasses o activitats a l'aire lliure, concerts, més discoteques, etc. Alhora algunes persones demanen que es tanquin més tard els locals a la nit.

Enquesta de la Joventut d'Andorra del 2006, en l'apartat de temps lliure i oci

Els joves enquestats disposen en un 37,1% d'una a dues hores diàries de temps lliure per jornada laborable. En segon lloc trobem un 31,7% que disposa de més de quatre hores al dia i en tercer lloc un 22,2% disposa de tres a quatre hores diàries.

Podem dir que aquells joves que disposen de més temps lliure per jornada laboral (més de quatre hores diàries) són els de menys edat amb un 43%, seguits dels de 20 a 24 anys amb un 33,4% i per últim els de l'última franja d'edat amb un 24,2%.

Escollar música és una de les activitats principals dels joves andorrans, que realitzen de manera pràcticament diària i mirar la TV és un hàbit molt estès entre aquests joves ja siguin nois o noies, treballin o estudiïn...

Estar amb els amics o amigues és una altra de les activitats que realitzen un 46% dels enquestats de manera habitual, cada dia o gairebé cada dia. Hem pogut comprovar que a mesura que augmenta l'edat disminueix proporcionalment la freqüència amb què els joves queden amb els amics o amigues.

El fet d'estar estudiant o treballant també influeix en la freqüència amb què queden amb els seus amics i amigues. Aquells que estudien o bé no treballen (situació de baixa, atur...) ho fan de forma pràcticament diària mentre que aquells que treballen realitzen aquesta activitat de forma més esporàdica.

Passejar i estar al carrer també és una activitat que podem considerar "d'oci quotidià", que practiquen de forma especial en la franja d'edat més jove (60,6%), i que es converteix en més esporàdica a mesura que ens situem en edats més elevades.

Entretenir-se a l'ordinador és una altra activitat "d'oci quotidià" que realitzen en un 45% diàriament o gairebé. No podem destacar diferències pel que fa al sexe, però sí per les franges d'edat. A més edat s'utilitza l'ordinador com a forma d'entreteniment més centrada en els caps de setmana o de forma menys freqüent.

Si ens fixem en la situació dels joves pel que fa a la seva ocupació principal, veiem que aquells que més realitzen aquesta activitat són els estudiants, mentre que els que ho fan més de tant en tant són els que tenen com a principal activitat treballar. Sembla, doncs, clara la relació que hi ha entre tenir més o menys temps lliure i estudiar, treballar o altres situacions com estar de baixa o a l'atur.

Entre els joves enquestats llegir diaris i/o revistes és una activitat realitzada en el temps lliure de manera diària o gairebé diària en un 45%.

Anar a la discoteca o de copes és realitzada per gairebé el 37% dels joves durant els caps de setmana. Aquesta activitat, però, té intensitat o percentatges diferents segon el sexe dels joves. Tot i tenir valors semblants, trobem que els nois fan aquesta activitat els caps de setmana amb un percentatge superior a les noies. Per edats també trobem diferències significatives. D'aquesta manera els de menys edat, d'entre 16 i 19 anys, realitzen aquesta activitat els caps de setmana en un percentatge del 54,2%, mentre que en les dues franges d'edat superior (de 20 a 24 i de 25 a 29) ho fan en un 36,4% i 23,7% respectivament.

Aquelles activitats que realitzen només de tant en tant són llegir llibres que no siguin d'estudi (35%), anar de compres per oci (52,1%) i descansar o no fer res (29,4%).

Molt de tant en tant trobem principalment activitats de caràcter esportiu (practicar algun esport, anar a la muntanya o assistir a espectacles esportius), culturals o artístiques i activitats relacionades amb els jocs (jocs de taula, jocs d'atzar..).

Aquestes activitats de caràcter ludicoesportiu són realitzades pels joves de forma molt esporàdica.

Les activitats culturals o artístiques són en termes generals realitzades amb molt poca freqüència, ja que els enquestats afirmen en gairebé un 65% que mai o molt poques vegades van a veure espectacles culturals, i en un 75% que mai o pràcticament mai fan activitats artístiques (dansa, pintura, teatre..).

Els joves afirmen no realitzar mai o pràcticament mai totes aquelles activitats relacionades amb els jocs, com anar a sales de jocs (afirmat per un 80%), jugar a videojocs (afirmat per un 62%) o jugar a jocs d'atzar (afirmat per un 79%).

Un 12% diu que els joves tenen problemes per la manca d'activitats i llocs d'oci.

Els joves que disposen de més temps lliure també són els que coneixen en major proporció les activitats esportives i culturals.

Els mitjans d'informació més habituals per a conèixer aquestes activitats són la televisió (52%) i els diaris (51%), seguits dels amics (42%). Amb menor

proporció hi ha qui s'informa habitualment a través dels cartells (29%), Internet (28%), la ràdio (26%) o a través de revistes (18%). Només un 1% ha esmentat altres mitjans com el treball, per telèfon, etc.

La majoria dels joves (54%) diuen que troben a faltar alguna activitat, espai o servei per als joves a Andorra, davant el 41% que no en troba a faltar cap.

Agrupant les respostes donades, s'observa que gairebé un 30% dels enquestats troba a faltar més llocs d'oci i zones lúdiques (discoteques, sales de joc, bars, pubs, etc.), un 21% demanen més varietat d'activitats d'oci i culturals (incloent-hi cinema, teatre, etc.), i un 12% demana més instal·lacions i activitats esportives.

Entre les altres activitats, espais o serveis que els joves troben a faltar hi ha els casals per a joves (6%), més parcs i zones verdes (6%), més concerts i sales de música (6%), llocs de reunió o trobada, centres culturals per a joves (4%), servei de transport públic a la nit (3%), entre altres.

La gran majoria diuen que mai utilitzen el servei del Punt Jove (87%) ni els serveis comunals de joventut (83%), un 7% i un 10% respectivament els utilitza esporàdicament, un 4% diu que utilitza aquests serveis de tant en tant i només un 1% utilitza sovint el Punt Jove i un 2% els serveis comunals de joventut.

2-2 Diagnosi

Els canvis que han tingut lloc al món laboral (com per exemple l'alta discontinuïtat en alguns casos entre els estudis o formació desenvolupada i ocupació laboral) ens fan pensar que els joves comencen a desplaçar la seva identitat cap a l'esfera de l'oci, la que, en certa manera, els permet desenvolupar més les seves potencialitats. A poc a poc es va dibuixant una generació on la vella identitat basada en l'àmbit laboral deixa pas a un nou tipus d'identitats, encara en construcció, molt més vinculades a l'oci.

Com a conseqüència ens estem trobant que la formació ja no només s'entén com la manera d'adquirir habilitats a utilitzar en el món de la producció. Cada vegada es valoren més els recursos que poden utilitzar-se en la formació de noves pràctiques culturals.

L'exemple més clar el trobem amb Internet, on existeix una clara vinculació entre recursos formatius i possibilitats d'oci.

En l'actualitat el concepte d'espais de lleure és molt ampli. Una sala d'ordinadors pot ser, al mateix temps, un lloc de treball o d'estudi i un lloc d'oci; un bar que al migdia serveix menús, a la matinada es pot convertir en una sala de ball. I, al mateix temps, un aparell com el telèfon mòbil, originàriament concebut només per a parlar, acaba servint per jugar, per escoltar música o per fer gestions.

El lleure s'ha considerat com un bé necessari social i econòmicament, per al progrés de la col·lectivitat civil, en termes de millora de les relacions socials i de la qualitat de vida.

La nit i els joves

Derivat del problema de l'allargament excessiu de la dependència familiar apareixen un seguit de fenòmens que van correlacionats. Potser el més significatiu és la nit.

La nit es converteix per a aquests joves en la nova frontera de la recerca de falses solucions als seus problemes. Tot i que el lleure i els estils de vida continuen reflectint posicions de gènere i de classe, es constata que aquestes divisions són avui més confuses a conseqüència de la influència de la indústria del lleure.

Als joves només els queda la nit, les zones d'oci i el cotxe com a metàfora de la llibertat que no han aconseguit.

Si analitzem convenientment les dades ens adonarem que no hi ha variables que ens puguin indicar el perquè de l'actuació dels joves. L'única variable és l'edat i que amb l'emancipació i l'assumpció de responsabilitats l'ús de la nit es normalitza. Vinculats a aquest fenomen hi trobem els accidents de trànsit.

No podem deixar de banda, per tant, el concepte d'oci que ofereix la indústria. L'oferta consisteix en un oci consumista que es realitza entre les dotze de la nit i les 4 de la matinada (segons edats).

L'edat en la qual els joves s'inicien en la activitat de sortir "de marxa" és crucial, ja que en la situació actual està molt lligada a una determinada cultura que promou l'ús de drogues. Com que a Andorra no hi ha discoteques "joves", en horaris de tarda i on no es venen begudes alcohòliques, molts joves s'insereixen prematurament en les activitats d'oci nocturn (entre els 15 i 16 anys) prenent conductes de risc.

Espai per a la prevenció

S'ha constatat que algunes de les activitats d'oci dels joves s'associen al consum de drogues, mentre que d'altres es contraposen al consum.

La generació d'alternatives per a l'ocupació del temps lliure, com a estratègia preventiva, es fonamenta en la consideració que l'oci és també un espai educatiu, tot i que no formal. Les activitats alternatives que es poden utilitzar són de diferents tipus: esportives, culturals, promoció d'aficions, jocs, etc. Aquestes, però, no tenen capacitat preventiva per elles mateixes i cal que vagin acompanyades d'accions educatives en el marc d'un programa concret.

Actuacions de les administracions públiques

Els comuns han desenvolupat per la seva banda actuacions de lleure, bàsicament lligades a aspectes culturals i esportius.

Falta un desplegament legislatiu en matèria de lleure juvenil (així com en d'altres àmbits juvenils).

Punts febles

La manca d'equipaments apropiats n'és un dels més habituals. La situació del mercat immobiliari fa molt difícil que les associacions de lleure puguin assumir el lloguer d'un local. A més, els espais públics —particularment les escoles— estan infrautilitzats.

Dificultats per arribar als joves

En ocasions els projectes que s'articulen des dels diferents sectors socials s'acaben convertint en projectes per a un grup concret de joves, que n'exclouen els que pertanyen a d'altres àmbits culturals i/o socials. Caldria vetllar per a dissenyar projectes que arribin a les diferents tipologies de joves, articulant ofertes i propostes diverses.

Transport públic insuficient

Els joves de les parròquies més allunyades necessiten un transport públic potent, que els permeti desplaçar-se i accedir a l'oferta de lleure, i en diferents horaris.

Joves amb disminucions

Les problemàtiques que afecten als col·lectius de gent jove amb disminucions físiques o psíquiques no apareixen sovint entre aquelles que es consideren més importants per a la gent jove, tant des de la perspectiva de la població juvenil com de la societat en general.

Aquesta manca de sensibilitat cap a aquest col·lectiu tendeix a fer invisible una realitat que afecta també a la població jove, fet que dificulta un enfocament integral de les polítiques de joventut que el tinguin present.

3- PROPOSTES/COMPETÈNCIES

1	Desenvolupar l'educació en el lleure fins a constituir-ne un sector potent : escola de monitors de lleure, titulacions específiques, etc.	Govern
2	Bona difusió de l'oferta en el lleure i del seu potencial educatiu.	Totes les administracions
3	L'escola hauria de fer campanya per a donar a conèixer els centres de lleure de la parròquia.	Tots els agents implicats
4	Establir un diàleg permanent entre les escoles, les associacions i les empreses de serveis educatius, i afavorir la participació dels agents del territori (entitats, esplais, veïns, centres de salut, escoles, etc.)	Tots els agents implicats
5	Participació dels representants de les entitats i de les associacions de lleure als consells escolars.	Tots els agents implicats
6	Reforçar la coordinació entre les entitats de lleure i els centres d'ensenyament per a sumar coherència en les actuacions formatives i educatives.	Tots els agents implicats
7	Afavorir l'adquisició d'espais adequats per a les entitats que desenvolupen tasques de lleure.	Totes les administracions
8	Crear una oferta de lleure saludable, suficient i atractiva, no lligada a l'oferta nocturna de cap de setmana-consum-diversió.	Tots els agents implicats
9	Programes d'oci alternatiu, a preus més raonables,	Totes les

	ja que estan finançades amb diners públics.	administracions
10	Establiment de les discoteques "lights" per als menors d'edat, en horari de tarda i sense venda d'alcohol i tabac.	Govern i empreses d'oci
11	Discoteques congestionades per grups de joves en horaris reduïts i "especials".	Govern i empreses d'oci
12	Locals on els joves puguin autogestionar les seves activitats.	Administracions comunals
13	Crear espais joves a cada parròquia, que serveixin com a espais relacionals de la gent jove.	Administracions comunals
14	Utilitzar les escoles i els IES, batxillerat i el liceu, en horari no lectiu, com qualsevol equipament públic.	Tots els agents implicats
15	Dissenyar projectes que arribin a les diferents tipologies de joves articulant ofertes i propostes per a sectors joves de diferents ideologies i cultures.	Totes les administracions
16	Increment del transport públic, sobretot en parròquies altes, especialment pel que fa als busos nocturns.	Totes les administracions
17	Facilitar l'ús d'espais públics als joves sense que sigui imprescindible pertànyer a alguna organització.	Totes les administracions
18	Millorar la gestió dels equipaments existents. Estudiar l'ús que en fan els joves i com es poden millorar.	Totes les administracions

4- CONCLUSIONS

El desenvolupament de les activitats relacionades amb l'oci ha estat un dels aspectes més importants de l'actual cultura de consum. La important comercialització de l'oci a la qual assistim es deu a una disminució del temps dedicat al treball i un desig d'augment de la qualitat de vida.

Avui en dia el lleure està sent envaït i manipulat pel màrqueting juvenil amb vista a aprofitar les seves àmplies potencialitats de consum.

Serà necessari que s'ofereixin alternatives de lleure saludables, que permetin divertir-se i, alhora, tenir oportunitats d'exercitar la seva capacitat de judici crític davant aquesta pressió de l'ambient.

Moltes teories, des d'àmbits molt diferents (pedagogia, psicologia, medicina...), apunten a la necessària recuperació del sentit de l'oci tradicional en les seves diferents funcions, com la creativa, lúdica, festiva, solidària, productiva, preventiva, terapèutica, etc. i les seves també tradicionals manifestacions culturals, esportives, turístiques i recreatives. D'altra banda també és necessari

aprofundir en el concepte de desenvolupament de l'individu a partir de l'oci, des de les seves diferents variants: personal, social, comunitària...

Un altre element important a destacar en l'àmbit del temps de lleure és la continuada davallada d'activitats de caràcter cultural i/o artístiques realitzades tant de manera individual com col·lectiva. En aquest sentit, tot i l'augment continuat del nivell d'instrucció entre la població jove, no trobem un augment substancial d'aquelles activitats que fomenten el desenvolupament intel·lectual. Així els joves continuen llegint molt poc, anant poc a espectacles culturals, participant poc en associacions, realitzant poques activitats artístiques com teatre, música, etc.

Avui en dia es valora molt positivament el temps de lleure, però la disponibilitat per a gaudir-ne i l'ús que se'n fa varia segons els ciutadans. Cal considerar el temps de lleure en la seva pluralitat i elasticitat.

L'expert Manel Sánchez analitza la realitat dels joves i l'esport a Andorra.

1. INTRODUCCIÓ

El segle XXI ha estat definit per diferents sociòlegs com el segle de l'oci. La qualitat de vida, la utilització del temps de lleure, la salut i el benestar són cada cop més importants i es presenten com els paràmetres que determinen el nivell d'una societat.

Dintre d'aquest context, l'activitat física, l'esport i en general totes les pràctiques que millorin la qualitat de vida de les persones prenen una rellevància molt important i és un dels serveis bàsics que l'administració pública està obligada a oferir als ciutadans.

Aquesta obligació es fa especialment important quan ens referim a col·lectius com els joves, ja que, a més de tota la vessant ludicoesportiva, escolar i competitiva, cal afegir valors fonamentals: educació, hàbits de vida saludables, integració, cohesió social, etc. Tots aquests valors han de servir per a fer en el futur un país millor amb persones implicades en els processos de decisió, no només en l'àmbit esportiu sinó també de forma general.

Hem de ser coneixedors que l'estructura esportiva que actualment hi ha a Andorra no afavoreix el fet que el joves s'integrin dintre del sistema esportiu, ja sigui com a practicants, tècnics o dirigents. L'existència de tres sistemes escolars diferents implica que hi ha tres formes diferents d'entendre l'educació física i l'esport. També fa que sigui molt difícil d'organitzar l'esport escolar i, per tant, aquesta responsabilitat recau en les entitats comunals i en altres casos en associacions privades que majoritàriament disposen de pocs mitjans tècnics i formatius.

D'altra banda, el país sí que té un actiu important quant a instal·lacions i equipaments: centres esportius, piscines, sales de *fitness*, etc. es reparteixen de forma fluïda per tot el principat amb una ràtio que supera àmpliament els paràmetres establerts per la Unió Europea. La flexibilitat en la gestió d'aquests recursos i la manca de fórmules jurídiques que permetin millorar-ne la gestió són punts a millorar per donar un millor servei al públic en general i als joves en particular.

El marc geogràfic que ofereix el país és incomparable i les activitats a la natura, tant a l'estiu com a l'hivern tenen un potencial inabastable.

Per tant, ens trobem davant d'una realitat complexa en si mateixa i que a més ha de saber com donar resposta a les demandes d'un col·lectiu de joves que

per definició és canviant i que demana cert nivell d'immediatesa a l'hora de resoldre les seves necessitats.

2. ESTADÍSTIQUES

En primer lloc hem de fer referència obligada al temps lliure de què disposen el joves. El 91% dels joves disposen de com a mínim dues hores al dia de temps lliure per a poder realitzar altres tasques diferents de les derivades d'estudiar o treballar. Són els joves estudiants (16-19 anys) els que disposen de més de quatre hores lliures.

Tanmateix un 22% del joves declaren que fan alguna activitat relacionada amb l'esport o activitat física quasi cada dia. El mateix percentatge es manté els caps de setmana i festius. Cal senyalar, però, que un 39% manifesta no fer esport mai o poques vegades. Dividit per sexes crida l'atenció que un 51% de dones no faci mai cap activitat, entre les quals destaca el 43% de dones d'entre 20 i 24 anys.

Al contrari i fent referència al tema de l'associacionisme, destaca de forma important que els joves siguin de l'edat que siguin s'agrupen de forma majoritària dintre de col·lectius esportius, la qual cosa fa de l'associacionisme esportiu la principal forma d'associació dels joves. El 42% està associat a una agrupació esportiva.

Pel que fa al grau de coneixement o informació sobre activitats esportives, el 44% afirma estar-ne assabentat de les que es fan a la seva parròquia i el 39 % de les que es fan al país. La televisió, els diaris i els amics són els mitjans de difusió que més arriben a connectar amb els joves.

Tenint presents altres paràmetres, com la nacionalitat o l'ocupació, ens trobem que els joves de nacionalitat andorrana coneixen més l'oferta esportiva, ja sigui local o nacional, mentre que els estudiants són els que més informats estan al respecte, ja que també són, en general els que disposen de més temps de lleure.

Respecte a activitats que es voldrien fer i que són demanades destaquen la presència de modalitats poc habituals com poden ser el submarinisme, la capoeira, la vela, parapent, etc. Alhora s'observa una demanda alta de formació de tècnics esportius. També troben a faltar més camps i activitats esportives (nois).

3. PROPOSTES

	<i>Propostes</i>	
1	Fer un estudi específic en matèria d'activitat física i esportiva, tenint presents els diferents tipus d'esport i tots els agents implicats en el procés.	Tots els agents implicats
2	Crear un projecte d'esport escolar en col·laboració amb els sistemes educatius i amb els comuns. Aquest projecte hauria d'abastar fins a l'arribada dels joves al sistema educatiu superior.	Totes les administracions
3	Crear el Servei d'Esports a la Universitat d'Andorra en col·laboració amb L'EFPEM i amb altres entitats d'àmbit privat que es dediquin al tema esportiu i que afectin a aquest grup d'edat (16-24 anys). Oferint formacions específiques, crèdits universitaris de lliure elecció, etc.	Govern
4	Potenciar l'activitat física i esportiva entre els joves que estan incorporats al mercat laboral mitjançant horaris adients als centres esportius, tarifes raonables, acords amb empreses i amb la Cambra de Comerç, i convenis de col·laboració entre centres esportius.	Administracions comunals
5	Potenciar llocs d'activitat lúdica esportiva alternativa per a joves repartits per les diferents parròquies: (<i>skate parks</i> , circuits d'aventura, etc.)	Administracions comunals

4. CONCLUSIONS

Les conclusions que es poden extreure de tota la informació recollida fins al moment serien les següents:

- Tot i que l'esport és la forma principal d'associacionisme entre els joves, aquest fet no es veu reflectit en la quantitat de pràctica, ja sigui esportiva o d'activitat física. Després d'observar la resta de dades de l'enquesta seria correcte afirmar que aquest fet es deu més a una manca de cultura associativa que a una pobra participació dels joves en activitats.

- S'ha de diferenciar entre activitat física i esport. I dintre de l'esport entre la competició, l'elit, el lleure/salut, l'esport escolar, etc. Caldria un estudi específic

sobre aquest àmbit per a poder afirmar en quin aspecte participen més els joves i quins s'han de potenciar.

- Semblar clar que el col·lectiu de joves estudiants són els que més temps lliure tenen i els que més esport practiquen. Per tant, tot i reforçar aquest aspecte, les polítiques de joventut en matèria esportiva han d'incidir en el col·lectiu de joves treballadors facilitant l'accés d'aquest a l'activitat física i l'esport: millorant horaris, revisant tarifes, conscienciant les empreses que l'activitat física millora la productivitat dels treballadors, etc.

- El món esportiu pot arribar a ser una bona sortida professional per als joves del país, que per això demanen més formació en aquest camp. L'augment demogràfic en moltes parròquies avalen aquest fet. Cada cop hi ha més infants, clubs, etc. que fan esport, per tant es necessiten més tècnics.

- Les noies presenten un índex de participació esportiva més baix que els dels nois. Aquest fet s'ha d'entendre com una conseqüència d'aspectes culturals i socials. L'esport masculí està millor vist socialment i les famílies recolzen, habitualment, les activitats esportives dels nois, però no tant les de les noies. Aquest fet també es produeix en les relacions de parella on l'esport del marit o company és seguit habitualment per la parella, situació que no es dona a l'inrevés.

- Les activitats esportives tradicionals han deixat de ser l'únic centre d'interès dels joves. Han aparegut tot un seguit de propostes alternatives que són les que a hores d'ara motiven el col·lectiu jove. Per tant, les entitats públiques i privades han de fer un esforç d'adaptació a aquesta nova realitat i oferir modalitats que siguin engrescadores i motivadores.

ÀMBIT DE L'ASSOCIACIONISME I LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Per tal de definir els conceptes en l'àmbit de l'associacionisme i la participació ciutadana, exposarem en primer lloc l'informe elaborat per la Sra. Roser Suñé el mes de gener del 2007. Tot seguit presentarem les dades estadístiques extretes de l'enquesta del CRES (Centre de Recerca Sociològica) relacionades amb aquestes matèries i finalment exposarem algunes propostes i les conclusions de l'àmbit.

- 1- INTRODUCCIÓ**
- 2- ESTADÍSTIQUES**
- 3- PROPOSTES**
- 4- CONCLUSIONS**

1- INTRODUCCIÓ

La participació ciutadana dels joves és un dels reptes més importants que ha de definir el Pla Nacional de Joventut, perquè una societat democràtica necessita la manifestació de les idees, les inquietuds i la cooperació de tots els seus ciutadans.

Parlar a Andorra de participació de joves ens planteja més preguntes i reptes que respostes, ja que la nostra és una societat que no es caracteritza per la participació dels seus ciutadans a causa de moltes raons: demogràfiques, econòmiques, socials. Per això és fonamental que un pla nacional de joventut es planteji com motivar els joves per tal que siguin més actius i com facilitar la creació d'unes sinèrgies que portin cap a la seva implicació en la creació d'una societat civil compromesa i participativa.

Com molt bé ja es recollia en les indicacions rebudes per a l'elaboració d'aquesta reflexió:

"La participació és tot allò que fa la gent jove amb la intenció d'incidir, transformar la societat, l'entorn, les seves relacions i les seves possibilitats de desenvolupament personal i col·lectiu. La participació és l'instrument per a fer que els joves siguin els actors protagonistes i responsables de les seves condicions de vida i del nostre entorn. En un moment en què sembla que el mercat condueix els joves a eternitzar el seu procés d'emancipació, cal oferir la participació com un instrument de transformació col·lectiva.

El moviment associatiu juvenil representa, en la seva essència, una participació compromesa i perdurable, que pot ser crítica, i per tant, transformadora. Per això cal crear, potenciar, enfortir el moviment associatiu juvenil andorrà i alhora consolidar els espais de treball entre les entitats existents".

És interessant com a primera part d'aquesta reflexió recollir què pensen els propis joves sobre la participació i per això incloc un breu resum de les respostes a la sessió de treball que vàrem fer el 23 de novembre. Les respostes serveixen per a tenir una idea dels pensaments d'un petit grup de joves sobre

aquesta qüestió, sense tenir la voluntat de ser representativa de la majoria, però sí que mostren els elements més importants sobre els quals caldrà incidir si es vol aconseguir crear un marc de treball que sigui favorable a la seva participació.

En grups d'edats diferents van respondre a aquestes qüestions que després van debatre entre tots:

➤ On participeu?

Les activitats més citades foren activitats culturals, activitats esportives, partits polítics, ONG, associacions de joves.

➤ Quin resultat té la vostra participació?

Alguns consideren que les seves idees tenen poca repercussió, que són poc escoltats; altres pensen que aconsegueixen intercanviar opinions, que aprenen coses i que s'ho passen bé.

➤ Quins joves participen?

Es considera que els grups són tancats (les mateixes cares), amb edats variades (13-30), en alguns espais amb més presència femenina.

➤ Com participeu?

Es manifesta la dificultat de tenir espais propis i en la major part d'ocasions hi ha participació d'algun adult.

➤ Definicions de participació

Implicar-se en tots tipus d'activitats i en diferents àmbits.

Incloure'm en ...

Interactuar i col·laborar en qualsevol tipus d'activitat.

Anar a llocs per poder donar la nostra opinió i per a millorar les coses.

2- ESTADÍSTIQUES

Durant el mes de novembre del 2006 es va realitzar a través del Centre de Recerca Sociològica de l'Institut d'Estudis Andorrans una enquesta sobre una mostra de 1.036 joves d'entre 16 i 29 anys residents a Andorra.

En relació a la participació en aquesta enquesta s'observa el següent:

Tot i que la majoria de joves disposen de més de 3 hores diàries de temps lliure, tan sols un 13,3% dels joves enquestats afirmen estar afiliats a algun tipus d'associació, independentment del grau de participació. S'ha de destacar, però, que només un 10,5% participen activament en associacions i/o organitzacions.

La majoria d'aquests joves estan afiliats a associacions esportives (46,4%), els segueix les ONG (26,8%) i les de caire cultural o artístic (22,5%). En relació a l'edat, els joves que més participen són els que se situen entre els 20 i 24 anys. També s'observa que els que han viscut sempre a Andorra (o almenys porten 16 anys de residència) mostren més interès a participar-hi.

S'ha de destacar que, tot i que només hi ha un 10'5% de joves que hi participen, un 48% afirmen que els agradaria participar més activament del que ho fan en l'entorn social en què viuen.

3- PROPOSTES

El Pla Nacional de Joventut ha de permetre reflexionar durant la seva elaboració sobre diferents aspectes relacionats amb la participació i l'associacionisme i després definir algunes mesures concretes.

a) Creació d'associacions i altres grups

Els joves necessiten un marc clar i com menys feixuc millor en l'aspecte burocràtic a fi de poder-se associar. Això implica una reflexió sobre els diferents tipus possibles d'associacions, la definició de la seva participació en un marc més general i un suport a l'inici per dotar-se de l'estructura necessària per a funcionar.

Cal reflexionar sobre la interacció de les associacions i altres grups amb el món adult, a fi de definir el seu rol tant en l'àmbit local com global. La participació hauria de partir de l'entorn immediat (comuns) per arribar al més general (administració central) i participació internacional.

Caldria analitzar si en l'àmbit escolar (secundària) es pot fer un treball educatiu per a la participació.

b) Espais propis

Es tracta de fer una reflexió sobre on es poden trobar, quina és la seva responsabilitat en l'ús de l'espai, sobretot tenint en compte el grup que encara no ha arribat a la majoria d'edat. Possiblement un espai amb diferent usos, gestionat conjuntament amb una entitat pública seria una primera opció a explorar i en una primera fase la figura d'un motivador seria també important.

Les experiències d'alguns comuns són interessants en aquest aspecte.

c) Ús de les noves tecnologies

La comunicació mitjançant webs, correu electrònic, SMS i altres és una eina que cal potenciar dins d'aquest col·lectiu, perquè formen part del seu entorn immediat i dels seus interessos.

d) Creació de xarxa de grups

És important coordinar de manera flexible el treball dels diferent grups que puguin sorgir, sigui quina sigui la seva estructura i els seus objectius.

La realització de trobades conjuntes amb l'objectiu d'organitzar alguna activitat que englobi tot el país seria un element que caldria explorar.

e) Estratègies de formació

La participació és difícil que sorgeixi de manera espontània, per tant la definició en el Pla d'estratègies formatives lligades a la realització del plans locals seria de gran utilitat.

És important conèixer com es gestiona un grup, com es prenen decisions dins d'un col·lectiu, com es fan els resums dels temes tractats, com es regulen els torns de paraula i com s'implementen i s'avaluen les accions acordades.

S'ha de treballar la integració i la no-exclusió, alhora que cal reflexionar també sobre les polítiques de gènere.

També hi ha d'haver una reflexió amb el grup adult que ha de treballar amb els joves, ja que han de poder acceptar les seves propostes sense caure en el paternalisme ni en la desqualificació de les seves aportacions.

PROPOSTES / COMPETÈNCIES

1	Augmentar el pressupost de totes les administracions per als propers dos anys en el capítol destinat a les subvencions i ajuts a les associacions juvenils, i a la promoció de la participació i el treball en xarxa.	Totes les administracions
2	Garantir transparència en l'àmbit econòmic reflectint públicament on es destinen els recursos pressupostaris en polítiques de joventut.	Totes les administracions
3	Elaborar un informe especialitzat sobre joves i participació.	Totes les administracions
4	Creació de l'Observatori Andorrà de la Joventut, en el qual hi seran presents representants de les administracions, d'organitzacions, experts i professionals del món de la recerca i la joventut, amb l'objectiu que el disseny, realització i avaluació dels estudis sigui de forma participada.	Tots els agents implicats
5	Convocar des del ministeri competent en joventut unes jornades bianuals sobre alguna temàtica relacionada amb la gent jove en coordinació amb el Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra.	Govern
6	Facilitar els tràmits burocràtics i administratius de llurs administracions.	Totes les administracions
7	Facilitar l'entrada, presentació i promoció de les associacions educatives en l'àmbit escolar.	Ministeri competent en joventut
8	Sensibilitzar el professorat per tal de facilitar l'accés de les entitats juvenils a les escoles, instituts, liceu i universitat mitjançant punts de trobada entre professorat, administració i alumnat.	Ministeri competent en joventut
9	Publicar un butlletí electrònic on s'informi de totes les activitats per a joves.	Govern
10	Publicar una guia pràctica d'entitats juvenils en format digital o en paper.	Govern
11	Disposar de cursos de formació subvencionats per a les persones que participen en la gestió de les associacions juvenils.	Ministeri competent en joventut
12	Disposar de la gratuïtat o de preus reduïts en l'ús de transports públics per als joves.	Totes les administracions
13	Crear equipaments exclusius per a joves (espais joves) amb un mínim de condicions i metres	Administració comunal

	quadrats per cada parròquia, que serveixin com a espais relacionals de la gent jove (bar, taules, música...) amb serveis com: assessorament, cessió d'espais, tallers, activitats...	
14	Utilitzar les escoles i els IES, batxillerat i el liceu, en horari no lectiu, com qualsevol equipament públic.	Ministeri competent en educació
15	Establir un contacte dins dels centres educatius de secundària, batxillerat o universitat (el delegat de delegats) perquè puguin demanar informació d'allò que els pugui interessar, tant d'aspectes acadèmics com d'altres.	Ministeri competent en educació
16	Realitzar campanyes publicitàries per a donar més visibilitat i informació de les associacions juvenils.	Totes les administracions
17	Establir vies de comunicació amb els sindicats com a agents socials i representants del món laboral.	Tots els agents implicats
18.	Creació dels consells comunals de joventut.	Administració comunal
19	Promoció del Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra.	Ministeri competent en joventut
20	Elaboració de polítiques per a garantir l'accés dels joves a les tecnologies de la informació i comunicació.	Totes les administracions
21	Compromís de les administracions públiques per a integrar els joves en l'elaboració de programes de medi ambient.	Totes les administracions
22	Difusió de la informació relativa a qüestions ambientals i a la utilització, per part dels joves, de tecnologies ecològiques.	Totes les administracions

4- CONCLUSIONS

La participació és un element bàsic per a aconseguir una ciutadania activa i el compromís social dels joves. Si s'aconsegueix una dinàmica participativa en la societat els joves poden desenvolupar-se amb més facilitat, tenen més autonomia, més confiança en si mateixos. I és mitjançant la participació que comencen també un camí d'aprenentatge social que els permet conèixer i assumir els circuits d'informació, elecció i decisió socials, culturals, polítics i econòmics.

Per tant el Pla Nacional de Joventut ha d'impulsar la participació ciutadana del joves amb la promoció de grups i plataformes juvenils.

La definició del treball del Fòrum Nacional amb tota la xarxa de treball comunal i l'elaboració dels plans locals de joventut han de permetre crear una

coordinació que afavoreixi els canals de participació per a tots els joves, a fi que puguin esdevenir ciutadans actius en la construcció del futur del nostre país.

Si seguim les indicacions dels organismes internacionals, participar és el dret dels infants i dels joves d'expressar lliurement les seves pròpies opinions, d'acord amb la seva capacitat en evolució, de desenvolupar la seva autoestima i adquirir coneixements i aptituds com aquells necessaris per a la resolució de conflictes, la presa de decisions i la comunicació amb els altres, a fi de fer front als reptes de la vida.

Cal afegir, a més, que des d'una perspectiva de drets, la participació és un fi en si mateixa però també un mitjà per a donar una atenció i un recolzament especial als infants i als joves desfavorits i marginats, a fi que puguin preparar-se per fer-se càrrec de la seva pròpia vida.

Tots els experts afirmen que quan es brinda als joves l'oportunitat d'identificar els problemes que afecten les seves vides, de trobar solucions i de posar-les en pràctica, se'ls permet reforçar la confiança en si mateixos i valorar l'impacte positiu que poden tenir sobre la vida dels altres.

L'experta Eva Descarrega analitza la situació dels joves i la mobilitat internacional a Andorra.

1. INTRODUCCIÓ

La mobilitat internacional és un aspecte fonamental de la joventut, ja que les experiències que puguin tenir els joves en aquest àmbit seran fonamentals en el seu desenvolupament futur com a persona.

Sens dubte, la mobilitat ha de permetre que els joves andorrans es relacionin amb els joves del seu entorn més pròxim europeu, però alhora també amb altres joves del món.

Igualment s'han de crear oportunitats perquè el jovent pugui gaudir d'experiències de mobilitat internacional, a l'exterior del país, sigui en l'àmbit dels estudis mitjançant formacions que puguin oferir altres universitats o centres de formació, o també amb experiències laborals o de cooperació. Aquestes estades a l'exterior i els intercanvis amb altres joves del món que puguin venir al país han d'aportar als joves que puguin conèixer i compartir diferents cultures i valors, així com l'aprenentatge de llengües imprescindibles en un món cada dia més global.

Pel que fa a la mobilitat internacional, és important subratllar en l'àmbit europeu l'Acord de Cooperació signat entre Andorra i la Unió Europea, el qual ofereix diferents possibilitats als joves pel que fa a l'àmbit educatiu participant en diferents programes i accions, i també en l'àmbit de la joventut proposant intercanvis de joves i altres projectes de formadors de tècnics de joves.

Alhora, a més dels acords bilaterals del Principat amb països tercers d'Europa, ens trobem amb acords que ofereixen diferents possibilitats pel que fa a la mobilitat internacional, com l'acord Fulbright amb els Estats Units d'Amèrica, el qual ofereix la possibilitat d'obtenir una beca del Programa Fulbright per a estudis de postgrau i màster en les millors universitats americanes.

Igualment en l'àmbit bilateral hi hauria a títol d'exemple l'acord d'amistat i cooperació que Andorra va signar amb Malta, el qual encara no s'ha desenvolupat però si hi ha interès per part andorrana i es pensa en algun projecte concret que es podria parlar amb les autoritats malteses.

També en l'àmbit de la mobilitat internacional a vegades hi pot haver accions de les diferents ambaixades acreditades a Andorra, per exemple el concurs d'un viatge d'estudi al Japó que es realitza cada any i que està destinat a joves d'entre 18 i 35 anys.

Altrament tampoc es poden oblidar altres instruments en l'àmbit multilateral com l'adhesió d'Andorra a l'Acord Parcial de la Carta Jove en el marc del Consell d'Europa.

Tots aquestes instruments jurídics i algunes de les iniciatives esmentades ofereixen definitivament moltes possibilitats de mobilitat internacional als joves andorrans, però perquè puguin ser aprofitades requereixen sens dubte de la col·laboració de les diferents persones i serveis que estan a càrrec de les polítiques de joventut al Govern i als comuns per tal de fer-ne la màxima difusió.

2. ESTADÍSTIQUES

Així, després d'aquestes consideracions inicials amb caràcter general i tenint en compte que es tracta de trobar elements per a contribuir a l'elaboració del Pla Nacional de Joventut, el dia 18 de desembre es va celebrar una reunió amb joves del Principat, que van posar damunt la taula les seves principals preocupacions en l'àmbit de la mobilitat internacional, les quals han estat dividides segons si es refereixen a mobilitat pel que fa als estudis, al treball, la cooperació o el voluntariat i la participació en conferències i organismes internacionals.

A) Estudis

En relació als estudis és important per als joves andorrans poder participar en diferents projectes i iniciatives de la Unió Europea (actualment integrada per 27 països) que els permeti tenir experiències educatives a l'exterior. El que és important en alguns programes com Erasmus és residir legalment en el territori d'un dels estats de la Unió Europea, condició que molts estudiants desconeixen i altres no ho realitzen de forma efectiva per la proximitat de Barcelona amb Andorra.

L'Acord de Cooperació permet als estudiants andorrans beneficiar-se de certs programes i accions com:

- Programa Life Long Learning (àmbit educatiu)
- Programa Joventut (àmbit de joventut i voluntariat)

D'altra banda, també com ja s'ha esmentat hi ha oportunitats d'estudi als Estats Units i es podrien estudiar altres propostes a nivell geogràfic que puguin ser d'interès per als estudiants andorrans.

B) Treball

Pel que fa al treball, als estudiants andorrans els preocupen les dificultats que troben en els mercats laborals europeus que no són França o Espanya, els quals queden subjectes al Tractat Trilateral d'Entrada,

Sojorn i Lliure Circulació de Persones. Subratllen així les dificultats burocràtiques amb què es troben per ser un país tercer a la Unió Europea i consideren que en aquest aspecte la nacionalitat andorrana no els ajuda i que potser seria més interessant poder tenir doble nacionalitat per poder rebre el tractament de ciutadà comunitari.

Aquesta observació no pot passar desapercebuda perquè crec que és important transmetre al jovent el valor de la sobirania del nostre país i els esforços del Govern per obrir portes als joves andorrans perquè puguin treballar especialment a Europa amb menys dificultats i tinguin un ventall d'oportunitats laborals més ampli.

C) Cooperació/Voluntariat

Els joves andorrans també es mostren interessats a participar en projectes de cooperació, per poder sortir del país en qualitat de cooperants i realitzar projectes de cooperació o d'ajut humanitari en d'altres països. En aquest punt cal dir que el Ministeri d'Afers Exteriors, Cultura i Cooperació està treballant en aquests moments en una llei de cooperació que preveu la figura dels cooperants. Fins ara les oportunitats vénen donades per les organitzacions no governamentals (ONG) del Principat (UNICEF, Infants del Món, etc.).

Aquest àmbit de la cooperació internacional és important perquè pot oferir als joves andorrans gaudir d'experiències en altres països més llunyans d'Amèrica Llatina, Àfrica o Àsia, per tal de conèixer altres realitats i valors molt diferents als del Principat.

D) Participació en organismes i conferències internacionals

El fet que Andorra sigui membre de diferents organismes internacionals com les Nacions Unides, la UNESCO o el Consell d'Europa permet que en el marc de les polítiques de joventut d'aquests organismes es realitzin conferències de caire internacional a les quals es conviden joves dels diferents països membres a participar-hi i Andorra té, per tant, la seva oportunitat. El que és important en aquesta participació és que el procediment de selecció dels joves que hi participin es faci de forma imparcial, sense discrecionalitat, i fent-ne difusió al més gran nombre de joves possible per tal que molts d'ells puguin gaudir d'aquestes experiències durant la seva joventut.

De forma periòdica se celebren les següents conferències i fòrums en els quals participen sempre joves andorrans:

- Cimera Global de la Joventut de les Nacions Unides (NNUU).

- El Fòrum dels Joves que se celebra en el marc de la Conferència General de la UNESCO cada dos anys. Hi participen sempre dos joves andorrans i ja s'ha participat en les edicions del 2001, 2003, 2005 i la propera tindrà lloc el 2007.
- Conferències ad hoc de la UNESCO sobre diferents temes relacionats amb la joventut.

A més dels àmbits de mobilitat internacional esmentats, els joves fan palesa en aquesta reunió una certa manca de coordinació i comunicació de tots els actors que poden participar en la millora d'aquesta mobilitat internacional dels joves:

1) Coordinació de diferents ministeris i departaments de l'administració (Govern i comuns)

En les diferents reunions s'ha pogut constatar que és necessari unir esforços per tal que la feina que es fa per a la joventut en diferents ministeris i departaments, sigui des de Govern o des dels comuns, doni els seus fruits. Així crec que el Departament de Joventut és molt important a l'hora d'indicar les seves prioritats a altres departaments com el d'Afers Bilaterals i Unió Europea, d'Afers Multilaterals o Cooperació al Desenvolupament, i també al Ministeri d'Educació i d'Ensenyament Superior, per tal que aquests puguin tirar endavant acords amb països tercers o amb organismes internacionals que permetin una participació i mobilitat efectiva dels joves. Alhora els comuns que tenen també un contacte molt directe amb els joves és important que transmetin les seves inquietuds i desitjos. La coordinació és un aspecte fonamental per tal de poder avançar en la mobilitat internacional del jovent del Principat.

2) Millora de la comunicació

En les diferents reunions que s'han realitzat el que ha quedat palès és que efectivament cal més comunicació entre els diferents departaments del Govern que poden tractar temes de joventut, així com la comunicació entre el Govern i els departaments de Joventut dels diferents comuns, per tal que tothom tingui la màxima informació possible i que el jovent pugui informar-se, i també fer que les demandes del jovent especialment pel que fa a la mobilitat internacional puguin tenir una bona acollida i fer-se realitat amb projectes de cooperació bilateral.

3. PROPOSTES

	<i>Propostes</i>	
1	Creació d'una secció específica dins el Departament de Joventut de Govern que s'encarregui del tema de la mobilitat internacional.	Govern
2	Creació d'una oficina que desenvolupi i visualitzi els projectes que les administracions porten a terme en aquest àmbit.	Totes les administracions
3	Signar acords amb altres països en l'àmbit de la joventut i la mobilitat.	Govern
4	Millorar el sistema de selecció de joves per a participar en els projectes internacionals.	Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra

4. CONCLUSIONS

Vista la importància que pot tenir la mobilitat internacional en la formació i el desenvolupament dels joves andorrans en el futur, considero que seria important que dins del Departament de Joventut hi hagués un secció específica que es pogués ocupar del tema de la mobilitat internacional, per tal de treballar conjuntament amb el Ministeri d'Affers Exteriors i Cooperació, el Ministeri d'Educació, Formació Professional, Joventut i Esports i el Ministeri de Cultura, Ensenyament Superior i Recerca, les diferents possibilitats que poden oferir els acords que Andorra signa amb organismes internacionals i els acords bilaterals amb altres països. Aquesta secció seria fonamental a l'hora de coordinar i difondre aquesta informació als diferents comuns i persones encarregades de les polítiques de joventut que tenen un lligam directe i diari amb els joves.

Es tractaria de donar més visibilitat al tema de la joventut per mitjà d'una oficina que faria de lligam entre els diferents ministeris concernits i també amb els comuns per millorar la comunicació transversal i interinstitucional. Alhora podria transmetre directament els neguits i preocupacions de la vida diària dels joves als diferents actors implicats.

Una altra opció també podria ser la creació d'una oficina encarregada de desenvolupar projectes per a la joventut en el marc de tots els acords que el Govern d'Andorra podria negociar i signar en els propers anys.

Crec sincerament que el jovent del Principat es mereix que les institucions facin un esforç de coordinació i comunicació entre els diferents departaments de l'administració (Govern i comuns) per a oferir-los possibilitats de mobilitat en l'àmbit acadèmic, laboral o de cooperació i voluntariat. És fonamental que es puguin creuar els interessos dels joves europeus i del món en general amb les actuacions que es poden fer des de les diferents administracions del país,

perquè els nostres joves es beneficiïn de la xarxa de relacions que el Govern va establir amb els diferents països.

Finalment, no es pot oblidar que la millora de la mobilitat internacional hauria de permetre assolir als joves andorrans capital humà per al futur del país, l'excel·lència en el desenvolupament personal, l'autonomia i la integració dels joves.

Vull acabar agraint l'esforç a tot el capital humà que ha fet possible aquest document. Les persones són en definitiva les qui fan possible que els somnis es materialitzin en projectes, i els projectes en realitats. Espero que aquest document sigui d'utilitat, i que a aquells i aquelles que hi hem treballat ens recordi una experiència que va contribuir a formar-nos i sobretot a mostrar el nostre compromís. Moltes gràcies als que hi han treballat i moltes gràcies als que hi han participat.

Pere Guiu Torrebadella

Sant Julià de Lòria, 18 de maig del 2007